

БІБЛІОТЕКА
НАУКОВОГО ТОВ. ІМ. ШЕВЧЕНКА
у Львові.

III

2092/1885

Г. 11

Буковина

1885

«Буковина» виходить
1. (13.) и 15. (27.) кожного
місяця.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою стоить:
на цілий рік 3 зол. — кр.
» півъ року 1. » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокі числа 15 кр. 2

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковина» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(улиця Силени ч. 7), куда
всѣ доноси адресувати на-
лежить.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОЖІ-
я обчислюють ся якъ найде-
шевше.

БУКОВИНА

Ч 1.

Чернівдѣ, 1. Сѣчня 1885.

Рочникъ I.

РОДИМЦѢ!

Отъ запровадження въ австрійскій дер-
жавѣ теперѣшної форми правленія, такъ зва-
нои конституції, почали скоро поодинокі на-
родности тои держави пѣзнавати велике зна-
ченє сего права и старати ся въ мѣру свои
зрѣлости политичнои тоє велике добро схѣ-
сновати для себе, зрозумѣли бо они, що ѳтъ
належитого схѣснованія даного сего права за-
висить сущестнованє народа яко такого и
его становище, яке ѳнъ займає середъ ин-
шихъ народѳвъ, т. є. его цѣла моральна вар-
тѳсть.

И чимъ котрий народъ потрафивъ бѳль-
ше використати права конституції для себе,
тымъ вище стоить ѳнъ по надъ другій на-
родъ, о такѳмъ лишъ народѣ сказати можна,
що ѳнъ жє житємъ повнимъ, природнимъ,
житємъ свободнимъ — бо въ его хатѣ своя
правда, сила и воля.

Щѳбы ту цѣль тымъ скорше досягнути,
позасновували поодинокі народности, взгляд-
но ихъ зуступники у себе часописи або газети.

Газети ѳтже служать намъ тымъ сред-
ствомъ, якимъ мы ту цѣль досягнути маємъ.

Они повинні бути зеркаломъ нашого ду-
хового житя, обявою нашихъ желаній и ѳмѣ-
ною нашихъ думѳвъ (гадокъ). Въ нихъ по-
винні мы знайти на всѣ нашій душевній бо-
лѣзни раду и отраду, нашихъ учителѳвъ, на-
ставникѳвъ, котрихъ голосъ научивъ бы насъ
жити повнимъ житємъ народнымъ, берегти
и боронити нашу народну честь и взбудити
въ насъ самосвѣдомѣсть народну. На ихъ то
окликъ и зазывъ повинні мы громадити ся

около народного прапору, щѳбы въ ѳттамъ го-
лосомъ цѣлого народа пѳднести нашу кривду
и домагати ся смѣло справедливости запоруче-
нои намъ правами.

Се єсть задача, яку мають сповняти въ
житю публичнѳмъ часописи.

Всѣ просвѣчені народы пѣзнали и зрозу-
мѣли давно вже велике значенє часописей,
пѣзнали и мы Буковинскій Русини велику ва-
гу сего дѣла, но годѣ було за-для рѳжнихъ
неприятныхъ обставинъ взяти ся за се дѣло.

Ажъ ось надѳйшла та много ѳжидана хвиля.

Зѳйшла ся громадка нашихъ щирыхъ, на-
лаючихъ горячою любовью до свого народа,
патріѳтѳвъ, и положила першій пѳдвалины до
того великого дѣла, засновуючи нашу газетку
«Буковина».

«Буковина» ѳтже сповнити має для Бу-
ковинскихъ Русинѳвъ повинну задачу, а єди-
нымъ бажанємъ єсть єи основателѣвъ и єди-
на гадка, яка поводувала ихъ засновуючи
«Буковину»: поставити Нарѳдъ Рускій Буко-
вини на рѳвний степєнь духового и мораль-
ного розвою єъ иншими народами австрійскои
монархїи.

«Буковина» буде про то на першѳмъ мѣст-
ци обговорювати справи, стоячі въ тѣснѳй
связи єъ ѳношенями нашого народа и его
рѳдного краю, Буковини; но незалишить она
такожъ ѳтъ часу до часу подавати вѣстки про
духове житє галицкихъ, угорскихъ и на У-
країнѣ жїючихъ братѣвъ нашихъ належачихъ
до однои и тоижъ самои великои родини —
вѣрнихъ сынѳвъ однои рѳднои нєньки нашої
Матери — Руси.

Не менше слѣдити она буде за справами иншихъ славянскихъ братѣвъ, именно тыхъ, съ котрыми призначила намъ судьба жити на одній землі, дѣлити съ ними радѣсть, смуту и щастливѣ дни.

До прочихъ неславянскихъ жителѣвъ нашої державы хочемо ѣтносити ся все дружно и жити съ ними въ мирѣ и згодѣ, такъ довго, доки они самѣ той спокѣй не заколотятъ. Чужого мы не бажаемъ, тѣлько своего боронити хочемъ.

Велику политику мы не втягаемъ на теперъ въ нашу програму — по стояти будемо все при прапорѣ Австро-Славянъ, будемо ити съ ними спѣльно рука въ руку — и взаимно соединеными силами вспомоугати другъ друга, бо лишь такимъ способомъ, пѣсля нашої думки, можуть австрійскі Славяне осягнути свою цѣль — а цѣль тая повинна бути для насъ вѣхъ одна. Отес есть цѣла наша програма; есть она ясна и для каждого зрозумѣла.

Ѣть Тебе отже, Рускій Народе, залежитъ единою, щобы Ты схотѣвъ пѣддержати насъ въ нашихъ щирыхъ замѣрахъ и давъ намъ можнѣсть сповинити належито отсю високу задачу.

До Васъ Родимцѣ, — Патріоты-Русины зъ надъ Прута, Сяна, Буга, Дуная и Днѣпра ѣтзываемъ ся нынѣ съ ласкавымъ словомъ, вспомогайте насъ морально и по можности матеріально. Мы радо пріймемо и помѣстимо кожду статію въ „Буковинѣ“, котра обговорує справы входячі въ нашу програму, и се буде наша моральна пѣдмога ѣтъ Васъ, о яку Васъ найбільше просимо. Зыскѣвъ матеріальныхъ мы не бажаемъ, такъ якъ мы готовѣ все, и послѣдне що маемъ жертвовати на прѣстѣль народный, тожъ и скромну нашу працю жертвуемъ радо зовсѣмъ безкористно. Ходить намъ лишь о те, щобы оплатити издержки издавництва.

Звертаемъ прото Вашу увагу П. Т. Родимцѣ, що имено для того установили мы цѣну предплаты на нашу газетку якъ найнижшу, бо 3 зол. на цѣлый рѣкъ, щобы тымъ способомъ уможливити приступъ для каждого и найбѣднѣйшого; а щобы еще невяѣйше осягнути тую цѣль, то рѣшили ся мы въ поодинокихъ случаяхъ, гдѣбы того конечно потре-

ба вымагала, обнижити еще нижше повышшу предплату; тожъ маемъ повну надѣю, що и въ найбѣднѣйшѣй хатинцѣ не бракиє нашої газетки „Буковины“.

Съ тою надѣєю приступаемъ въ и мя Божє до працѣ, покликуючи въ Буковину съ новымъ рокомъ 1885:

Дай Богъ, щобы щирѣ наші замѣры, якѣ руководили нами при сѣмъ дѣлѣ вповнѣ сповинили ся и удостоли ся вѣнця славы народа и цѣлого краю, ѣтъ котрого наша газетка взяла свое имя — да живе, процвитає и успѣває Буковина, а на пѣй еи „Буковина“ во многѣ лѣта!

Р е д а к ц і я.

ИЗЪ СЕЛА.

(Про выборы, выборцѣвъ, та послѣвъ.)

Ѣтъ 1848. року, ѣтъ коли ярмо панщины зъ нашого руского народа упало, почавъ нашъ народъ свободно розвивати ся. — Въ котрыхъ сторонахъ относины народному розвою спрѣяли, а властиво въ котрыхъ сторонахъ знаходили ся рускі патріоты, котрі надъ нашимъ тогды еще дуже темнымъ народомъ працювали, тамъ приходивъ народъ скорше до свѣдомости народной.

Рускій народъ въ Галичинѣ ѣтродивъ ся скорше, скорше почавъ дыхати своимъ власнымъ житьемъ, чимъ нашъ буковинскій. — Ѣтъ 1848. року почало въ Галичинѣ багато русскихъ газетъ и книжокъ выдаватись, котрі на просвѣщенє руского народа великій вливъ мали. У насъ на Буковинѣ не було въ тогдашній часы людей, котрі бы руску просвѣту межи нашимъ народомъ щирили, а особливо не було людей, котрі бы були хотѣли нашъ народъ до того привести, щобы ѣнъ самъ знавъ свое народне достоинство цѣнити.

Помимо того, що народъ на Буковинѣ въ 1848. рокахъ бувъ еще непросвѣченный, не-свѣдомый своихъ правъ, то все такѣй знавъ нашъ народъ тѣлько, що при кождыхъ выборахъ до сойму краєвого, чи до рады державной завсѣгды своего чоловіка „селянина“ на посла выбиравъ.

Напротивъ але въ тинерѣйшихъ часахъ нашъ народъ не тѣлько, що ані „селянина“, ані просвѣченного русина не выбире, ѣнъ гѣдинь еще vybrати на посла и найбільшого ворога свои рускои мовы и самого себе.

Такъ не засѣдає послѣдними часами ѳтъ 1868. року ни одинъ русинъ зъ Буковины въ Черновецкѣмъ соймѣ и не буде засѣдати еще пару рокѣвъ, бо минушого року при выборахъ до сойму нашъ народъ не выбравъ анѣ одного своего челоуѣка, только самыхъ чужихъ, именно дѣдичѣвъ и урядникѣвъ нерусинѣвъ.

А прѣдѣ жѣе на Буковинѣ 240.000 душъ руского народа, отже бѣльша половина цѣлои Буковины есть руска, а помимо того такій пайчисленѣйшій народъ на Буковинѣ не має анѣ одного зуступника русина. О, рускій народе! Стямъ ся и пробудися! Не губи своего природного права, свои чести, свои славы! Но годѣ менѣ горячитися, треба намъ застановитися надъ тымъ, въ чѣмъ зло лежить.

Ѳтновѣдѣ готова если поглянемо на нашу минушѣсть. Въ давнѣйшихъ рокахъ ѳтъ 1848. зачавши не мавъ нашъ народъ, памятаючи еще тягаръ панщины, довѣрія до пнодного дѣдича анѣ до такъ званого сурдутовича, и тому при выборахъ лишь селянина на посла выбиравъ и ѳтъ сего не дабы бувъ ся за нѣякій грошѣ ѳтклонити. — Но коли народъ нашъ почавъ самъ интеллигенцію, т. е. ученыхъ людей выдавати, привыкъ ѳнь до тыхъ сурдутовичѣвъ держучи ихъ за людей выходячихъ зъ пѣдъ народнои стрѣхи.

Тымъ часомъ накидають ся при выборахъ нашому народови сурдутовичѣ на пословѣ, але не нашъ рускій, но сурдутовичѣ чужій, якъ на примѣръ чужій дѣдичѣ або урядники.

Сѣ нерускій сурдутовичѣ говорятъ передъ выборами до нашего народу по руски, прѣсягають ему, що они Русины, и рускій справы, якъ руску гимназію въ Кѣцмани и Богъ знає що пошпирати будуть, до того платять нашому народови горѣвки або обѣцують ему угощенѣе зрѣбити, а народъ вѣрить нѣсенитницямъ чужихъ кандидатѣвъ тай выбирає ихъ на пословѣ.

Сѣ послы зложують зновъ въ соймѣ Черновецкѣмъ присягу на чужѣмъ языкѣ, а о рускій языкъ, о ихъ обѣцанку имъ анѣ дуду. Добре що нашъ добрый рускій народъ ихъ выбравъ, а прѣйде ся до другихъ выборовъ, то они зновъ будутъ кандидувати, говорити и обѣцувати що зменшати податки, войско, краєвій датки и Богъ знає що; а нашъ народъ вѣрить.

Отже причину, що рускій народъ не має своихъ пословѣ але чужихъ, можна легко теперъ ѳтгадати. — Она лежитъ въ легковѣрности нашего народа.

Тому треба абы черновецка и въ загалѣ буковинеска руска интеллигенція, то есть ученіи

русины абы они народъ рускій просвѣчали и абы его переконували, хто ихъ чолоуѣкъ, а хто нѣ; хто имъ добра бажає, а хто нѣ.

Если мы нашъ народъ просвѣтимо, если мы его паучимо свою народнѣсть, свою вѣру, свой языкъ любити, тогда здѣлаємо собѣ въ нашѣмъ рускѣмъ народѣ пѣдставу, на котроѣ для его добра дальше працювати можна буде. Такимъ лишь способомъ побѣдимъ, такимъ способомъ руска народнѣсть пѣднѣсе ся и тогда при пнодныхъ выборахъ изъ стороны нашихъ русскихъ выборѣѣвъ чужій чолоуѣкъ посломъ не выйде.

Изъ сего выдите, братья, якъ колѣсь було и якъ то теперъ ся дѣє, а якъ бути повинно. Пѣзнаймо отже хто нашъ, а хто чужій, хто намъ прѣятель, а хто правомъ, яке мы ему надали, робити на користъ свою, а на погибель нашу, а що оно справдѣ такъ дѣє ся, доведу Вамъ, если Богъ дастъ дѣждати, пѣзнѣйше.

ПЕРЕГЛЯДЪ ЧАСОПИСЕИ.

(На сѣмъ мѣстѣци подавати будемо голоса всякихъ газетъ дотычаючіи ся нашихъ народныхъ справъ.)

„Парламентеръ“*) занимаючіи ся дуже усердно и нашими буковинеско-рускими справы, пише: „Существованѣе австрѣйской державы зависить ѳтъ рѣвноуправленія всѣхъ еи народѣвъ, отже и Славянѣ, становячихъ пайбѣльшу часть еи жителѣвъ. Ся бѣльшѣсть австрѣйского народонаселенія була до недавна ѳтъ попереднихъ правительствѣ дуже утисценна, ажъ ѳтъ часу послѣднихъ выборовъ до думы державнои (есть то рада управляюча цѣлою Австрѣєю, котра засѣдає у Вѣднѣ) змѣцнили ся Славяне, а до нихъ прилучила ся одна часть Нѣмѣѣвъ, и теперѣшний министры, на котрыхъ чолѣ стоитъ графъ Тафе, принужденіи дати и Славянамъ тѣ права, котріи имъ ся пѣсля закону належать, такъ то выбороли Чехи, Поляки, а навѣтъ мала горетка Словенѣѣвъ много доброго для своего народа, такимъ то способомъ выбороли и послы, котрыхъ нашъ буковинескій Русины выбрали, однако не для руского народа, но для своего намъ чужого, яко и для самыхъ себе много выгодъ, на коли мы не маємо тамъ никого, хто бы и для нашего руского народа выхлопотавъ хотя

*) „Parlamentär“ есть нѣмецка газета, котра стоитъ въ обзорѣ славянскихъ народѣвъ, отже и Русинѣвъ въ Австрѣи. Припоруваючи сю газету якъ пайтѣнѣйше нашимъ братьямъ, примѣчаємо, що выходить она у Вѣднѣ що недѣля и стоитъ на 1/4 року 2 ал. 75 кр (Адреса: Wien, I., Reichsrathsplatz 8.)

одну гимназію, щоб и наш селянин за дешевій грош могъ вышколувати свою дитину на щось бôльшого въ свѣтъ, а не бувъ приуждений вѣчно дѣлити свое и такъ мале майно на много частей; та о томъ напишемо пôзибѣше обширѣйше.

Отъ що пише „Парламентеръ“, якъ Русинамъ на дальше поступати треба, если не мають загинути, а доки загинуть, служити до збогаченя другихъ народôвъ:

„Русины австрійскій“, такъ пише „Парламентеръ“ въ ч. 21, „добивають ся рôвного права съ прочими народами. Того бажають такъ галицкій яко и буковинскій Русины. Якъ можуть они до того добити ся? Самі, безъ чужої помочи они сего николи не достигнутъ. Треба имъ отже помочи. Гдежъ тої помочи шукати? Давиѣйшій союзники Русинôвъ не помогли имъ ничого, а безкористна политика непрактична. Давиѣйша политика була такожъ и перозумна, бо звязавши ся съ Неславянами, ôтдѣлили ся Русины ôтъ своихъ братьей, т. е. прочихъ Славянъ. Мы Русины мусимъ нашу политику цѣлкомъ змѣнити, а добиватися намъ союзу съ прочими австрійскими Славянами.

Славянскій послы желаютъ рôвного права для всѣхъ. Ихъ противниками суть нѣмцкій послы бажающій наибôльше правъ для своего народа. Рускій послы держали до теперъ съ ними, отже и не дивно, що не уступали ся за нихъ прочіи Славяне, такъ якъ Русины, т. е. дотеперѣшній послы рускій изъ Галичины (Русины буковинскій не выбрали до теперъ, жалъ и стыдъ сказати, ни одного руского посла) звязали ся були зъ противниками Славянъ. Хотять отже Русины одержати рôвне право ôтъ Славянъ, то должні конечно прилучити ся до славянскихъ пословъ у Вѣдн. Иншого виходу для насъ нема. При новыхъ выборахъ, (котрі вже сего року будуть) буде славянскихъ пословъ еще бôльше, будуть отже рускій послы зновъ ихъ противниками, то не дôстануть ничого, и не мають ничого ся надѣяти“.

Згоджуємо ся цѣлкомъ съ радою „Парламентера“ и стоячи на тôй самôй пôдставѣ поставила собѣ наша часопись за задачу, пôдширати взаимну австрійско-славянску политику, о скôлько она причинае ся для добра всѣхъ Славянъ, отже и насъ, буковинскихъ Русинôвъ.

* * *

Праздникъ Методіѣвъ. Якъ доносять českі газеты, будуть въ Велеградѣ на Моравѣ (край сей лежить на захôдъ ôтъ Галичины) обходити 1000-лѣтню память смерти

св. Методія. — Св. Кириль и Методій були то перші апостолы, котрі проповѣдували христіянску вѣру на славянскôмъ языкѣ, котрый то языкъ до нынѣ переховавъ ся въ нашихъ церковныхъ книгахъ. Въ Австрій майже тôлько одні Русины остали ся до нынѣ вѣрніи вѣрѣ и обрядови голошенимъ тими двома першими апостолами полудневыхъ и заходныхъ Славянъ, на коли всѣ инші покинули свій обрядъ греческій и по неволи прийняли обрядъ латинскій. Тому то повинні бы Русины при наведеômъ обходѣ памяти св. Методія стояти на першôмъ мѣстци въ Велеградѣ. Тимъ часомъ, якъ „Дѣло“ (часопись руска, виходяча во Львовѣ) доносить, Русинôвъ до теперъ навѣть не запросили до сего праздника.

БУКОВИНСКІЙ ОБЩЕСТВА РУСКІЙ.

(Въ сѣй рубрицѣ будемо помѣщати сиравозданя изъ дѣятельности нашихъ обществъ.)

Литературне общество „Руска Бесѣда“. Выдѣлъ сего общества складае ся теперъ изъ п. п. Пигуляка Герофтея яко председателя, Окуневскаго Иларія яко заступника, Поповича Эмилиана яко секретаря, Пигуляка Юстина яко касіера, Ивасюка Василя яко библіотекаря, Продана Эвстахія яко господаря общ. и Тыминскаго Ивана яко контролора, и держало ôтъ початку общ. року 1884/5 шѣсть засѣданъ, въ котрыхъ кромѣ администраційныхъ дѣлъ рѣшивъ слѣдующе: выданье календаря на рокъ 1885, котрый вже въ Листопадѣ 1884 явивъ ся, а которого содержание подаето на послѣдній сторонѣ сей часописи, дальше упорядковуе ся библіотека общественна, ôтдѣляютъ ся изъ неї дублеты, котрі замѣняютъ ся за творы не знаходячі ся еще въ библіотецѣ, такожъ старае ся выдѣлъ о помноженье библіотеки черезъ покупку найпотребнѣйшихъ дѣлъ. Просимо всѣхъ щирыхъ Русинôвъ о дарованье книгъ якого будь содержания для нашей библіотеки.

На сѣмъ мѣстци складаемо нашу Георгію Носіевичу, лѣвничому въ Долгополі волоскôмъ, сердечну подяку за даръ 106 творôвъ господарскаго содержания для нашей библіотеки, такъ само и п. Рожанковскому, уряднику торговельной палаты въ Чернівцяхъ, за величезну и дороговѣнну ману австрійской монархіи. Выдѣлъ рѣшивъ тоже выдавати въ сѣмъ роцѣ „библіотеку для молодежи“; сими дѣлами появить ся такожъ заходомъ товариства

„рухома азбука“ або „машина до читаня“ для шкѣль народнихъ. Окрѣмъ сего всего содер- жуе „Бесѣда“ мимо малого числа своихъ чле- нѣвъ руске касино, въ котрѣмъ находятъ ся майже всѣ рускїй и много нѣмецкихъ, поль- скихъ и иныхъ часописей, наконецъ оплачуе, освѣчуе и опалуе двѣ комнаты, въ которыхъ мѣстить ся общество „Рускїй Дѣмъ Народ- ный“ и „Драматичне Товариство“, ѣдбувають ся забавы и зборы Русинѣвъ. Выдѣль спо- винивъ сумный обовязокъ по поводу похоро- нѣвъ свого незабутного члена-патріота и ру- ского писателя бл. п. О. Григорія Воробкевича (Наума Шрама), зложивши разомъ съ другимъ общества великолѣпный вѣнецъ на домовину дорогого мужа и нанечатаємъ и роздаємъ слѣдующого стиха:

Ой въ зеленѣй Буковинѣ двѣ птички си- дѣли, въ честь и славу Русь-матї пѣсни го- монѣли.

Старша птичка вѣщувала долю намъ, що буде: про минувшє щебетали зновъ молод- шой груди.

Чомъ Ти, птичко, днесъ горенькїй слезы лютъ ся зъ ока? Гдѣ подруга говорлива? Чомъ Ты одинока?!

„Гранувъ вихоръ ненадѣйный умертвивъ сестрицю, нынѣ склали въ домовину рѣднущю горящю“.

Не горюй, пѣвице мила! Глянь, вся Русь днесъ плаче: не помогутъ слезы, сто- ны, не буде иначе.

Ты же, птичко сизокрыла, що пѣшла до неба, вымоли для насъ покровы; намъ си бо треба.

Що Ты Русь надъ все любила, мы то не забудемъ, Твою память поки Руси сохра- нити будемъ. — Э. А. П.

Еще одну утрату понесло наше общество, такъ якъ ревный его членъ выдѣловый п. Ге- оргій Носіевичъ перенѣсь ся въ Кимполунгъ, маємо однако певну надѣю, що и межи чу- жимъ народомъ на насъ не забуде.

Перше руске драматичне това- риство въ Чернѣвцяхъ розвинуло въ ми- нувшѣмъ роцѣ такожъ живу дѣятельность; устроювало бо 6 представлень; на послѣднихъ представленьхъ мало видно було интеллиген- цїи рускои, а однакъ игра аматорѣвъ пѣсля суду чужихъ знаменита. До теперъ числить репертоаръ нашего аматорского театру 8 опе- ретокъ а 10 комедїй, кромѣ того набуло се общество одну нову оригинальную написану мелодраму „Керманичъ“ и одну нову ориг. комедїю зо сїѣвами „Сватаньє на гостинци“,

котрї то оба творы разомъ съ муз. мотивами сочинивъ п. Юрій Федьковичъ, а композицію музыки перенявъ и вже майже скѣнчивъ п. Матюкъ. — Предсѣдатель сего товариства звѣстный поэтъ-композиторъ Данило Млака подаривъ товариству свои оперетки „Дядя Каспаръ и три граціи“ и „Яношь“, кромѣ того уложивъ прехорошу инструментацию му- зики чисто пародного характеру до оперетки „Бувальщина“. Оставляючи обширне справо- зданье зъ дѣятельности сего общества на пѣ- зитѣйше, скажемо тѣлько еще, що прилагоджуе ся теперъ представленьє вспѣмненыхъ творѣвъ Федьковича и наведеныхъ оперетокъ Данила Млаки, котрї въ первыхъ мѣсяцяхъ сего року въ великѣй сали мѣского театру отограють ся.

* * *

Общество „Рускїй Дѣмъ Народ- ный“ въ Чернѣвцяхъ, надѣя нашего народа, занимае ся теперъ головою збираємъ скла- докъ, жалъ тѣлько, що мало знайшло ся до теперъ такихъ ревныхъ Русинѣвъ, котрї бы симъ единымъ спасительнымъ для насъ дѣломъ щиро заняты ся хотѣли, а и изъ того малого числа не стало вже одного, примѣрного па- тріота — мѣщанина Ивана Островского, 16. Грудня 1884 похоронили его осиротѣла родина и глубоко тронутї братья — Русины, котрї чи- сленно къ тому зѣбрали ся, на Черновецкѣмъ цминтари, куда дороге тѣло привезено на ко- шта общественїй. — Отець Сѣменовичъ, но- вый сотрудникъ, въ котрѣмъ Черновецка гр. к. громада найшла не тѣлько правдавого душ- паствыря, но и щирого, трудячого ся на- родолюбця, промовивъ надъ могилою незабут- ного Ивана прощальне слово, котре всѣхъ порушило до слезъ. Слава и честь за то при- мѣрному Отцю духовному; щира подяка та- кожъ о. Максимовичу изъ Глѣбокои.

* * *

ПОДЯКА.

Отъ послѣднего вѣказу зложили на наше об- щество: почт. редакція „Дѣла“ ѣтъ п. Олексан- дра Кониського въ Кїевѣ 3 зол., а ѣтъ нана Н. Н. 1 зол.; о. А. Сѣменовичъ, сотрудникъ въ Чернѣвцяхъ, ѣтъ своихъ громадянъ 7 зол. 87 кр., гостѣ оставшїй ся на вечерку общ. „Союзъ“ по пѣвпочи 4 зол. 8 кр., а п. мѣ- щанинъ Мельничукъ Иванъ зѣбраишъ нимъ 2 зол. 65 кр. — Щедрымъ дателямъ и ла- скавымъ збирателямъ щиро-руске „Спасибѣтъ!“ ѣтъ общ. „Рускїй Дѣмъ Народный“ въ Чер- нѣвцяхъ.

І. Пигулякъ,
предсѣдатель.

Э. А. Поповичъ,
секретарь.

* * *

О Т О З В А.

Общество „Народный Дѣмъ“ въ Чернівцяхъ просить всѣхъ п. т. родимцевъ, котрымъ выслало „списы датковъ“ зѣбранныхъ на се общество, щобы зволили надѣслати якъ найскорше зѣбранныхъ грошѣ и счѣты (рахунки), щобы общество мало переглядѣ надѣ цѣлымъ станомъ сего такъ важнаго для буковинскихъ Русинѣвъ дѣла. Кто не получивъ еще прозьбы и уповажня до збираня складокъ дозволенныхъ и щому обществу до осени сего року, зволить донести намъ о его щирѣй воли, а мы вышлемо сейчасъ все, що до того потрѣбне. Кожда и найменша сума причинить ся до скоршого осягненя цѣли, а буде на славу тымъ, що ю зѣбрали, а на користь многихъ, може бути, що и на запомогу того, хто нынѣ обѣ томъ и не думаетъ, бо „гадки за горами, а смерть за плечами“ и „никто не знаетъ, що завтра буде!“ — (Адреса общества: Улиця Силени ч. 7.)

* * *

„Союзъ“, общество русскихъ академикѣвъ въ Чернівцяхъ, котре празднувало 1. Грудня 1883 свою 10. рѣчницю, а занимае ся теперь устроеньемъ руского балю, о чѣмъ въ дрѣбныхъ вѣстяхъ обширнѣйше упоминаемо, намѣряе выдати въ току сего року въ память своего десятилѣтняго существованя „Альманахъ“, до котораго зѣбрало вже досыть много и хорошаго матерялу.

* * *

Черновецка мѣщанска читальня пѣдупала троха на духу, мало бо въ нѣй збирае ся членѣвъ на щонедѣльный отчиты; пожадано бы було, щобы збудити нашихъ мѣщанѣ до живѣйшой участи въ дѣлахъ читальнѣ.

ДРѢВНІЙ ВѢСТИ.

(Въ дрѣбныхъ вѣстяхъ“ записувати будемо все, що може заинтересувати Русинѣвъ. Зачинаемо першій разъ веселою вѣстію.)

(„Союзъ“,) общество русскихъ академикѣвъ въ Чернівцяхъ, устроуетъ на 21. греч. Сѣчня (2. рим. Лютого) сего року въ сали музичнаго товариства въ Чернівцяхъ (Площадь Рудольфа) вечерокъ съ танцами. Цѣна вступныхъ картъ: для одной особы 2 зол., для родины до 4 особъ 5 зол., за ложу 8 зол. Вступныя карты будутъ продавати ся дня 20. и 21. Сѣчня (1. и 2. Лютого) въ домѣ муз.

товариства ѣтъ 10. години рано до 5. вечера. Початокъ о 8½ год. вечеромъ. Стрѣй вечерковый. — Наложитъ сподѣвати ся, що руска публика такъ буковинска якъ и галицка взгляднитъ запрошеня, котры уже посланы, и явитъ ся на сѣй единой въ роцѣ публичной забавѣ руской.

(Члены всѣхъ Черновецкихъ обществъ русскихъ) праздновали вчера, т. е. на Маланку, вечерокъ передъ новымъ рокомъ, ободряючи другъ друга до дальшой працѣ въ новомъ роцѣ, до чого имъ Боже допоможи!

(Руске товариство пѣвче) основуетъ ся во Львовѣ. — Часъ бы вже, щобы и нашѣ Черновецкѣ Русины заняли ся плеканьемъ руского спѣву; не думаемо однако заохочувати ихъ до отвореня отдѣльного товариства, а вскажемо только на многонадѣйный и досыть вже славный изъ свои дѣятельности нашъ аматорскій театръ, при котромъ то дѣло бы можно хорошо уладити. Силы знайдуть ся; притягнѣть только тѣхъ, котры чужій спѣвъ вспирають; пѣсней у Русина, Богу-дякувати, безъ числа, а и нашъ Млака не спитъ. Пригадуемо и нашимъ братьямъ по селахъ поступити за примѣромъ славныхъ хорѣвъ селянскихъ въ Галичинѣ; а вы п. п. учителѣ таковы не забывайте на довгъ, якій що до науки спѣву накладе на Васъ цѣсарскій законъ!

(„Народный Дѣмъ“ въ опасности,) але не нашъ буковинскій, но львовскій, котрый магистратъ мѣста Львова хоче ѣтобрати Русинамъ въ свою опѣку, опираючи ся на то, що Найяснѣйшій нашъ Цѣсаръ подарувавъ розвалины, зъ котрыхъ лептами руского народа двигнувъ ся величезный нынѣ „Дѣмъ Народный“, Русинамъ мѣста Львова, а не рускому народу въ Галичинѣ. Що зъ того выйде, напишемо въ свой часъ, додамо только, що всѣ львовскѣ Русины сильно тому опѣкунству упирають ся и съ Божою и Цѣсарскою помощію обороняють свое майно ѣтъ незваныхъ опѣкунѣвъ.

(Зѣѣздѣ археологѣвъ.) Въ лѣтѣ сего року зѣйдуть ся во Львовѣ рускѣ и польскѣ ученѣ, котры занимають ся вышуканьемъ слѣдѣвъ старины галицкой. На томъ зѣѣздѣ будутъ говорити рускѣ ученѣ: Дрѣ. Шараневичъ о томъ, що ѣтъ зъ письменныхъ документѣвъ вычитавъ о историчныхъ памятникѣхъ; Дрѣ. Ом. Огоновскій о образцахъ простонародной поезіи въ старѣй Руси, и Дрѣ. Юл. Целевичъ о „Скитѣ манявскомъ“.

(Въ Гишпаніи,) краю положенѣмъ ѣтъ насъ на захѣдѣ солнца, далеко за Италією,

наробило землетрясенє передь тамтого тыж-дня много нещастя. Цѣль мѣста завалили ся, земля порозпукувала ся и полыкнула множе-ство звѣрей и людей, въ одиомъ мѣстци на-вѣть попала въ таку пропасть цѣла церковь такъ, що лише вершокъ изъ землѣ видно. Пѣд-земный огонь бушує ѡтъ якогось часу въ мно-гихъ сторонахъ и наробивъ вже много неща-стя и шкоды.

(На бурмистра) [начальника] мѣста Черновець выбрала рада громадека наново и совѣтника Климеша. Есть то улюбленный, бо для всѣхъ одинаково справедливый мужъ. Чер-новецкїй Русины приняли вѣсть о его понов-номъ выборѣ зъ щирою радостію.

(Рускїй языкъ въ Черновецкихъ школахъ народныхъ.) На дняхъ появилось ся 5. справозданье ц. к. инспектора школъ Черновецкихъ, п. проф. Василя Ренты, о ста-нѣ школъ Черновецкихъ. Изъ него видно, що въ сѣмъ мѣстѣ було въ школьнѣмъ роцѣ 1883/4 11 публичныхъ, а 4 приватнїй школы народнїй. Во всѣхъ тыхъ школахъ було 2524 нѣмецкихъ, 757 польскихъ, 480 рускихъ, а 452 румынскихъ дѣтей. Изъ уступу III. сего справозданя дождѣуемо ся о слѣдующихъ ушко-дженняхъ руского языка: а) Майже во всѣхъ школахъ нар. Черновецкихъ назначено для науки руского языка за мало годинъ, т. е. для одной класы 2 години на тыждень, ба навѣть для 4 класъ всего на всего 4 години (школа для хлопцѣвъ на улицѣ краевой палаты), щожъ можно научити въ томъ такъ короткомъ часѣ? Не можно бы побѣльшити числа рускихъ го-динъ, такъ майже всѣ п. п. учителѣ далеко меньше якъ 30 годинъ на тыждень учать, о чѣмъ свѣдчить помянуте справозданье. б) Въ школѣ на Рошоши не учать зовсѣмъ руского языка, котрый уже для гр. кат. дѣтей (ихъ выказано въ Рошоеской школѣ 10) задля на-уки религїи необходимый, на коли въ иншій школѣ для 2 (!) ученикѣвъ учать другого язы-ка краевого. Поручаемо „Руской Радѣ“ удати ся куда слѣдує о исправленє наведенныхъ хибъ.

(Осѣбна руска школа народна) бу-де небавомъ отворена во Львовѣ, о що львѣв-скїй Русины довго бороли ся, та наконецъ и выбороли: изъ того видимо, що еще правда не пропала. Гратулюємо братьямъ Львовянамъ до набутия цегового средства противъ вынаро-дження своихъ дѣтей!

(Баронъ Нино,) бувшїй краевый пре-зидентъ Буковины, а теперѣшнїй министресъ торговлѣ у Вѣднѣ, наказавъ, щобы на дер-

жавныхъ желѣзницяхъ въ Галичинѣ выдавали ся такожъ рускїй обявленя и всякїй письма назначенїй для людей, и щобы съ Русинами говорено по руски. Тутъ не можемо оминуть и той ѡтрадный фактъ, що на новѣй желѣз-ной дорожѣ изъ Черновець до Новоселиць вся-кїй надписи выготовленїй и на рускомъ языцѣ. Честь за то министру Барону Нино, якъ и тымъ, котрїй выбудували желѣзницю Чернѣв-ць-Новоселиця!

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

САФАТЬ ЗѢНИЧЬ.

Я собѣ вже неразъ сижу та гадаю, якъ то, бѣдный свѣте, гдєякого сердешного рекру-та бють да глузуютъ при тѣй науцѣ, а мене було и пальцемъ никто не кине, не то що. Алежъ бо я и бравсь швидко той муштры! Було капраль менѣ ни покаже, а я вже такъ и удавъ. А панъ маіоръ нашъ и розсудили: Тобѣ, кажуть, не при вербецирцѣ маятись; скоро по обрехтинку пѣдєшь до полку. — Отъ и пѣшовъ.

Нашъ полкъ стоявъ тогды ажъ у Банатѣ, далеко. Трохи не два мѣсяцѣ маширували, доки зайшли.

Мене дано до гранатирѣвъ, до першой компанїи, до третого цугу, що по квартирахъ собѣ стоявъ. А добрїй квартирѣ мали! Все у Сербѣвъ; богачѣ, знаете. Туда сытнїй краѣ, не такїй якъ у насъ, чи що. А менѣ звелѣвъ капраль ити на квартиру съ однимъ старшимъ жовняромъ, Сафать Зѣничъ звавъ ся. Госпо-ди, що за воякъ ципный зъ него удавъ ся! а що вже гордовитый бувъ, то и не сказати: правдивый Буковинчикъ. Я було ажъ бою ся, неначи якого офицера, чи що. — Такїй то ѡнъ бувъ, отъ сей Зѣничъ, и въ очи му важко тобѣ подивитись.

А мы мали квартиру у одной удовы. Сла-вили, що колїсь то она и богачка була, да на старости лѣтахъ довелось збѣднѣти. Сла-бовита була, въ одно лежала. А дѣточокъ не було у неи, лишь одна дѣвчина, Марта зва-лась, молоденьке та плоховите собѣ, знай та сѣввушечка въ лѣсѣ. Якъ було глянешь въ очнѣ ей тихонькї, та благонькї, або въ лич-ко блѣде, замучене, то тѣлько що не зомлѣе; така вже безталанночка собѣ була!

У вдовы жили мы, якъ у свои рѣдитѣ. И хлѣбъ нашъ бувъ одинъ, и сѣль не ховавъ ниhto зъ передъ насъ. Сафать було и дровъ купить (ѡнъ мавъ, знаете, грошѣ ще зъ дому) и скорому устарає, що треба.

Дуже бѣдну удову жалувавъ. А я вже и дровъ утну, и воды внесу, и скрѣзь поку-таю якъ треба, щобъ то, знаєте, на дѣвчину лекше. А она, моя рыбочка, було ажъ сплаче: „Чи отъ се васъ“, каже, „Богъ зъ неба до насъ бѣднихъ пославъ, чи що?“

Зъ разу ще, якъ мы тамъ були на квати-рѣ, то ходивъ одинъ молоденькій Сербинчукъ, Янко звавъ ся; хорошій парубокъ, дуже. А що вже любила его наша тихонька Марта, то ма-буть и въ спѣванкахъ нема такъ. Якъ що було одного вечера не видить, то и вечеряти не ме и выплаче любѣ свои оченятка, ажъ намъ ей жалко стане. А они були заручені съ собою, бо тамъ, знаєте, така вже установка, що два або три роки передомъ собѣ слово дають, а отакъ ажъ побирають ся.

А Янко ходивъ що ходивъ, а далѣй и приоставъ ходити. Переказувавъ, що выбира-еся за Дунай въ купецтво. На рештѣ вже и не прийшовъ. Поѣхавъ мабуть.

Однои днини идемо мы отъ бѣселя, ажъ чуемо, на нашѣй кватирѣ гомѣнь. Прибѣгае-мо, ажъ тутъ уже всѣ порають ся коло сер-дешной Марты, що вже мертва на полу ле-житъ, мовъ та щѣбетюшечка убита. Мы за-разъ стали и пытати, що отъ се такъ за ли-шенько подѣялось, отъ коли мы зъ дому. А люде всѣ якъ разъ намъ и отповѣстили: „Ян-ко“, кажутъ, „отославъ ѣй перстень; высва-тавъ собѣ другу, богачку, у Василя Карадѣча, коли знаєте“.

„Чи такъ?!“ каже Сафатъ, а самъ уну-

ривъ соболѣ свои очи въ землю. Ничого бѣль-ше не казавъ.

Третои днини поховали и Марту и ста-ру, а самѣ пошли на иншу квартиру. Въ двѣ недѣлѣ потѣмъ гуки по селу: Карадѣч дочку отдае, а Янко ходять съ друзьями хата отъ хаты, та збирае собѣ бояре, спрощуе гостѣ на весѣля.

У вечеръ збираеся и Сафатъ.

„А вы куда отъ се?“ пытаю.

„На весѣля“, каже, „иди да принеси менѣ доброго вина вадро, на колачъ!“ а самъ кинувъ менѣ червонця.

Я побѣгъ. Прихожу, а Зѣничъ вже нема, пошовъ. — Що тутъ робити? думаю я собѣ. Беру вино, та бѣжу за нимъ. А у Карадѣча не крикъ та не гвалтъ на подвѣрю! А тамъ що таке? пытаю людей.

„Сафатъ Зѣничъ застрѣливъ молодого, о-повѣдають.“

Я закаменѣвъ. — „А дежъ бѣ?“ кажу. (Зѣничъ отъ се.)

„Пошовъ самъ до арешту“, кажутъ.

Убрали арештанта въ желѣзо, та отдали въ катущъ. Осудили на сердешного десять рѣкъ тяжкой неволѣ. Я проважавъ го ажъ за мѣсто, да такъ ми уже жаль! — „Братнеу, камрате мѣй, дорогій та любый; чого вы такъ марне пронадаете? . . .“

„За правду, товаришу!“ промовивъ, якъ у звѣнь вдаривъ, а самъ ни ся скривить. — Жовнярь разъ бувъ! О. Ф.

Общество „Руска Весѣда“ въ Чернівцяхъ якъ и всѣ книгарнѣ буковинскіе мають на скла-дѣ и продають:

БУКОВИНСКІЙ КАЛЕНДАРЬ

на звичайный рѣкъ 1885.

Рочникъ XII. Составивъ Эм. Ал. Поповичъ. Цѣна 50 кр. 130 сторѣнь въ 4°. Сей кален-даръ мѣститъ въ собѣ: Лѣтописъ. Мѣсяцесловъ греческій и римскій (свѣта червоно печатані). Еврейскій календаръ. Выхѣдъ и захѣдъ солнца на всѣ дни. Списъ именъ крестныхъ (имяникъ). Генеалогія. Стемплева таблица. Почтовый и те-леграфичный указатель. Плянъ ѣзды на цѣлѣй желѣзной дорожѣ Львѣвъ-Чернівѣвъ-Сочава и Чернівѣвъ-Новоселиця. Списъ торгѣвъ. Господарекіе рады на кождый мѣсяць. Часть поучительна и забавна мѣститъ въ собѣ 8 оповѣданъ и научныхъ розправъ и много стихѣвъ. Буковинскій шематизмъ на рѣкъ 1885 обни-мае всѣ уряды, парохіи, школы и рускій обще-ства на Буковинѣ пося найновѣйшого стану. Анонсы.

Перша

ЯЗЫКОУЧЕБНА КНИЖКА

(Грамматика)

для нижней степени австрійскихъ школъ народныхъ. Составили Ив. Авкс. Глѣбо-вицкій, Н. Шкурганъ и Эм. А. Поповичъ, продае ся замѣсть по 40 кр., по зниже-ной цѣнѣ 30 кр.

Наука читанья и писанья

въ 1. роцѣ школьнѣмъ.

Порадникъ для учителей и кандида-товъ учительства, составилъ Эм. Ал.

Поповичъ. Цѣна 40 кр.

«Буковина» входит
1. (13.) и 15. (27.) каждого
мѣсяца.

—»»»—

ПРЕДПЛАТА
съ переслкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» полъ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

© Поодинокі числа 15 кр. ©

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ «Буковина» зна-
ходиться въ Чернівцяхъ
(улиця Силени ч. 7), куда
всѣ дописи адресовати на-
лежитъ.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОЖЕ-
нія общеляются съ яскъ найде-
шевше.

Всѣ дописи
адресовати
на
Силени ч. 7

Ч. 2.

Чернівцѣ, 15. Сѣчня 1885.

Рочникъ I.

ВЫБОРЫ ДО СОЙМУ ДЕРЖАВНОГО.

Небавомъ начнуть ся выборы до думы державной, до котрыхъ всѣ народы австрійскій приготавливаютъ ся вже ътъ довшого часу, а у многихъ вже все готово и все заобезпечено, имъ хоть и завтра приступати до дѣла. Съ выборы побѣднать напевно число славянскихъ послѣвъ, а то тымъ певнѣйше, такъ якъ теперѣшнее правительство, котре выборы перепроважувати мае, въ своѣмъ власнѣмъ интересѣ выбѣръ славянскихъ послѣвъ, нынѣшней бѣльшости рады державной, пѣдинрати буде. До той славянской бѣльшости належали и двѣ партіи неславянскій, суть то партія клерикаловъ и буковинскихъ Румунѣвъ. Обѣ сѣ дрѣбній горетки отримали за свои услуги немалѣ надгороды, а найлѣпше вышли на тѣмъ Румуны. Они стали ся черезъ нѣчь панамы надъ далеко бѣльшимъ рускимъ народомъ на Буковинѣ, они бо рядять соймомъ, отже и цѣлымъ краемъ, дѣстали особну румунску гимназію въ Сучавѣ, наповняють нею тугешиій богословскій факультетъ, а старають ся тымъ способомъ, якъ то „Tribuna“, румунска газета выходяча на Угорщинѣ, вже давно выголосила, о зрумуниченъ цѣлого Черновецкого Университету.

Якъ Черновецка „Gazeta Polska“ доносить, ътъбувъ ся 16. с. м. въ локалю „пѣдъ чорнымъ орломъ“ въ Чернівцяхъ збѣръ румунскихъ мужѣвъ довѣрія для нарады надъ зближающимися выборами до рады державной. Всѣхъ участниковъ було 25. Принявши за засаду, що зѣбраний солидарно голосувати будуть на

двохъ кандидатѣвъ, Румунѣвъ зъ великихъ посѣлостей, ухвалено поставити кандидатуру ажъ по поверненю п. бр. А. Василька, котрый удае ся въ тыхъ дняхъ до Вѣдня для порозумѣния ся съ гр. Тааффе.

Отже баронъ Василько - Сарецкій ѣде до Вѣдня до графа Тааффе, щобы о предстоящихъ выборахъ до рады державной порадити ся, или лѣпше сказати, щобы у президента министрѣвъ о дальшу пѣдпору для своихъ одноплеменникѣвъ (?) постарати ся. Не есть то сумный появъ для насъ, що краевый капитанъ, представитель Буковины, голосячий офиціально о толеранціи (?) своѣй партіи, бажающий (?) рѣвноправности (?) для Русинѣвъ, етае ся орудіемъ одной партіи? Якъ може краевый представитель стати ся представителемъ одной партіи? Де подѣла ся голошена нимъ рѣвноправнѣсть, де толеранція? Чи краевый капитанъ стояти повиненъ тѣлько пѣдъ часъ засѣданъ краев. сойму понадъ всѣма партіями? Але може мы безправно осуждаемо краевого капитана о партійности? Може же-лае ѣтъ представити президенту министрѣвъ правдивый станъ рѣчи, спѣмне и о бѣльшости населения Буковины: о Русинахъ? Наведена нами газета пише, що его высылае румунска партія, а кромѣ того дѣзнали Русины вже ътъ нового краевого капитана рѣвноправности черезъ и ѣм едкѣй роспорядке-ния краевого выдѣлу для русскихъ громадъ. — Ыдте, пане капитанъ, представте рѣчь якъ Вамъ и Вашѣй партіи выѣдно, а мы по-ки що выскажемо на сѣмъ мѣстци нашѣ мы-сли, т. е. що намѣряе и чого желае рускій

на на Буковинѣ, мимо того, що Вы, пане каштанѣ, накидете ему своихъ товаришѣвъ, румынскихъ бояръ на послѣвъ.

Мы, буковинскій Русины, желаемо ѿтъ нынѣшного правительства, котре поставило собѣ за задачу рѣвноуправленье, а тымъ способомъ примиренье всѣхъ народѣвъ австрійскихъ; такъ якъ програма нашихъ Кандидатѣвъ та сама, що и програма нынѣшного правительства, опирающого ся на славянскѣй бѣльшости, до котрой и мы прилучити ся бажаемо. За то требуемо мы тѣлько рѣвного права съ буковинскими Румунами. Що имъ дано, того мы, найчисленнѣйшій народъ на Буковинѣ, домагаемо ся, то чей справедливѣе требованье, бо оперте на подѣставѣ задачи, котру правительство графа Тааффе собѣ поставило, и надѣемо ся, на правду осягнути желае.

Подаемо гр. Тааффови можнѣсть вымѣреня справедливости одиѣй части того народа, котрый одинъ одиѣсенскій до теперъ упо-слѣженный есть. Зменшѣнемъ числа румынскихъ послѣвъ зменшати ся и ихъ забаги вымѣреній на утисненье Русиновъ, а правительство придбае новыхъ другѣвъ и зближитъ ся до своѣй цѣли. Мы не опустимо рукъ, а будемо поступати на дорожѣ просвѣщеня нашего народа дальше, отворимо ему очи, а тогды не помогутъ ниѣкѣ пресѣи, народъ затребуе своего права, котре ему признане бути муситъ; но чимъ пѣзишѣе, тымъ бѣльше клопотѣвъ, тымъ бѣльша незгода и вражда межи утѣсенными и утѣсняющими, що николи не може выйти на користъ загалу.

Чи не досыть клопотѣвъ, якѣ вызвала така сама политика попереднихъ часовъ въ Чехахъ и Галичинѣ? Не досыть завзятой и шкодливой для краю и державы борѣбы межи Чехами и Нѣмцами, межи галицкими Русинами и Поляками? Хоть якъ довго тревало розпещуванье Нѣмцѣвъ въ Чехахъ, мусѣло однакожь разъ устати панованье одного, а утисненье другого народа. Прозрѣвъ чешскій народъ, оперъ ся угнетѣнию, зажелавъ своего права, настала борѣба, и хтѣзнае коли ся закончить. То само стане ся небавомъ и въ Галичинѣ. Чи може потрѣбно намъ того стану и на Буковинѣ? Онъ вже

появляе ся. Чи може хто сумнѣвати ся, що и нашъ народъ прозритъ, тажъ онъ самъ о то старае ся и старати ся муситъ, бо того наказуе законъ и добро державы. Днесъ еще часть уратовати миръ.

Мы, буковинскій Русины, не маемо опѣкунѣвъ-бояръ, котрѣ бы до Васъ, пане Графе, за насъ промовили, и Богу дякувати, що ихъ не потребуемо; мы самѣ ѣтзываемо ся и съ кождымъ днемъ, съ каждою новою кривдою все голоснѣйше ѣтзывати ся будемо; бо и намъ давъ ласкавый Цѣсарь рѣвне право съ прочими народами Австрѣи, а мы тѣлько его и требуемо, а хоть бы и теперъ мѣсто нашего власного рѣдного руского голосу зновъ штучно веунено въ раду державну чужѣй намъ ворожѣй, мы ѣтозвемо ся тысячами голосѣвъ о наше намъ заручене рѣвне право; бо и мы еще живемо, жити хочемо, и будемо!

Князь Бисмаркъ а Русины.

Послѣдними часами зачали якъ нѣмецкѣй и польскѣй газеты въ Австрѣи, такъ и органы заграничнѣй нашою рускою справою и нашимъ рускимъ народомъ интересувати ся.

Всѣ газеты, особливо заграничнѣй, обвогорують нашѣй справы дуже часто, а послѣдними часами твердятъ, що руска справа ветушила въ новый станъ, бо навѣтъ и желѣзный канцлеръ нѣмецкой державы, князь Бисмаркъ сею справою займивъ ся.

И такъ нинѣ, якъ „Дѣло“ доносить, польска газета „Крај“ зъ Петербурга въ ч. 53 зъ дня 11. л. Сѣчня с. р., що кн. Бисмаркъ, наклонюючи Австрѣю до чинной политики на Выходѣ и идучи съ нею рука въ руку въ тѣй повѣй програмѣ, занимае ся ѣтъ якогось часу рускою справою и передъ зѣздомъ трехъ монархѣвъ въ Скерпивицяхъ мавъ вѣденскѣй министерѣи радити, щобы она перепровадила рѣвноуправленье политичне Русиновъ, запоручуючи имъ участь въ справахъ краевыхъ и державныхъ. На сей проектъ мавъ цѣсарь ся згодити и поручивъ одному магнатови зъ Галичины, котрый не давно еще занимавъ велике становище, (бувъ маршалкомъ краевымъ), щобы сей о теперѣшнѣмъ положѣнию руского дѣла здавъ справу.

Якъ „Крај“ твердитъ, мавъ той магнатъ уложити комитетъ зъ значнѣйшихъ Полякѣвъ,

щобы сю справу розсудити. На парадахъ згаданого комитету обговорювало ся такожъ, щобы для Русинѣвъ утворити найвышше заведење наукове и при сѣй случайности згадувало ся, чи бы не користо було перетворити Черновецкій университетъ на рускій, въ котрѣмъ бы все науки въ рускѣмъ языкѣ преподавано.

Се суть вѣсти, котрі заграничній газеты подаютъ. Мы, Русины, правду сказавши, не можемо сего вѣрити. Русинамъ на Буковинѣ вѣдомо, що кѣлько то заходу було, кѣлько прозьбъ до министеріи ся подавало, щобы правительство хотя нижню руску гимназію въ Кѣцманіи основало, а министерство помимо того не сповинило до нынѣ сего справедливого желанія.

На цѣлу Галичину есть одна руска гимназія въ Львовѣ, а на цѣлу Буковину, въ котрій жиє 240.000 Русинѣвъ, нема наватъ и одной середной школы рускон.

Русины знаютъ добре що не зъ горы, але зъ долины будье ся, томуто кинули ся съ цѣлымъ жаромъ до народа и зачинають его образовати, закладають читальнѣ, касы пожичковѣ, выдають популярно науковѣ книжки, газеты для народа и заходятъ ся коло того, щобы ѣтповѣдно рускому населенію такожъ середній школы основаніи були, що и наступити мусить.

ПЕРЕГЛЯДЪ ЧАСОПИСЕЙ.

(Черновецка „Gazeta Polska“ о буковинскихъ Русинахъ.) На доводъ, що буковинскій Русины, хоть небогато еще межі ними такихъ, що до свои народности признають ся, а еще меньше такихъ, котрі не закладають своихъ рукъ, не сидятъ даромъ, но по можности надъ лѣвшою долею своего народа працюють, приводимо судъ другихъ. Въ своѣмъ „билянѣ рочнѣмъ“ за рѣкъ 1884 пише Черновецка „Gazeta Polska“ о насъ:

„Найбѣльше мурациной, вытревалой, а систематичной працѣ зо всехъ народностей буковинскихъ выказуютъ за рѣкъ 1884 Русины. Мимо печисленной интеллигенціи здѣлали они въ минувшѣмъ рѣцѣ такъ много, що на правду подивляти належитъ патриотизмъ и брати прикладъ зъ трудолюбивости нашихъ побратимѣвъ.

Вѣдомо, що до недавнихъ часѣвъ Русины въ справахъ политики монархіи шли рука въ

руку съ централистами со шкодою для прочихъ Славянъ австрійскихъ, а съ бѣольшою еще шкодою для властной народности, бо вспомогали лише вынародовленье Русинѣвъ на Буковинѣ. Въ такій способъ доведено до того, що въ кожѣй свѣжо отворенѣй школѣ сель русскихъ запроваджено кромѣ русского такожъ языкъ выкладовый нѣмецкій, а молодѣжь руска и чужого научити ся не могла и свѣой рѣдній языкъ калѣчила чужими примѣшками. Въ урядахъ громадскихъ русскихъ повѣтѣвъ Буковины писано по нѣмецки, помимо що кромѣ священника и писаря ниодинъ членъ громады языка того не розумѣвъ. Станъ подобный не мѣгъ тревати довго и мусѣвъ наконецъ отворити очи патриотамъ рускимъ.

Першимъ крокомъ до лѣвшого була змѣна политики. Русины заняли становище славянске и поразъ першій въ рѣцѣ минувшѣмъ станули у выборѣй урѣ сѣймовѣй разомъ съ Поляками, голосуючи на спѣльныхъ кандидатѣвъ зъ мѣста Черновець.

Нынѣшній обявъ велике мае значенье, бо щены славянскѣй Австрійи тогды тѣлько могутъ здобути впливъ и силу, если — заховуючи индивидуальность народову — спѣльными силами будутъ працювати и вспомогати другъ друга.

— — — — Товариство „Руска Бесѣда“ выдало Календаръ на р. 1885 съ обширнымъ дѣломъ научовымъ и белетристичнымъ, а разомъ приготовлюе „Библиѣтеку для молодежи“, котра небавомъ зачне выходити. — — —

Неменше рухливимъ було руске Товариство драматично-литературне, котре урядило въ рѣцѣ минувшѣмъ немале число представлень и вечерицъ, а теперъ приготовлюе до друку выданье найновѣйшихъ дѣлъ народного поеты Осипа Федьковича.

Популярный ѣтчиты недѣльный уряджало товариство „Мѣщаньска руска читальня“.

Товариство академикѣвъ „Союзъ“ добрый робило впливъ на молодѣжь черезъ ѣтчиты и вечерки. На рѣкъ 1885 зоповѣдае „Союзъ“ выданье „Альманаха“, въ котрѣмъ мѣстити ся мають творы переважно авторѣвъ тутешнихъ, якъ Федьковича, Ис. Воробкевича, Н. Шрама и ин.

Абы все общества рускій сконцентровати въ спѣльнѣй институтѣи, завязано въ минувшѣмъ рѣцѣ товариство до будовы „Народного Дому“, где заразомъ мѣстити ся буде бурса для убогой молодежи школной.

Около просвѣты селянъ працювано старанно. До 14 истнующихъ читальнѣй прибули

въ минушомъ роцѣ двѣ новѣ, а то въ Кисилевѣ и Василевѣ надъ Дибстромъ.

И литература руска не лежала на Буковинѣ облогодъ, що завдячити треба скількомъ здобнымъ писателямъ, якъ Федьковичъ, оба Воробкевичѣ, Поповичъ и ин.*) Самъ Федьковичъ приготовивъ въ одномъ роцѣ пять дѣлъ, переважно драматівъ и трагедій“.

Записуючи съ пріятністю сей судъ „Польскон Газеты“ и згоджуючи ся після нашого переконання на дружбу межи всіми славянскими народами Австрій и ихъ взаємну підпомочу, одобряючи такожъ першій крокъ здѣланий въ томъ напрямѣ Русинами и Поляками въ Чернівцяхъ, не можемо промовчати одної рѣчи, котру майже въ цѣлої прасѣ польскій подыбати можно, а есть то вмѣшуванье ся Поляківъ въ чисто-домашній справы Русинівъ. Не годимо ся на то, такъ якъ тільки однимъ Русинамъ пристойтъ право рѣшати свои домашній споры, якъ то и у другихъ народівъ буває и бути повинно; мы противній въ такихъ дѣлахъ чужимъ судіямъ, хотя бы ихъ вирокъ для нашої часті и прихильный бувъ, бо вінъ немилымъ своимъ голосомъ віддѣляє насъ відъ рідного брата, котрого, если не переконано мы самі лагіднымъ и щиримъ словомъ ріднымъ, не зможе навернути ганьбленье и высмѣюванье, ба навѣть не здѣлає того безпристрастна мова чужого, о которого добрій волі вінъ ще до того сумніває ся. Не подѣляємо и не похваляємо отже того поступку польскихъ газетъ, противно супротивляємо ся ему, бо братъ, хоть и блудный, все такой братъ.

БУКОВИНСКІЙ ОБЩЕСТВА РУСКИЙ.

„Руска Бесѣда“ занимає ся теперь управленьемъ руской правописи для шкѣлъ буковинскихъ, котре то важне дѣло составлено еще передъ 4 роками орфографичною комисією до нынѣ не рѣшено, наколи румунска комисія съ тымъ давно вже упоралась и хорошій ладъ запровадила. Выжидаючи отповѣди членівъ руской ортогр. комисіи, до котрыхъ „Бесѣда“ удала ся, приступить она на случай, если бы комисія за се многоважне дѣло не взяла ся, сама до закінченія неко-

ристного стану обаламученя дѣтей рѣжною правописію.

* * *

Подяка. Почт. Товариство „Прогресса“ во Львовѣ зволило подарувати для нашего общества по 1 примѣрнику всѣхъ своихъ выданъ, за що щиро подяку складає въ имени „Руской Бесѣды“ въ Чернівцяхъ: Предсѣдатель Іер. Пигулякъ; Секретарь Ом. Ал. Поповичъ.

* * *

На „Рускій Дѣмъ Народный“ въ Чернівцяхъ зложили дальше и. т.: п. Онисимъ Поповичъ, учитель въ Орошенахъ, о. М. Галипъ, приходникъ Волоки, о. Іоанъ Бежанъ, приходникъ Становцѣвъ и о. Дим. Жулинскій, приходникъ Калинівцѣвъ по 1 зол. — Щедримъ дателямъ щиро-руске „Спасибѣтъ“.

* * *

ПОДЯКА.

Підписане Товариство заявляє симъ свою прилюдну подяку всімъ тымъ Вп. Панамъ, котрі мѣсячними вкладками до підтримання нашего Товариства ся причинили. Ті Вп. Паны суть: Дрѣ. Волянъ, Ом. Калужняцкій, Волод. Ясеницкій, Титъ Реваковичъ, Ів. Глѣбовицкій, Коетъ Залозецкій, Корн. Лукашевичъ, Ів. Ступницкій, о. Алѣр. Сѣменовичъ. Такожъ и всімъ редакціямъ, котрі даромъ присылали по одному примѣрнику своій часописи: Дѣло, Слово, Зеркало, Зоря, Батьківщина, Шкѣльна Часопись, Господаръ и Промышленникъ, Русская Рада, Одесскій Вѣстникъ, Вѣстникъ Европы, Труды импер. економ. общ., Gazeta Polska, Wieniec i Pszczółka, Србски Народ, Slovenskij Narod, Presse, Deutsche Zeitung, Salonblatt, Allg. österr. Gerichtszeitung, Zeitschrift für Notariat und freiwillige Gerichtszeitung. — Отъ Товариства русскихъ академиківъ „Союзъ“ въ Чернівцяхъ. Голова: Олимпъ Андр. Волянскій. Секретарь: Григорій Ом. Ганкевичъ.

* * *

Перше руске драматичне Товариство въ Чернівцяхъ устроє въ Суботу 26. Сѣчня (7. рим. Лютого) с. р. въ комнатахъ „Руской Бесѣды“ въ честь панъ дѣйствующихъ въ театральныхъ представлень рускихъ вечерницѣ. Початокъ о годинѣ 8. Вступъ для членівъ товариства и ихъ родини по 50 кр., для нечленівъ по 80 кр. відъ особы. Картъ вступныхъ получить можно за оказаньемъ запрошенія въ „Рускій Бесѣдѣ“ що вечера и у членівъ комитету. За взгляду на недо-

*) Поповичъ составилъ кромі календаря новый Букварь, методику науки читанія и писанія, а проф. Кириловичъ, учит. Шкурганъ и Поповичъ приготовили Читанку для 3. класа шкѣлъ народи. Проф. Глѣбовицкій издавалъ нед. газету, котра содержала и рускі статі и составилъ Ruth. Sprachbuch für Deutsche. — (Прим. ред.)

статокъ мѣстця число картъ ограничено, черезъ що зъ замовленємъ картъ спѣшити ся просимъ.

* * *

Церковне братство св. Таддея въ Чернівцяхъ. Въ день св. Ивана Крестителя (18. Сѣчня 1885 нов. ст.) ѣхали ся загальні збори братства св. апост. Таддея въ Чернівцяхъ, въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“. На зборахъ явилось 28 членѣвъ дѣйствительныхъ, 1 почетный и кѣлька гостей, зо стороны духовной администраторъ Черновецкій о. Н. Огоневскій. О годинѣ 6. вечеромъ по сконстатованѣмъ явленю ся достаточного числа членѣвъ отворивъ дотеперѣшній старѣйшина братства п. Антонъ Лисинскій загальні збори, представляючи на предсѣдателя ad hoc п. И. Окуневскаго. Загальный збѣръ одобряе односторонне выбѣръ предсѣдателя и покликуе на секретаря п. М. Коралевича. Предсѣдатель повитавши гостей и членѣвъ ѣтновѣдною промовою, оголошуе ѣттакъ порядокъ дневный: 1. Справозданье уступающаго выдѣлу зъ дѣятельности братства за рѣкъ 1884. 2. Справозданье касіера. 3. Выбѣръ комисіи контрольной для провѣренія счетовъ. 4. Обрада надъ продажью недвижимости братства. 5. Выбѣръ нового выдѣлу. 6. Вѣльній внесенія членѣвъ. — ѣттакъ ѣтчитуе п. М. Коралевичъ справозданье уступающаго выдѣлу, зъ котораго пересвѣдчили мы ся, що братство наше старало ся по возможности осягнути поставлену собѣ цѣль. Братство причинило ся много до украшенія церкви, до звеліченія и скрѣпленія нашего св. обряду, призначаючи на тѣ цѣли ѣтновѣдні датки грошеві. На особливе признание заслуге фактъ, що братство помагало своимъ членамъ пожичками грошевыми, на яку то цѣль запровадило оно у себе власну касу и руководило ся оно при удѣлянію пожичокъ поодинокимъ членамъ самою объективною и справедливою потребою. Якъ свѣдчить касове справозданье розпжичило братство въ минушѣмъ роцѣ капиталъ выносячій вышше 800 зол., що при теперѣшнѣмъ тяжкѣмъ кредитѣ, для дрѣбного именно господарства и промыслу, набирае тымъ бѣльшой ваги. — До комисіи контрольной покликавъ загальный збѣръ трохъ членѣвъ: пп. Ясѣницкаго, Коралевича и Добрянскаго. Тѣмъ-то комисіи поручивъ загальный збѣръ провѣрити всѣ рахунки и цѣле дѣловодство уступающаго выдѣлу за минушій рѣкъ, и якъ тѣ работы будутъ покѣнченіи, тогды рѣшено скликати надпорядочный загальный збѣръ, который по выслушаніи справозданія комисіи удѣлитъ абсолюторію уступившему выдѣлову.

Загальный збѣръ ухваливъ такожъ односторонне продати два старенькіе домки, якіе братство набуло записомъ, одинъ ѣтъ бл. п. Аполоніи Лучаньскои, а другій ѣтъ Н. Скриньскои — и уповаживъ выдѣль перепровадити сю справу, до чого власне на сѣ збори запрошено нотаря п. Моргенбессера для автентичного справдженія тои ухвалы.

Зъ дальшихъ важѣйшихъ ухвалъ запавшихъ на сѣмъ збѣрѣ, котріи свѣдчать о великомъ значенію и правдиво-гуманной дѣятельности братства, подносимъ слѣдующіи: На внесеніе п. Топущака ухвалено, чтобы выдѣль постаравъ ся съ початкомъ року школьного закупити ѣтновѣдне число книжокъ научныхъ и роздати ихъ бесплатно бѣднымъ ученикамъ, котріи такихъ потребуютъ, а не мають ихъ за що набути. — На внесеніе п. Коралевича ухвалено поручити новому выдѣлову, чтобы ѣтъ постаравъ ся о запровадженіи хорального потного свѣву въ церквѣ, если не въ иной способѣ, ѣтъ якѣмъ выдѣль подумати мае, то въ такий, якъ се роблять Галицкіи наши братья, запрашючи до себе звѣтного учителя свѣву П. Горецкаго, або высылаючи одну квалификующую ся до сего особу на свѣй счетъ до школы О. Витошинскаго въ Денисовѣ. — Наконецъ ухвалено двѣ безворотныи запомоги въ квотѣ 5 и 17 зол., одну для бѣдной хорои вдовы по честнѣмъ мѣщанинѣ Федорѣ Решаку, а другу для честнаго мѣстцевого пѣвця церковнаго.

До новаго выдѣлу выбрано: Вп. пп. Изидора Вишицкаго, совѣтника суду краеваго; Володимира Ясѣницкаго, адюнкта судовога; Михайла Коралевича, авескультапта суду; Иларіона Окуневскаго, офіціала почтъ и телеграфѣвъ; обывателѣвъ и мѣщанъ Черновецкихъ: Вп. пп. Антона Лисинскаго, Топущака, Завіянскаго, Поверловича, Островскаго, Стрончевскаго, Данилевича и Михайла Котецкаго.

Желаючи новому выдѣлову хорошаго успѣху въ подвигахъ ѣколо добра и розвою сего першого въ тѣмъ родѣ на Буковинскій Руси институціи, надѣемо ся, що институція, котра мае такихъ свѣтлыхъ репрезентантѣвъ и такихъ щирыхъ патріотѣвъ, сповнитъ свою задачу достойно въ честь и славу нашей Руси.

ДРОБНІИ ВѢСТИ.

(Нашу газетку) повитали радо всѣ рускіи, яко и многіи инопородніи часописи, кромѣ того надѣшли численніи дописи такъ изъ

якъ и зъ поза Буковини, ободряючі насъ до начатого дѣла; видимо въ тѣмъ найлучшій доказъ потреби руского письма на Буковинѣ, а дякуючи всѣмъ за ласкаві слова, прирѣкаемо, що доложимо всѣхъ силъ, абы „Буковина“ стала ся поважнимъ голосомъ буковинской Руси.

(Вечерницѣ юбилейні) въ честь 25-лѣтної литературної дѣяльности Олександра Кониського устроєні рускими товариствами во Львовѣ 10. Сѣчня выпали, якъ „Дѣло“ доноситъ, отлично. Олександръ Кониській проживає въ Києвѣ, минушого року переѣздивъ ѓнъ черезъ Чернівцѣ, де буковинскі Русины съ нимъ лично познакомили ся. Выславши на спомнені вечерницѣ телеграфичный привѣтъ товариствамъ празднуючимъ юбилей славного писателя руского, витають буковинскі Русины заслуженого мужа сердечнымъ: „Многая лѣта!“

(Православна Академія.) За инициативою, подъ покровою и въ присутности преосв. Митрополиты Буковини отворено минушого мѣсяця общество слушателѣвъ богословія на Черновецкѣмъ университетѣ подъ назвою „Православна Академія для церковной музыки, краснорѣчивости и литературы“. При сѣй случайности дознали Русины ѓтъ преосв. Митрополиты давно ожидаемой справедливости; румынскі богословы бо загадали були основати румынску теологичну читальню; на що Преосвященный не дозволивъ и затребовавъ, щобы и рускимъ богословамъ черезъ рѣвноуправленіе руского языка съ румынскимъ уможливити спѣлну працю. Такъ повстала „Православна Академія“, въ котру на подставѣ рѣвноправности запорученой Митрополитою вступили и рускі богословы. Записуючи сѣй ѓтрадный фактъ надѣємо ся, що Его Преосвященство схоче и зможе перевести спасительне дѣло рѣвноправности и взаимной толеранціи, котру до теперъ межи духовенствомъ нашимъ такъ рѣдко подыбати можно, о чѣмъ свѣдчить поступованіе одного изъ найвышнихъ достойниковъ православной церкви на Буковинѣ при похоронахъ руского патріота бл. п. о. Григорія Воробкевича, котру умыелну кривду буковинскі православны Русины ѓбѣжены въ своихъ найсвятѣйшихъ чувствахъ такъ скоро не забудутъ.

(Кждому свое!) На издержки гр. вост. церковного фонду буковинского має ся отворити нова учительска семинарія. Если то правда, то буде то певно румынска, такъ якъ нѣмецку вже маємо. Не мали бы мы

ничого противъ того, если буде рѣвночасно основана и руска, такъ якъ отвореніе руской и румынской семинарии необходимо, бо изъ теперѣшней нѣмецкой выходятъ майже только добрі учителя для 17 нѣмецкихъ шкѣлъ буковинскихъ, на коли для русскихъ шкѣлъ, якихъ на Буковинѣ наибѣльше, кромѣ скѣлькохъ годинъ назначенныхъ для науки руского языка, годуютъ учительѣвъ только нѣмецкимъ хлѣбомъ. Треба ѓтже для 55 румынскихъ шкѣлъ особной семинарии румынской, то еще бѣльше потреба особной руской для 74 чисто русскихъ шкѣлъ, якихъ выказано въ справозданіи краевого инспектора за шкѣльный рѣкъ 1882/3. („Bukow. päd. Blätter“ зъ р. 1884, ч. 2.)

(Вечерницѣ.) Пригадуємо п. т. Родимцямъ, що вечерницѣ общ. „Союзъ“ ѓтбудутъ ся вже въ слѣдуючій Понедѣлокъ, буде то єдина забава руска ихъ мясницѣ. Примѣчаемо, що до танцѣвъ пригравати буде повна музика войскова Черновецкого регименту. Нашимъ дамамъ поручаємо рускій стрѣй народный яко найкращій и найдешевшій.

(„Библиотека для молодежи“.) Звертаємо увагу п. т. Родимцѣвъ на запрошеніе до предилаты, котре до сего числа прилучаємо, и поручаємо всѣмъ пріятелямъ русскихъ дѣтей замовленіе „библиотеки для молодежи“, котрой 1. книжочка подъ редакцією п. Ом. Ал. Поповича выйде еще сего мѣсяця.

(Невынайденный еще злодѣй) ѓбѣкравъ передтамтого тыждня гр. к. церковь въ Чернівцяхъ. Сховавшись мабутъ подъ часъ богослужения въ церквѣ забравъ ѓнъ дорогі наместа зъ образѣвъ, порозбивавъ церковный екарбоньки, зъ котрыхъ однакѣ токмо передъ тымъ грошѣ вынято, отворивши ключами, котрі въ олтари оставали, дверѣ ѓтъ закрестин и выливши фляшку вина, найдену въ церквѣ, выйшовъ и не потребувавъ заходити бѣльше до шибку, где здає ся бувъ бы зѣйшовъ ся съ нѣчнымъ сторожомъ.

(Холера) появила ся на ново въ Италіи.

(Землетрясенія) въ Гишпаніи не устаютъ; тамъ згинуло до теперъ бѣльше якъ 2000 душъ, а пронало ѓколо 230 селъ и мѣст. Гдєкуды запали ся горы, а зъ землѣ бухає горяча вода. Гишпанскій король ѓтвѣджує пошкождені мѣста и роздѣляє межи несчастныхъ великій сумы.

(Російскій царь.) якъ ходять слухи, має надати народови своему конституцію, ко-

тре право мы вже давно маемо. Дай Боже, щобы та вѣсть справдила ся, тогды бы ѳтжили и нашѣ братя на Украинѣ.

(Сербскій соборъ церковный) мае зѳйти ся въ Маю сего року.

(Австрійска рада державна) почала свои засѣданя минувшого тыжня. Правительство предложило посламъ много матеріалу до рѣшеня. Изъ стороны гдекотрыхъ послѳвъ внесено важне и для насъ дѣло, щобы vybrати комисію, котра мае радити надъ регуляцію рѣкъ во вѣхъ австрійскихъ краяхъ.

На „Дѳмъ Народный“ въ Чернѳвцяхъ намѣряе, якъ намъ доносятъ, театральне товариство аматорске въ Кутахъ дати 13. Лютого сего року театральне представлене. Записуючи сю для насъ буковинскихъ Русинѳвъ радѳстну вѣсть о першѳмъ предпринятію галицкихъ Русинѳвъ въ користь нашего „Народного Дому“, запевняемо ихъ напередъ о нашѳй вдячности. Братя Галичане! Вспирайте буковинску Русь, а двигнете и себе; такъ мы кровь зъ одной крови!

(Сумній появы.) Въ черновецкѳмъ замѣскѳмъ повѣтѣ шкѳльнѳмъ чути гнилизію. Передъ рокомъ пенсіоновано одного учителя, котрого мимо многихъ попереднихъ ревизій перенесено изъ другого въ сей повѣтъ, а однако за его реституцію учителемъ въ Станиславѳвскѳмъ кариѳмъ заведеню уступали ся высокій головы изъ Чернѳвецъ. Недавно тому голошено зновъ, що одинъ перенесенный учитель изъ того самого повѣту сдѣлавъ убійство. Сегодня довѣдуемо ся о крадежи 200 зол., до котрой мавъ признати ся другій перенесенный учитель сего повѣту. Ор. К..... Сумній сѣ появы голошеній на стыдъ и ганьбу цѣлого учительского стану устами многихъ и газетами нѣхто не опрокидус. Чей займе ся в. ц. к. рада шкѳльна краса симъ дѣломъ и запровадитъ порядокъ въ сѣмъ повѣтѣ шкѳльнѳмъ, що н. инсекторъ Стефановичъ здае ся самъ зробити не въ силѣ. Мимо недостатчи учительѳвъ на Буковинѣ, треба конечно энергичнѣйшого поступованя, бо злый учитель то гѳршій нѣякого.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ХТО МЫ?

Если бы я васъ бесѣдующихъ тою мовою, якою я до васъ промовляю, запытавъ, якого

вы роду есьте, вѣе неохібно ѳтповѣлибысьте одноуестно: Русины есьмо зъ дѣда, прадѣда! а ту вашу истину ѳтповѣдъ повторилибы велигласно вѣе нашѣ братя зъ Бескидѳвъ, зъ надъ Сяна, Днѣстра, Буга зъ надъ Днѣпра Прута, та изъ за Бескидѳвъ, опѣ ажъ зъ по надъ Тисы, а таке то признание ся доказомъ непоколебимымъ, яке намъ имя ся приналежитъ, ба самъ лишь народъ е судією неомыльнымъ въ тѳмъ, а се тому, що во вѣки не назве ся, где бы ѳнъ и не живъ, Нѣмецъ Французѳмъ, Французъ Нѣмцемъ; тому то, если пытаемо ся незнакомаго намъ чоловѣка, якъ ѳнъ ся зве, якъ ѳнъ самъ себе именуе, а тымъ признаемо ему, що лишь ѳнъ певно знае и не заперечене мае право свѣдчити о своѣмъ имени неомыльно. — Русинѣ про то наше пытоме народне имя, бо мы до него ся признаемо, нимъ ся именуемо и величаемо. Оно стало ся намъ дорогимъ, бо оно мало не однимъ зъ многихъ затраченыхъ народныхъ скорѳѳвъ, оно сплело ся съ нашою печальною прешіюстію, оно зросло ся съ нами; а мали бы мы его ся стыдати, коли оно нашими ворогами поневѣряне, мали бы мы его ся выречи, що нашѣ вельможѣ-напы и другі слабодухи, Боже имъ прости, для временныхъ користей его ся позрѣкали, ѳтцурали ся имени своихъ дѣдѳвъ, котрі яко бояре, князѣ его ся не стыдали? Кто ся стыдае и вырѣкае своего имени, той стыдае ся и вырѣкае ся тымъ и свои матери, своего отця, ѳтѣ котрыхъ ѳнъ то имя одѣдичивъ, а такій чоловѣкъ гѳршій мерзенной звѣрины, котра хотя не мае чоловѣчого разуму и чувства привязана до своего роду

Кромѣ имени еще выразиѣйшимъ бо живымъ знакомъ народности есть бесѣда або языкъ рѳдный. Бесѣду рѳдну высмае дитина зъ грудей материнихъ, дѣдичать дѣти ѳтѣ родителѳвъ, подають поколѣнія поколѣніямъ. Якъ имя руске, колѣсь въ цѣлѳй Европѣ честне и славне, черезъ довгій часъ було ганьблене и зневажене, такъ колѣсь и бесѣда руска въ устахъ корѳѳвъ и боярѳвъ, въ судахъ и правительстввахъ не лишь на Руси, но и въ дворахъ польскихъ и волоскихъ була поточна и письменна, мало по мало ѳтѣ шляхты и другихъ корыстолюбивыхъ людей остала занедбана и опущена. Вы одні, братя селяне, заховали руску мову ѳтѣ затраты, вамъ принадлежитъ ся вдячність и честь за то. Вы честный селяне, якосьте бесѣду руску ѳтѣ заглады уратовали, такъ будьте намъ, вашимъ сынамъ, котрымъ мимо всякой нужды подалисьте свѣтло науки, помѳчными образовати и усвоювати въ цѣлѳмъ нашѳмъ народѣ черезъ рускій школы, рускій книжки и газеты руске слово,

нашу рѣдну руску бесѣду, о котрого красѣ и любѣй спѣванности свѣдчатъ премногѣ народнѣ иѣсни, сказки и глубокотужнѣ думы, надѣ котрыхъ розпещенымъ сумнымъ чувствомъ здумѣвають ся найзнакомѣтшѣ судѣ славянскихъ языкѣвъ; а о богатствѣ руского языка свѣдчатъ другѣ славянскѣ, ба навѣтъ чужѣ мовы, котрѣ зъ рускои норы черпали и убогачали рускими словами-скарбами свѣй языкѣ, пристроювали рускими перлами свою мову. Ктожъ щастливѣйшѣй та богатшѣй, чи той, що у другихъ жичить. чи той, що у него другѣ започинають ся? Котрый сукманъ краснѣй и цѣннѣйшѣй, чи зъ чужихъ кусцѣвъ зшитый, чи одностайный, самолитый, хотьбы до теперѣ еще и не зовсѣмъ гладкѣй, а и то, якѣ ся лише кому видѣть?

Тому то мы Русины якѣ Русинами называти ся, такѣ по руски собѣ говорити, тай що Богѣ при нашѣй сильнѣй воли поможе, по руски писати будемо, бо якѣ имя руске нашимъ пытомымъ, рѣднымъ, такѣ бесѣда руска наша мила матерная бесѣда.

З А С Я !

Ой, сосѣде, ты, якѣ бачу,
Чужого бажаешь;
На чужѣмъ бо поли свое
Зерно засѣваешь.
Свѣй собѣ на свою ниву

Любу тобѣ нашу,
Но оставь ты въ супокою
Рѣдну нивку нашу!
Наше поле пра-прадѣды
Нашѣ намѣ зросили
Кровю, потомѣ поливали
И для насѣ лишили.
Мы самѣ его зберемо
Засѣмъ, зволючемъ;
Лиши наше, держи свое,
Твоего мы не хотимъ.
Мы терпячѣ до крайности,
Супокѣйный люде;
Допечешь намѣ до живого,
Богѣ-ме лихо буде!

Омилянѣ Олексѣвъ.

ОТЪ РЕДАКЦІИ.

Высылаючи 2. число нашего письма просимо о скорѣ надѣсланѣ предплаты, щобы можно установити розмѣръ накладу. Кто не зверне намѣ се число, того уважаемо нашимъ пренумерантомъ. Почт. Редакціи, котрымъ се число высылаемо, просимо присылати намѣ въ замѣну свои газеты, а мы обовязуемо ся помѣщати кождого кварталу объявленѣ о условіяхъ пренумераты на ихъ письмо.

Наука читанья и писанья
въ 1. роцѣ школьнѣмъ.

Порадникъ для учителей и кандидатѣвъ учительства, составилъ Эм. Ал.
Поповичъ. Цѣна 40 кр.

Перша
АЗЫКОУЧЕБНА КНИЖКА
(Грамматика)

для нижней степени австрійскихъ школъ народныхъ. Составили Ив. Авкс. Глѣбовицкѣй, Н. Шкурганъ и Эм. А. Поповичъ, продае ся замѣсть по 40 кр., по зниженѣй цѣнѣ 30 кр.

Г. ЧОППА

ПЕЧАТНЯ

въ Чернѣвцяхъ (Tempelgasse 6),

поручае ся п. т. Публицѣ со своими типографическими работами всякого роду, и т.:

Дѣла, брошюры, газеты и т. д.

въ рѣжныхъ языкахъ по цѣнѣ зниженѣй.

 За скору и хорошу роботу ручасть ся.

Выдае и за редакцію отвѣчае: Осипъ Ю. Городинскѣй-Федьковичъ. Зъ печатнѣ Г. Чоппа.

«Буковина» выходить
1. (13.) и 15. (27.) каждого
мѣсяца.

ПРЕДПЛАТА

съ пересылкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» полъ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ и А

СТРАЦІЯ «Буко

ходить ся въ

(улиця Силени

всѣ долги адресувати на
лежитъ.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИМѢТИ

обчислюють ся якъ найде-
шевше.

Ч. 3.

Чернівцѣ, 1. Лютого 1885.

Рочникъ I.

НАШИ КРИВДЫ.

„Мы, буковинскі Русины“ требуемо рѣвноуправленія“. Сими словами высказали мы въ попереднѣмъ числѣ „Буковины“ чого ѡтъ нынѣшного правительства желаемо, выгодили мы ихъ не абы якъ, но на подставѣ фактовъ, на подставѣ кривдъ, які мы до теперъ зазнали; а щобы не посуджувано насъ, що мы бавимо ся голословными парѣканнями, жалуємо ся безъ причины; ѡтъ всѣмъ и всякому певнѣ данѣ, ѡтъ вамъ нашѣ кривды.

Мы, буковинскі Русины, укривдженѣ въ порѣвнаню съ нашими сусѣдами-Румунами во многѣмъ, наибѣльше однако въ церквѣ и школѣ.

Не завидуємо нашимъ румунскимъ краянѣмъ ихъ лучшей долѣ, противно, желаемо имъ шире правды и силы и волѣ, але въ ихъ хатѣ; тѣшимо ся хорошимъ розвоємъ каждого народа, боже ѡнъ не може остати безъ добраго впливу на долю другихъ, ѡтже и на нашу; но придерживуючи ся засады „каждому свое“, бажаемо каждому и намъ самымъ лише тѣлько волѣ, скѣлько еи має та птичка, що проживае въ клѣтцѣ, т. е. съ певными не преступными границами; бо хто переоре межу, той скривдитъ своего сосѣду.

Порѣвнявши ѡтже буковинскихъ Русинѣвъ съ Румунами находимо, що оба сі народы при цѣлкомъ рѣвнѣмъ обставинахъ дѣйствию не зазнали рѣвнаго права. ѡтъ вамъ доказы на то. Перейшовши все то, що Румуны мають, выходятъ слѣдующі укривдження руского народа на Буковинѣ.

Мы, буковинскі Русины, не зазнали рѣвнаго управленія нашихъ дѣтей въ многихъ народныхъ школахъ мѣшанныхъ повѣтовъ, особливо въ замѣскѣмъ повѣтѣ черновецкѣмъ и сторожинецкѣмъ.

Буковинскі народъ рускѣй не отримавъ до теперъ нѣякои середной школы рускои и зневоленъ мимо §. 19. основного закону державного або ѡтречи ся ѡтъ вышнего образования своихъ дѣтей, що нѣякъ не дастъ ся згодити съ примусомъ школьнымъ, або пристати на мученье своихъ дѣтей, чужимъ языкомъ, що противорѣчить устроению рускихъ школъ народныхъ.

Окончивши гимназію начинаютъ для питомцевъ духовного стану новѣ муки румунскимъ выкладовымъ языкомъ на богословскѣмъ ѡтдѣлѣ черновецкого университета. Кандидаты духовенства примушенѣ ѡтже учить ся румунского языка вже въ гимназіи, а зрѣкають ся своего рѣдного. Такое трактованье руского языка вынародовляе нашу молодѣжь, о що кромѣ того великими способами старають ся многі учителя-карьеревичѣ въ народныхъ школахъ, особливо „православной“ (гесте румунизаторской) школы въ Чернівцахъ, рускѣй (sic!) катихетъ въ черновецкѣй гимназіи, анти-рускѣй духъ въ черновецкѣй семинаріи учительскѣй и др.

Наибѣольшою же кривдою руского народа состоячого по наибѣольшѣй части изъ исповѣдникѣвъ гр. вост. обряду суть майже всѣ члены нынѣшной митрополитальной консисторіи буковинской. Якіи духъ тамъ вѣе, о томъ свѣдчитъ: а) уполѣдженье руского языка на

богословскѣмъ ѡтдѣлѣ, въ духовно́й семина́ріи, въ обществѣ теологично́мъ, въ шематизмѣ, роспорядженяхъ и всякихъ публикаціяхъ консисторскихъ; б) высыланье мисіонерѡвъ румынізаціи въ чисто-рускіе приходы; в) унослѣдженье русскихъ священникѡвъ; г) унослѣдженье русскаго языка при богослуженіи и всякой ѡтповѣди́ой спосо́бности; д) накидуванье румынскихъ книгъ священникамъ въ русскихъ приходахъ; е) обсаджуванье русскихъ мѣстцъ румынскими загорѣльцями и т. д., що все небавомъ безчисленными фактами доведемо.

Отъ вамъ голови́йшій кривды Русинѡвъ на поли церковно́мъ и шко́льи́омъ; а щобы ихъ не усунути, но если можно, то еще побѡльшити, старають ся „проповѣдники згоды, любви и рѡвноуправненія“ вже теперь приготвлениями агитаціи до близькихъ выборовъ въ думу державну. Грошъ и вилывъ всякого роду мае ихъ цѣлямъ послужити, скривдити насъ на дальшихъ 6 роко́въ.

Тобѣ, рускій народе, представили мы тво́й сумный станъ, котрый перестати мусить, если не маешь остати вѣчнымъ рабомъ и бѣдолахомъ. Одно слово изъ твоихъ усть може отворити тобѣ и твоимъ дѣтемъ лѣшцу будучи́ость, бо може имъ уможливити легко и дешево выучити ся и добыти ся стану вышного, заможи́йшого и значи́йшого. То одно слово то голосо́, котрый ѡтдашь при выборахъ до думы державной, котрі ѡтбудуть ся вже за 3 мѣсяцѣ.

Вашимъ голосо́мъ, тымъ однимъ словомъ вашимъ, братья селяне, котрымъ вымовите имя того мужа, котрого яко вашего посла, т. е. заступника вашихъ правъ до Вѣднѣ на вашій издержки (на вашъ контъ), бо зъ податко́въ, котрѡ платите, вышлете, тымъ однимъ словомъ вашимъ запечатасте вашу и дѣтей вашихъ долю на дальшихъ 6 роко́въ. Скажѣть же, чи не въ вашихъ рукахъ доля ваша и дѣтей вашихъ?

ИЗЪ СЕЛА.

О думѣ державно́й.

Въ першѡмъ числѣ „Буковины“ описавъ я рухъ выборчій буковинскихъ Русинѡвъ ѡтъ

1860. року ажъ до послѣднихъ роко́въ и спѡмнувъ, що нашъ сельскій народъ дави́йшими часами бѡльше о то дбавъ, абы на послѡвъ, чи то до думы державной, чи до сойму краєвого vybrати самыхъ своихъ людей, ѡтже Русинѡвъ.

Правду сказавши, виноватый народъ нашъ за то, що въ теперѣшнихъ часахъ не выбирае на послѡвъ своихъ людей, але чужихъ, но скоро розважемо, що нашъ народъ занедбанный, непросвѣченный, не знае оцѣнити, яка шкода для него зъ того, що не выбирае своихъ послѡвъ-Русинѡвъ, але найгѡршихъ своихъ ворого́въ, то треба жалѣти надъ нимъ. — Приходить силакати надъ нашимъ народомъ, що такий легковѣрный и вѣритъ ѡбѣянкамъ дѣдичѡвъ и иныхъ чужихъ людей, що они для добра громадскаго працювати будуть, що заступять наше селянство въ думѣ и въ соймѣ совѣстно. Наші селяне повѣривши тому, жертвуютъ такому дурисвѣтови свою долю и выбираютъ его своимъ заступникомъ. Нашъ добрый народъ тратитъ такимъ способомъ свое природне право и зле на то́мъ выходитъ, бо тѣ его послѣ-нерусины звичайно самі для себе дбають, або для чужого народа, а не для нашего русскаго.

Мы Русины пѡзнавши гѡрку долю, яка насъ жде за таке легковѣрне поступованье при выборахъ, мусимо уже разъ нашихъ братѡвъ селянъ просвѣтити и отворити имъ очи, щобы и они знали хто ихъ пріятель, хто для нихъ працювати и жертвувати ся, а хто лишь для своѣй выгоды за нихъ послувати желае.

Не штука посломъ бути для своихъ выго́дъ, але штука ѡтповѣсти обовязку русскихъ выборцѣвъ, штука боронити справу русскаго народа на кождѡмъ кроцѣ.

Наші селяне говорятъ звичайно: Та що менѣ зъ выборовъ? Выбирайте, кого хочите. Посоль одинъ якъ другій. Иду до выбору, абы стѡйку ѡтбути, а на кого скажутъ наны, на того дамъ мо́й голосо́.

Нашъ селянинъ легковажитъ выборомъ, бо не розумѣе и не знае, що той посоль, котрого люде выберуть, ихъ долею орудуе.

Люде звичайно кажутъ: „Та що мы маемо зъ посла, або мы знаемо, що такий посоль въ радѣ державно́й у Вѣднѣ робить? Ѳтъ кобы хочъ давъ за голосо́ добре слово, та сивуховъ почестувавъ — то уже не жалъ на него голосоувати!“ — И въ правдѣ за сивуху, жменю тютюну и ковбасы продають наші люди свои голоса дѣдичамъ та чужимъ людемъ, а наша народна справа на то́мъ гѡрко тернить, бо нема за що кому упѡмнути ся, а на жалъ намъ говорятъ Нѣмцѣ, що въ

Буковинѣ Русинѣвъ нема, бо нема у Вѣднѣ рускихъ послѣвъ. А чому ихъ нема? Нема, бо нашѣ селяне не выбрали Русинѣвъ, але чужихъ, а тѣ чужѣ не заступають рускихъ справъ але справу иншого народа. — Не нарѣ-каймо отже, братья селяне, коли такъ посту-паемо, жалуймо надъ тымъ, що далисьмо ся збаламутити.

Такъ и сей весны будуть на Буковинѣ ѳтбувати ся выборы до думы державнои.

Щобы Вы, братья селяне, знали, що то за дума державна, надъ чимъ тамъ ся радити має и якъ потрібно, щобы въ тѣй думѣ и Ру-сины засѣдали, хочу вамъ коротенько о тѣй думѣ державноѣ гдещо написати.

Передъ 1860. рокомъ було въ Австрїи абсолютичне правленье, то значить: цѣлою державою рядивъ самъ цѣсарь черезъ своихъ министрѣвъ. — Ѳтъ 1860 року змѣнило ся правленье и теперь управляє цѣлою держа-вою цѣсарь разомъ съ послами. Тѣ послы сходятъ ся у Вѣднѣ, на що дѣстають грошѣ, и всѣхъ ихъ разомъ называютъ рада дер-жавна, якъ то и. пр. всѣхъ „авшусѣвъ“ называютъ рада громадска. — Та рада дер-жавна дѣлитъ ся на двѣ части. Перша часть то палата панѣвъ, въ котру входятъ всѣ пов-нолѣтнѣй принцы цисарского дому, дальше такѣ паны, котрыхъ цѣсарь покличе, и архі-епископы и епископы, котрымъ княжескѣй ти-туль приналежитъ. — Цѣсарь може такожь до палаты панскои покликати людей, котрѣ прислужили ся краєви въ особенный спосѣбъ.

Друга часть рады державнои то палата послѣвъ, котра состоитъ изъ 353 послѣвъ. Сихъ послѣвъ выбираютъ всѣ краѣ австрѣйскѣй. Такъ выбираютъ до думы державнои въ Га-личинѣ 63 послѣвъ, а въ Буковинѣ 9 послѣвъ. Зъ сихъ 9 послѣвъ выбирає на Буковинѣ на-родъ зъ повѣту Черновецкого, Садагорского, Сторожинецкого и Серетского одного посла, зновъ зъ повѣту Кѣцманъ, Заставна, Станѣ-вцѣ и Вижниця одного посла, а зъ повѣту Радѣвцѣ, Солка, Сучава, Кимполунгъ и Дорна зновъ одного посла. — Отже всѣ меншѣй господарѣ въ цѣлоѣй Буковинѣ выбираютъ ра-зомъ всего 3 послѣвъ. — Дальше выбираютъ дѣдичѣ двоухъ, религѣйный фондъ одного, па-лата торговельнаи примыслова одного, мѣсто Чернѣвцѣ одного, а мѣста Сереть, Сучава и Радѣвцѣ разомъ зновъ одного посла.

Ся дума державна, котра состоитъ изъ 353 послѣвъ, межи котрыми есть 9 послѣвъ зъ Буковины, має право радити надъ важ-нѣйшими справами цѣлон австрѣйской держа-вы и законы постановляти.

Такъ має она перше право радити и

1. ухвалєє надъ тымъ, кѣлько войска рочно побирати ся має;
2. радить надъ всякими выдатками цѣлон державы, признає рѣчний податки, нале-житости и пр., укладає законы у всякихъ скарбовыхъ справахъ, рѣшає надъ про-дажею або задовженьємъ майна держав-ного и пр.;
3. радить надъ справами почтъ, телеграфѣвъ и желѣзницѣ;
4. выдає законы о банкахъ, ремеслѣ, про-пинацѣйноѣ правѣ, о мѣрѣ, вагахъ и пр.;
5. радить надъ законами для охороны лю-дей ѳтъ всякихъ хорѣбъ и епидемѣй;
6. надъ правомъ граждaнства, народочи-слєньємъ, правомъ пашпорту;
7. надъ правомъ религѣйныхъ стосункѣвъ, всякихъ товариствъ, надъ печатею и охо-роною духовои власности;
8. надъ школами народными, середними и пaйвышними;
9. надъ закономъ карнымъ, цивильнымъ, тор-говельнымъ, вексельнымъ, гѣрнымъ и пр.;
10. надъ законодавствомъ для организацѣй судовыхъ и политичныхъ властей;
11. надъ закономъ для перепроважєня уго-ловныхъ державныхъ законѣвъ, для дер-жавного суду, вымѣрює власть судамъ и правительству и т. д.

Если якѣй законъ въ думѣ державноѣ об-вѣрює ся и бѣльшѣсть послѣвъ на него зго-дитъ ся, то потреба еще, абы тѣй новый за-конъ зѣставъ принятый въ палатѣ панѣвъ. Законъ, котрый въ обоухъ сихъ палатахъ прѣй-ме ся, потребує еще цѣсарского потверждєня, а тогды всѣ его шанувати и слухати мусєть.

Выдите отже, братья селяне, що найва-жѣйшѣй sprawy обвѣрюють ся перше въ думѣ державноѣ. Тамъ приходятъ и ухва-ляютъ ся и такѣ sprawy, котрѣ стисло звя-занѣ съ долею нашої рускои народности.

Подумайте собѣ отже якѣй то жалѣ и яка шкода для васъ и для вашихъ дѣтей, если яка справа дотыкаюча руского народа обго-ворює ся въ думѣ державноѣ у Вѣднѣ, а тамъ нема аиѣ одного руского посла зъ Буковины, ко-трый бы въ вашѣй справѣ заговорити, вашѣй крив-ды ѳткрыти, ваше право оборонити, за васъ уиѣм-нути ся схѣтѣвъ, а не одно зло вышло вже изъ того для васъ, божѣ хто не упоминає ся, тому ничого и не даютъ. Не ганьба же то для насъ Русинѣвъ, що свое право допчємо погами и нашѣ талантъ закопуємо, запрода-ємо его чужимъ дѣдичамъ, котрыхъ доля не однакова съ нашою, ба навѣтъ противна.

Обгляньмо ся отже межи нами Русинами, а найдемо досєтъ свѣтлыхъ мужѣвъ, котрѣ

насъ у Вѣдни заступити розумѣють и схотять. Стараймо ся хочь разъ своихъ кандидатѡвъ на пословъ выбрати, а наша справа поїде въ передъ — а тогды осмѣхне ся наша заплакана мати, наша Русь.

Изъ засѣданъ рады державной.

Отъ 20. Сѣчня сего року ѡтбувають ся дальшій засѣданя рады державной, котра по спорахъ языковыхъ и національных заняла ся матеріальнымъ добробытомъ народа и неукучою сиравою социализму.

Межи предметами засѣданъ суть законопроекты: о регуляціи рѣкъ въ Галичинѣ; о рыболовствѣ въ рѣкахъ монархіи, о уваженію правительства до заключенія угоды съ Угорщиною що до помноженія мѣдяной монеты.

Щобы обнижити цѣну вѣзды на желѣзницяхъ, внесло правительство проектъ обнятія въ державный зарядъ желѣзницъ Прага-Дукъс-Боденбахъ — съ евентуальностію закупленія ей для державы; — проектуе ся такожъ продовженіе гваранціи для чешкой западной желѣзницъ подъ условіемъ, що правительство має право установляти тарифу вѣзды и транспорту — евентуально закупити ту дорогу для державы; подъ тымъ самымъ условіемъ предлагае ся удѣленіе гваранціи для чешкой північної желѣзницъ.

На выбудованье и устроенье палаты для станиславовского єпископа ухвалила рада державна дня 30. Сѣчня кредитъ въ сумѣ 39.000 злр.

Проектъ закона о конгруи для католического духовенства принятый въ другѡмъ читаніи дня 6. Лютого. Проектованный законъ має вѡйти въ дѣйствіе съ днемъ 1. Сѣчня 1886.

Дотація станиславовского єпископа має выносити 7000 злр., котрѣ платити ся будутъ зъ доходѡвъ гр. к. львѡвской митрополіи, для крылошанъ выначено по 800 злр., а для сотрудниковъ по 400 злр. и 315 злр. Що до конгруи православного духовенства має правительство внести особный проектъ.

Въ нарадахъ комисіи находятъ ся законопроекты противъ социалистичныхъ стремленъ, противъ шкодливому уживанію выбуховыхъ матерій и предложеніе о забезпеченіи робѡтниківъ.

Въ предложеніи о забезпеченіи робѡтниківъ намѣрено основати заведенія асекураційный для каждой провинціи, опертѣ на взаим-

ности. Въ тѡй цѣли мають предприємщики, у котрыхъ занятѣ робѡтники, составляти союзы и датками своими утворити фонды.

ПЕРЕГЛЯДЪ ЧАСОПИСЕЙ.

Ческа газета „Politik“, выходяча въ Празѣ на нѣмецкомъ языкѣ, наводитъ въ своѣмъ 35. числѣ с. р. головѣйшій уступъ изъ вступной статіи помѣщенной въ 2. ч. „Буковины“, передъ чимъ пише изъ своѣй стороны: „Русины будутъ въ будучѡй радѣ державной не только въ новѣмъ числѣ заступленіи, но являть ся тамъ, якъ здае ся, въ смягченѡй оппозиціи, бо и межи ними збѡльшають ся поводи но неперестанно лагѡднѣйшій элемента, котрѣ зъ одної стороны до польскихъ краѣвъ, а зъ другой до правительства пріятнѣйше ѡтносять ся. Въ Галичинѣ получили ся обѣ партіи, старша и молодша, передъ выборами до думы державной до спѡльного дѣланія; а въ Буковинѣ появляе ся движеніе правительству цѣлкомъ спріяюче“. — Подаемо „Политикѣ“ въ переднѡй статіи сего числа, можѣсть ѡбзнакомити своихъ родимѣвъ, нынѣшнихъ проводниковъ австрійской политики, съ нашою долею; о терпимости и лагѡдности буковинскихъ румунизаторѡвъ можна цѣкавъ подрѡбности найти въ сегорѡчнѡмъ 8. и 9. числѣ „Дѣла“.

Вѣденська „Vorstadtzeitung“ доносить, що одинъ изъ першихъ проводирѡвъ чешкихъ мавъ сказати: „Если Русины пойдутъ въ новѡй думѣ державной противъ насъ, то передамо ихъ Полякамъ (а въ Буковинѣ мабуть Румунамъ! прим. ред.), чтобы ихъ звязали, мучили и погубили: бо хто иде противъ Славянъ, тотъ не заслуге на пощаду, а тымъ менше если бѣи самъ Славянинъ“. — Признаючи правду сихъ словъ, позволимо собѣ запытати: „На що заслуге Славянинъ, жертвуючій своего брата безъ причины ворогамъ Славянства?“ — U. A. W. G.

БУКОВИНСКІЙ ОБЩЕСТВА РУСКІЙ.

„Руска Бесѣда“. На засѣданіи зъ дня 17. Сѣчня с. р. принято до вѣдомости, що библіотека цѣлкомъ унорядкована и мѣститъ въ собѣ 1440 творѡвъ въ 2549 книгахъ. Библіотекарю п. В. Ивасюку высказано за унорядкованье библіотеки щирѡ подяку. Даль-

ше прийнято 3 нових членів; рѣшено за-
возвати членів до звернення книгъ выжиче-
ныхъ изъ бібліотеки, вимѣрено накладъ „Би-
бліотеки для молодежи“, ухвалено просити ч.
редакцію „Буковини“ еще разъ, щоби зволи-
ла выслати запрошенє до предплати и карты
до замовленя на „Бібліотеку для мол.“ ра-
зомъ съ 3. числомъ, такъ якъ тѣ прилоги че-
резъ ошибку при печатаню не можно було
прилучити до 2. числа „Буковини“; ухвалено
удати ся черезъ „Буковину“ до всѣхъ щи-
рыхъ пріятелѣвъ рускои молодежи о мораль-
ну и матеріальну запомогу редакції „Бібліо-
теки для молодежи“, о що симъ и просимо;
такъ молодѣжь то наша будучи́сть!

* * *

На „Рускій Дѣмъ Народный“
въ Чернівцяхъ зложили п. т. о. Жалковскій
изъ Суховерхова: ѡтъ п. старосты кѡцмань-
ского 3 зол., ѡтъ п. нотаря Дра. Гордынського
изъ Кѡцманя 10 зол., ѡтъ п. аптекаря Оку-
невского изъ Кѡцманя 5 зол., ѡтъ п. Рожан-
ковского, контролора изъ Кѡцманя 1 зол., ѡтъ
п. И. Березовского, богослова у Вѣдни 1 зол.
50 кр., ѡтъ о. А. Глинського зъ Рыбной 50 кр.,
п. п. Г. Тыминскій и Войценко зѡбрали въ Пя-
дикѡвцяхъ 10 зол. 28 кр., и то ѡтъ п. п. го-
сподарѡвъ: Г. Тыминскій, Пр. Войценко, Ив.
Ст. Боднаръ, Тод. Громскій, Акс. Боднаръ,
Мих. Боднаръ, Ил. Прутковскій по 1 зол., Ив.
Войценко, Вас. Боднаръ, Вас. Кій и Ман.
Адамко по 50 кр., Тод. Войценко 20 кр. и
Ман. Боднаръ 8 кр., о. Г. Б. изъ Р. зѡбранныхъ
нимъ 11 зол. — Щедрымъ дателямъ и ла-
скавымъ збирателямъ щиро-руске Спасибѡгъ!

* * *

„Союзъ“. Дня 2. Лютого п. ст. ѡтбувъ
ся въ салѣ товариства музичного балъ, устро-
еный академичнымъ рускимъ товариствомъ
„Союзъ“. Комитетъ сего балю, котрый скла-
давъ ся изъ всѣхъ членѡвъ товариства „Со-
юза“, майже всѣхъ Русинѡвъ черновецкихъ
и русскихъ алюминѡвъ тутейшой гр. прав. се-
минаріи.

Уже коло $\frac{1}{2}$ 9 години вечеромъ на дню
2. Лютого зачало много гостей въ згаданѡй,
найбѡльшой сали въ Чернівцяхъ сходити ся,
а коло $\frac{1}{2}$ 10 була саля дословно переповнена.
На сѣмъ балю були майже всѣ Русины чер-
новецкій, а изъ провинціи поприходили нашій
Русины зъ найдальшихъ сторѡнъ Буковини,
и Галичина була такожъ заступлена. Окрѡмъ
Русинѡвъ явило ся много Полякѡвъ, Руму-
нѡвъ и Нѣмцѣвъ. Межи гостями зауважали
мы бурмистра черновецкого совѣти. Климена,

совѣти. вышшого краев. суду Питея, нотаря
Дра. Векслера, ц. російск. конзула Кира Дин-
жана и пр. Православне свящєйство було
сильно заступлене. Всѣ академичній товари-
ства явили ся майже комплетно. Салю при-
бравъ хорошо огорожникъ митрополичій п. Буч-
ковскій.

О 9. годинѣ розначавъ ся вечерокъ „Ко-
ломыйкою“, до котрой стануло много, а до 2.
кадриль 110 парѣ. Танцями аранжували проф.
изъ Станислава Петро Кумановскій и черно-
вецкій судія Володимиръ Ясѣнецкій, а при-
гравала повна оркестра войсковой музыки ту-
тейшого регименту баронъ Vecsey Но. 41. О-
хотѣ молодежи не було кѡнця. Все ся бави-
ло весело, и ажъ около 6. години рано ро-
зѡйшли ся всѣ до дому, беручи съ собою най-
лѣпше враженє зъ вечерка. — Межи всѣми
вечерками, якій ся устроювали сего року въ
Чернівцяхъ, вынавъ пѡсли суду чужои публи-
ки вечерокъ Союзанскій найлѣпше. И въ
матеріальнѡмъ взгядѣ вынавъ сей вечерокъ
добре, бо помимо того, що коштувавъ надъ
500 зол., все такѡй принѣсъ товариству 106
зол. чистого доходу. — Честь и слава „Со-
юзу“ и всѣмъ тымъ, що ся причинили до такъ
красного обяву житя руского на Буковинѣ!

* * *

П о д я к а. Общество русскихъ академи-
кѡвъ „Союзъ“ въ Чернівцяхъ выражає при-
людну подяку вл. о. О. Николаю Устыяно-
вичу изъ Сучавы и Петру Гилю изъ Шершо-
новець подарувавшимъ по 2 зол. въ користь
сего общества. — Предсѣдатель О. А. Волян-
скій. Секретарь Г. О. Ганкевичъ.

* * *

В е ч е р н и ц ѣ устроєнъ 26. с. м. дра-
мат. товариствомъ въ Чернівцяхъ въ честь
п. п. аматорокъ були правдивою забавою одной
щирои родини. Кто сумѣвавъ ся о вартости
такихъ забавъ въ тѣснѡмъ кружку рускѡмъ,
мѡгъ сего вечера переконати ся, якій впливъ
мали тогѡдній вечерницѣ. Сего разу зѡбрало
ся вже бѡльше число русскихъ родинъ, а на-
коли тогѡдъ до коломыйки ледво скѡлька парѣ
знайшло ся, то на послѣднихъ вечерницяхъ
стало до неи радо около 20 парѣ. Забава
сама велась оживлено, що найбѡльше заслу-
гою рускои молодежи: руске слово уживалось
загально, а гостѣ не зчулись якъ штучне свѣ-
тло хочъ не хочъ пѡддалось засѣявшому ран-
ку. Маємо певну надѣю, що пѡдѡбній вечер-
ницѣ розбудять духъ рускій, особливо у
женщинъ, а не забуваймо, що намъ не дѡстає
патріотичныхъ женщинъ! — Тожъ затанцюймо

собѣ еще разъ, але въ рускомъ народномъ строю и настроено!

* * *

Церковне братство св. Тадея въ Чернівцяхъ выбрало на председателя совѣтн. суд. п. Виницкого Из., на заступника оф. почт. дир. п. Окуневского Ил., на секретаря мѣщ. п. Лисинского, на касіера мѣщ. п. Заявского, на контролора мѣщ. п. Островского, а на господаря мѣщ. п. Поверловича.

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

(† П. Невечерель Францъ,) ц. к. эмер. професоръ, батько щирога пріятеля Русинѣвъ п. Дра. Рихарда Невечерела, упокоивъ ся 20. Сѣчня с. р. въ 82. роцѣ жизни. Вѣчная ему память!

(О. Иванъ Наумовичъ) заявляє въ „Словѣ“, що рѣшивъ ся не выѣзжати до Риму, куда покликано его до выясненія апелляціи высланой нимъ до Папы.

(Инспекторомъ) школъ народныхъ въ Радовецкомъ и Серецкомъ повѣтѣ мае бути именованый п. Караушъ Илія, професоръ при гимназії въ Радѣвцяхъ. Изъ 5 инспекторѣвъ повѣтовыхъ въ Буковинѣ суть: 1 професоръ университету, 1 священникъ, 2 професоры среднихъ школъ и одинъ одиѣсенскій учитель народный. И такъ малостепенный авансъ учителѣвъ снѣняють побѣдчій заробки вышнихъ чиновникѣвъ; кобы хотъ для добра школъ.

(З а к о н ъ) о пѣдвышшеню жалованія буковинскихъ учителѣвъ народныхъ одержавъ вже высочайшу санкцію. Пѣсля сего закону, котрый съ новымъ рокомъ 1886 стане ся правосильнымъ, будутъ побирати учитель: а) въ мѣстахъ, где суть ц. к. староства, 600 зол., б) въ мѣстахъ, где суть ц. к. суды, 500 зол., а в) въ прочихъ мѣстцевостяхъ 400 зол. — Дай Боже, щобы разомъ съ полученьемъ матеріального стану учителѣвъ, полѣпила ся и доля науки руского языка.

(Православна церковь) во Львовѣ знаходитъ ся, якъ нише „Слово“, въ дуже занедбаномъ станѣ. Може бы бук. православна консисторія вынаймила комнаты резиденціи, въ котрыхъ умѣстила теологѣвъ изъ Ру-

муніи, и призначила сей доходъ въ интересѣ св. обряду на повышшу цѣль.

(„Библиотека для молодежи“.) 1. книжочка уже появилась ся и мѣститъ въ собѣ: 1) стишокъ: „Вставайте дѣти!“ 2) истор. статійку: „Селянинъ у Фердинанда благого“, 3) геогр. статійку: „Свѣтъ то книжка“, 4) казку: „Коза“, 5) изъ природ. науки: „Новый лѣсъ“, приповѣдки, загадки и игры. — Слогъ веѣхъ статей легкій, не сухо, но забавно поучающій, правопись одностайна, письмо велике, папѣръ хорошій, форматъ малый 8° въ 32 стороны. Каждая книжочка дротомъ зброшурована съ трывальными грубыми окладниками и презентуе ся дуже гарно. Цѣна одной книжочки 10 кр. Поручаемо сю библиотеку всѣмъ якъ найсердечнѣйше. Кто о сказаномъ нами хотѣвъ бы лично пересвѣдчити ся, най прише до „Русской Бесѣды“ въ Чернівцяхъ 12 кр., а отримае книжочку почтою. Наша администрація принимает охотно предплату и всякій замовленія на сю библиотеку.

(Ректоръ духовной семинаріи) въ Чернівцяхъ, Дрѣ. Топала, не принимает пѣякихъ прозьбъ со стороны питомцѣвъ на рускомъ языкѣ, уневиняючись тымъ, що по руски читати не умѣе, на коли не давно тому въ пѣвчѣй школѣ учивъ руского языка. Чи звѣстна ся толерантнѣсть папа ректора пресв. Митрополитови? Чи нема уже въ діецезіи здѣбного на ректора священника, котрый бы и по руски читати и писати умѣвъ? А може бы еще и о. Топала научивъ ся руского письма и не подававъ своимъ питомцамъ прикладъ ненависти и загорѣлости, вѣдь то будущій проповѣдники мира и Христовой любви!

(Рускій центральный комитетъ выборчій во Львовѣ,) въ котрый входятъ Дрѣ. Шараневичъ яко председатель, а Дрѣ. Александеръ Огоновскій, посолъ Романчукъ, крылошанинъ Малиновскій и Богданъ Дѣдицкій яко члены, рѣшивъ, якъ доносить „Дѣло“, заняты ся переведеньемъ предстоящихъ выборовъ въ думу державну. Честь и слава мужамъ, котрі мимо рѣжныхъ поглядѣвъ сполучеными силами stanno до обороны правъ галицко-русского народа! У насъ на Буковинѣ изъявиши скѣлько единицъ нема такои рѣжнородности межи Русинами, але и нема того горячого чувства для справъ народныхъ, якими въ першѣй линіи суть выборы. Велика бѣльшѣсть нашої интеллигенціи ѣтноситъ ся въ сѣмъ взглядѣ рѣвнодушно, а находятъ ся и такі, котрі зъ чистой злобы противѣдѣству-

ють заходамъ ширыхъ патріотівъ, самі же не хотѣли и не хотять приложити рукъ до дѣла. Сумна то правда!

(Конфискации) рускихъ газетъ во Львовѣ повторяють ся майже съ кождымъ числомъ, такъ и. пр. забрано 7 чиселъ „Слова“ не менше якъ пять разъ, такъ само сконфисковано вже сего року „Дѣло“ и выдана общ. Качковского „Новое Зеркало“ одинъ разъ, а „Проломъ“ скѣлька разѣвъ. Щобы заобезпечити ся ѳтъ безчисленныхъ конфискатъ и полученныхъ съ ними стратъ матеріальныхъ подало общ. Качковского до думы державной, щобы ц. к. прокураторіи одобряли рукописи. Записуемо на сѣмъ мѣстци, що наша „Буковина“ не була сконфискована, якъ доносили о томъ „Газета польска“ и „Слово“.

(Праздникъ Методіевскій.) Гр. к. комитетъ во Львовѣ отримавъ уже запрошеніе комитету Методіевского изъ Велеграда, на котрого чолѣ стоитъ тайный совѣтникъ Белкреді, и ухваливъ: а) выдати два описанія житія св. Кирила и Методія, а то одно для интеллигенціи, а одно для народа; б) праздновати память св. Методія 6. (18.) Цвѣтїи во Львовѣ, и в) постарати ся о то, щобы гр. к. Русины якъ пайчисленнѣйше зѣбрали ся на сѣмъ празднику въ Велеградѣ, где на дотычнѣмъ концертѣ мають ѳтсѣивати ся такожь церковный пѣснѣ рускій Бортнянського и др.

(Повѣтовымъ конференціямъ) учительвъ народныхъ поставила ц. к. рада шкѣльна краева слѣдующій задачѣ до обрады: 1) Якъ уживати новый букварь рускій и румунскій? 2) Подрѣбнѣи планы науковї для всѣхъ рѣдѣвъ шкѣль народныхъ.

(Именованье) гр. к. Митрополита Львовского и епископа Станиславѣвского має послѣдувати вже мѣсяця Марта с. р.

(Головнѣи зборы) товариства „Проевѣта“ во Львовѣ ѳтбули ся 2. л. с. м., на котрыхъ выбрано Дра. Ом. Огоновского уже 12. разъ на предсѣдателя. Поручаемо се руске товариство, котре поставило собѣ за задачу образованье народне и выдало до теперъ уже близко 100 рѣжныхъ користиныхъ книжокъ, и нашимъ буковинскимъ братьямъ.

(Divide et impera.) Ходять слухи, що одинъ изъ незадоволенныхъ и выступившихъ членѣвъ „Руской Бесѣды“ намѣряе ѳтворити въ Чернѣвцяхъ „Русское Касино“. Въ слѣдующѣмъ числѣ напишемъ обширнѣйше о безпѣдставиѣмъ незадоволеню, а правдивѣи при-

чинѣ агитаціи вымѣренои противъ солидарности буковинскихъ Русинѣвъ, а на теперъ обмежаемо ся на записаню сего сумного появу ѳтзываючи ся до всѣхъ ширыхъ Русинѣвъ: „Будьте на осторожности!“, а до васъ, славный агитаторъ: „Respice finem!“

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ДНѢСТРОВІЙ КРУЧѢ.

Повѣсть зъ руского народного житія на Буковинѣ.

(Написавъ Осипъ Федьковичъ.)

I.

Мого неня убили на войнѣ, (оповѣдае бывало Настя Клѣщиха), мама зъ туги та нужды скоро ѳтакъ померла, а я лишилась кругловъ сиротовъ при одній старѣи бабуси, мого неня покойного вуйнѣ отее. — А якъ и бабуся поховали, тогды взяла мене стара Оманиха до себе, щобъ то, якъ она казувала, ей Маруси не скучно було. — Тамъ я и зросла, якъ у мамы свои рѣднои, бо Оманиха праведна була жена, що навѣтъ и ворогови кривды не зрѣбѣтъ, не то ще менѣ, бѣднѣи сирѣтъ.

Не такійже бувъ Максимъ Оманъ, ей чоловікъ. — Богатый, пребогатый и не скупый, и пѣякому кривды не любивъ зрѣбити, але такій то вже яросливый, та лютый, та грозный, та завзятый, та упертый, що у насъ бывало якъ на цвинтари тихо, коли ѳнѣ дома. — ѳнѣ матѣути зъ роду такѣи не смѣявъ ся, а бесѣды тѣлько зъ него и чути було, що я бывало бѣльше за одну годину наленечу, якъ ѳнѣ за цѣлый рѣкъ наговорить. А якъ бывало що заговорить, то неначе раптовый грѣмъ ударить, а ѳтакъ зновъ тихо якъ на цвинтари.

Старѣи люди казували, що ѳнѣ бувъ замолѣду коло одного дуже великого пана за першого стрѣльця. А якъ ѳнѣ разъ на великѣмъ полюваню своего пана ѳтъ смерти выратувавъ, тогды его панѣ не тѣлько що великимъ маствомъ надаривъ, але ще и двѣръ ему такій великій та гарный казавъ збудувати, що такого и у гдеякого дѣдича матѣути не було. Для тогожь матѣути и кохавъ ся ѳнѣ такъ въ томъ стрѣлецтвѣ, а люди славили, що ѳнѣ зъ своего коротенького креса найменшу иташиночку кулькою на лету застрѣлить. — Та и кресѣвъ же тихъ висѣло

у него въ свѣтлиці по стѣнахъ!... про инші стрѣлецкїи снаряды навѣтъ и не згадувати!...

А та стара Оманиха, блѣда-блѣда якъ той ярий вѣскъ, ходитъ бывало по господѣ якъ той духъ на покутѣ, якъ та свята великомучениця-многострадальница. Тѣлько въ нѣй и житя було, що та еи Маруся, та еи дочка-одиначка, надъ котровъ она роспадала ся якъ та птиця-мати. — Менѣ здае ся, що якбы була умерла, то она бы була казала съ нею въ одну яму живцемъ поховати ся, такъ то вже надъ нею розпадала ся. — За то ю матбути Оманъ такъ и поважавъ, хотъ лишъ по своему, а все такѣй дуже ю жалувавъ. — Не спостигне бывало занедужати — (а она слабовита собѣ була) — такъ заразы повна хата и знахарокъ, и примовницъ, и лѣкарокъ, и чернѣвскихъ або залѣщенскихъ докторѣвъ, и садигурскихъ жидѣвъ-цируликѣвъ коло неи вродитъ ся, а то все за его приказомъ.

А та еи одиначка Маруся — Господи, що красна-красна була!... така такѣй красна, що такой матбути и у самого цѣсаря нема!... Чи въ буддень, чи въ недѣлю — ходитъ бывало якъ та райска пташка убрана; — навы на нѣй ряхтя, шолки лелѣють, золото канае, а на личко така такѣй собѣ хороша, якъ та рожа на веснѣ, коли, скупана ранѣшнюю росю, на сонечку красуе ся. А якъ бывало заговорить, то пеначе ластѣвочка защебече, або ангелъ въ срѣбній дзвончкѣ задзвонить!... Никому бы було навѣтъ и не снило ся, що се того Омана дочка, що на его двѣръ навѣтъ и воробѣ бояли ся приступити, не то що.

ЗАСПѢВЪ

до поемы „У Гуцулѣвъ“, посвященои Иполиту Окуневскому въ Яворѣвъ.

Ой поля, вы поля,
Мати руска земля!
Скѣлько крови и слѣзъ
По васъ вѣтеръ розиѣсь!
Онъ разносивъ кругомъ
И Днѣстромъ, и Днѣпромъ,
Въ чорне море котивъ,
Босфоръ кровью поивъ.
Отъ Карпатъ за Кубань,
Поза Сеймъ за Лемань,
По травѣ по стенахъ;
У горахъ, у ярахъ
И на листьяхъ въ лѣсахъ,
Скрѣзь блищить и горить
Жалемъ сердце гнѣтитъ —

Скрѣзь народна слеза!
Сивый дѣду, Днѣпро,
Свою воду давно
Ты всю морю ѣдавъ
А собѣ слѣзъ набравъ.
И у Днѣстеръ и въ Прутъ
Зъ горъ не воды течуть;
Не повѣнь то була,^{*)}
Що поля залила,
Не водою залився
Днѣстровою нашъ Низъ,
То зъ народныхъ изъ слѣзъ
Береги розбѣлись!
Ой поля, вы поля,
Мати руска земля,
Кличъ, скликай свѣй народъ,
Русь святу боронить
Рускїи дѣти, идѣтъ
Въ села, свѣтло несетъ!

О. Перебендя.

*) Лѣтомъ 1884. р.

Переписка Редакціи и Администраціи.

ДО ВСѢХЪ П. Т. ЧИТАТЕЛЬВЪ. Черезъ источне переведеніе корректы остало въ 2. числѣ скѣлько грубыхъ ошибокъ, котры намъ дарувати просимо; мы постарали ся о. то, щобы щось подобнои больше не повторило ся. — Рекламувавшимъ 1. число «Буковины» выслали мы его о скѣлько на то наклады дозволивъ. Щобы означити число прихѣтницѣвъ, просимо сѣзнити ся съ предлаторю, инакше не будемо въ станѣ высылати побѣдѣнныхъ пренумерантахъ попередній числа нашои часописи. Наклады 1. числа иже вычерканыи.

П. РИСЛАВУ, фейлетонисту «Слова» во Львовѣ. Даруйте, що мы въ 1. числѣ «Буковины» употребили слово «Родимѣ», бачите мы такой вычитали се слово изъ 49. числа Вашого «Слова» изъ 1874. року. Родимѣцъ (der Teufel) знае, якъ се сталося, але такъ то написавъ нашъ родимѣцъ (одноплемянникъ по народности) п. Дръ Ганкевичъ въ «Словѣ» подъ надписомъ «Измѣноучебное».

ПОЧТ. РЕДАКЦІИ «PARLAMENTÄR-a» у Відни. Вашъ рускїй рецензентъ або ижекоди, або иже дуже давно не бунъ въ Буковинѣ; если бы бѣвъ захѣвъ до насъ, то переконавъ бы ся, що «Буковина» употреблае языкъ буковинского руского народа. П. ИЗ. ПАС... въ Задѣльску краснѣтъ. Згоджуемо ся радо на Ваше предложеніе, газету высылаети.

МНОГИМЪ БЕЗЪИМЕННЫМЪ: Прихѣтаемо свято, що имена нашихъ дописувательвъ остануть заведѣды тайною редактора.

ПОЧТ. РЕДАКЦІИМЪ: Зорѣ. Русской Рады, Новый Пролокъ, Зеркало, Школьна часописъ и Gazeta nadniestrzajska. Дякуемо сердечно, що зволзи надѣслати намъ свое писъмо въ заміну.

ПРОФ. ГИМ. А. ШАН...СКІИ въ жѣстци. Зверненіи Ваши числа получили; написану Вами адресу аложили до збору историчныхъ памятникѣвъ, а записуемо еи и тутъ яко цѣкавость филол.; отъ она: Шанібна редакція «Буковины» въ Чернівцяхъ.

ВСѢМЪ П. Т. РОДИМЦІИМЪ, що зволзи надѣслати предлаторю и почтити насъ своимъ ласкавымъ привѣтомъ и щирымъ желаніемъ, шлемъ сею дорогою щиро-руске Спашенбѣтъ!

Наука читанья и писанья
въ 1. роцѣ школьнѣмъ.

Порадникъ для учителей и кандидатѣвъ учительства, составилъ Эм. Ал.
Поповичъ. Цѣна 40 кр.

«Буковина» выходить
1. (13.) и 15. (27.) каждого
мѣсяца.

ПРЕДПЛАТА

съ пересылкою высылать:

на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.

» полъ року 1 » 50 »

» четверть » — » 75 »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ «АМИНИ-
СТРАЦІЯ» «Буковины» зна-
ходитъ ся въ Чернівцяхъ
(улиця Спасска ч. 7), куда
все дописи адресувати на-
лежитъ.

ОБЪЯВЛЕНІЯ И ПРИЛОГИ
обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

Ч. 4.

Чернівцѣ, 15. Лютого 1885.

Рочникъ I.

НАШІ НАРОДНІ ШКОЛЫ.

„Які учитель, такі школы: які школы, така молодѣжь; яка молодѣжь, така будучи́сть“; се правда такъ ясна, якъ то небесне свѣтло сонечне. Хотемо отже для нашего народа лучшои будучи́ности, то стараймо ся о выхованье доброй руской молодежи въ нашихъ народныхъ школахъ. Школа але зависить въ первои и головной линіи отъ учительвъ, въ рукахъ учительвъ отже будучи́сть нашего народа. Якіжъ учитель въ нашихъ русскихъ школахъ, котрыхъ на Буковинѣ уже близько 80? „По дѣламъ ихъ, познаете ихъ“. Не хочемо судити нашихъ учительвъ, бо не отъ нихъ самыхъ зависить успѣхъ ихъ тяжкого труда, надѣмо ся такожь, що велика бѣда старе ся изъ всеи силы щиро и совѣстно вывязати ся изъ вложенной на ню трудной и важной задачѣ; но, нѣгде правды дѣти, суть и такі, у котрыхъ школа лише дѣйною короною, а суть и такі, що задля позысканя ласки у вливыхъ людей перетворяють школу изъ святии́хъ науки и выхованя въ пекло черновецкого и сторожинецкого повѣту по-свѣдчити може. Учитель сталого характера, учитель правдиво образованный, учитель любящій свою рѣдну бесѣду, свой народъ и его молодѣжь не дасть ся до того употребити отъ загорѣлыхъ вороговъ руского народа, хотя бы они навѣтъ и его предстоятелями були. Но съ жалемъ признати треба, що не все учитель русскихъ школъ суть такими правыми характерами. Вина лежитъ менше въ нихъ,

а бѣльше въ образованію, яке получили. Кто вышнѣвъ изъ нашей учительской семинаріи, а кого не заслѣдивъ вишній штучный видъ, а хто змогъ вглянути глубше, запознати духъ, якіи тамъ и зъ отки онъ все, мусѣвъ съ жалемъ зѣхнути надъ будучи́стю руского народа, котрого учитель зъ отки выходятъ.

Вся наука преподае ся на нѣмецкомъ языкѣ, котрого велика бѣда зовсѣмъ не потребуе. Учатъ ся тамъ будущіи учитель много, премного математики, исторіи природы, географіи, исторіи всемирной, физики и химіи, а скѣчивши, мало котрый знае, якъ называе ся по руски addieren, das Dreieck, der Specht, der Marder, die Kornmotte, das Eisenerz, Nieder-Oesterreich, die Schwerkraft, der Wasserstoff и т. д., и т. д. — Кромѣ скѣлькохъ годинъ для руского языка, котріи ледво выстарчаютъ на вычерпающую науку сего языка, не почувеш руского слова, а наколи для нѣмецкого и румынского языка суть по 3 квалифкованіи профессоры, есть для руского только одинъ оди́сенскій, а кромѣ него учатъ руского языка и рускіи перекинчики — Румыны, скѣлько то они годніи заохотити будущихъ учительвъ до презрѣнаго ими языка, котрымъ, якъ одинъ изъ нихъ выловити ся мавъ, до него мати „загавкала“, о томъ чей не трудно собѣ представить. Отъ вамъ и все умственное образованье будущихъ русскихъ учительвъ. Прійдутъ испиты, то вже зъ шкѣльного языка нема на стѣлько квалифкованныхъ кандидатѣвъ, якъ зъ руского, бо то, бачите, якъ вже зъ нѣмецкого языка, котрого, треба знати, денне наименше черезъ 5 годинъ учатъ, дѣтский про-

фессоръ квалифікувати не хоче, то треба ему хоть зъ руского квалифікацію дати. Отъ, чому рускихъ учителѣвъ досить и безъ особ-
ныхъ стипендій, якѣ зъ нихъ учителѣ, не тяжко угадати, за то они тымъ лѣпшій фальшивій козмополиты, отличній средства задержуваня руского народа въ темнотѣ, въ якѣй самѣ пробувають, зъ такихъ малоумныхъ конечно и слабодухи, а тымъ самымъ и пожаданій, кому треба, средства до вынародов-
леня повѣреной имъ молодѣжи. Такъ то дѣсея при щорѣчныхъ испитахъ, при матурѣ и при испитѣ квалифікаційномъ; а коли одинъ изъ членѣвъ комисіи поваживъ ся разъ заглянути глубше, скѣлько кандидаты руского языка не знаютъ, усунуено его ѳтъ испитованя, а на будуче заступитъ его може еще много на-
дѣйный учитель школы вправѣ, котрому вже теперь по воли зъ вышше поручае ся судити надъ рускими учебниками, щобы, здаеся, тамъ щось противного румынскому духо-
ви не закрало ся.

Таке то уметвенне образованье рускихъ учителѣвъ, а выхованье еще гѣрше. Будучій учитель довиженъ не признавати ся до ніякои народности, не участвовати наватѣ яко гѣсть въ нѣякомъ учительскомъ товари-
ствѣ, не смѣе учацати до ніякои читаль-
нѣ, хѣба лишь брати участь въ румынскомъ товариствѣ нѣвчѣмъ. Зо всѣхъ сторѣнъ окру-
женный перекиньчиками-Румынами, котрі въ назване заведенье при кождѣй новѣй обсадѣ
входятъ, мае ѳнъ наочный довѣдъ, якъ можна чогось ся добити. Мало есть такихъ, котрі
черезъ посторонній обставины выйдуть зъ ѳтен
мужами хочачими служити своему народу, котрого потомъ содержатъ ся, мало такихъ,
котрі научили ся точно языка руского, а ще
менше такихъ, котрі его полюбили, дорожать
нимъ. Сумна, дуже сумна, ба жасна то правда,
що въ цѣлѣй Буковинѣ ледво знайде ся 10
учителѣвъ, котрі умѣють правильно по руски
писати: а если хто думаетъ, що се неможливе,
мы готовѣ заплатити дорогу тымъ 10, котрі
ѳтвѣжуть ся подати намъ довѣдъ, що се не-
правда. Мы певній, що ихъ не знайде ся.
Щожъ теперь можно сказати о науцѣ въ на-
шихъ рускихъ народныхъ школахъ? Хѣба мов-
чати! Но нѣ, мы не можемо, не смѣемо

мовчати! Чей разъ сему неѳтрадиному поло-
женю нашому конецъ бути мусить. А чи мож-
на сему зарадити? Можна, и то легко. Ц. к.
краева рада шкѣльна, ц. к. рады шкѣльный по-
вѣтовѣ и ц. к. надзырателѣ шкѣлъ повинни
се зрѣбити, бо они на то покликаны.

Якъ подѣштити сей сумный станъ на-
шихъ шкѣлъ? А осьъ якъ: 1. Ц. к. рада шкѣль-
на краева повинна вже разъ управилити и
руську правопись, щобы не учивъ хто якъ хо-
че. 2. Конечнымъ есть ѳтворенье рускои се-
минаріи учительскои, або на разѣ, що най-
менше затребувати, щобы профессоры теперѣш-
ной семинаріи въ своихъ выкладахъ не за-
бывали, що выкладають и будучимъ учителямъ
шкѣлъ рускихъ. 3. Ц. к. рада шкѣльна кра-
ева повинна черезъ своего ѳтиоручника строго
надзырати, щобы питомцѣ выучились точно и
всесторонно руского языка. 4. Ц. к. надзы-
рателѣ шкѣлъ повинни строго судити надъ
успѣхами науки въ рускихъ школахъ, а учи-
телѣвъ не ѳтповѣдающихъ точно задачѣ эне-
волити, якъ того законъ требуетъ, до поновного
испыту, або и ѳтдалити ѳтъ службы, пайдуть
ся зубы на хлѣбъ, тымъ бѣльше ѳтъ 1886
року.

Такъ може, такъ мусить бути, если шко-
ла своѣй задачѣ ѳтповѣсти мае. Кѣнчимъ на
сей разѣ, о успѣхахъ нашего голосу донесе-
мо, а не подѣйствуетъ ѳвъ, мы не перестанемо го-
лосити нашѣ кривды, а нашъ голосъ, то го-
лосъ народа одержуючого школы, котрі повин-
ни бути истою дорогою до будучого щастя
народного.

ДОПИСЬ ИЗЪ СЕЛА.

(Посолъ руского народа, п. Дрѣ Зота.)

Въ послѣднѣмъ числѣ „Буковины“ писавъ
я о думѣ державнѣй. При тѣй случайности
навѣвъ и всѣ найважнѣйшій справы державни,
особенно рѣжнороднѣ законы, котрі пѣдъ об-
раду думы державнои пѣдпадають, и доказавъ,
що ни одинъ законъ не получае санкціи (по-
тверженя) ѳтъ цѣсаря, доки той законъ ду-
мою не постановить ся, а коли постановить
ся думою державною и прѣйме его палата
наѣвъ, и потому цѣсаремъ потверженный зѣ-

стане, то тогды ажъ має законъ свою правосильность.

Я навѣвъ такожъ много важныхъ справъ, якъ школы, желѣзницѣ, почты, телеграфы и др., котрѣ въ думѣ державиной рѣшати ся мають, а при тѣмъ додавъсь, що не разъ приходить въ думѣ державиной говорити и рѣшати надъ нашими народными рускими справами, а на жаль звичайно буває, що нема кому въ думѣ державиной за нашѣ справы проговорити, бо нашѣ Русины не мають въ нѣй свого заступника, который бы хотѣвъ въ користь Русинѣвъ хоть кѣлька слѣвъ сказати.

Все ся рухає, ине ся, щобы дѣйти до лѣпшого стану, кождый нарѣдъ працѣе надъ собою, старає ся, щобы его мова въ школѣ и въ урядѣ принадлежаче ей право мала, тѣлько мы Русины снимо. — За насъ бы навѣтъ и свѣтъ цѣлый не знавъ, якъ бы не вычитавъ изъ книжокъ, що Русинѣвъ на Буковинѣ есть 240 тысячъ душъ. — Та що зъ того, що насъ на Буковинѣ наибѣльше есть, коли мы до теперъ не дали доказу, що мы конституційнымъ житьемъ жити хочемо. — Отъ видите, Волохѣвъ на Буковинѣ есть тѣлько 190 тысячъ душъ, отже о 50 тысячъ меньше ѣтъ насъ, а такѣй звернули они увагу другихъ народѣвъ на себе и добились зыскѣвъ, котрыхъ мы до теперъ не маємо. Не дивниця, що Румуны мають свою румунску гимназію въ Сучавѣ, бо они мають своихъ послѣвъ, котрѣ о тое въ Вѣднѣ ся старали и наконецъ и wystарали. А де нашѣ зыски? Котрѣ зъ нашихъ послѣвъ старали ся въ Вѣднѣ, абы мы руску гимназію въ Кѣцманѣ получили?!

Неодинъ изъ васъ, братья селяне, може скаже: Таже мы зъ кѣцманьского и вижницкого повѣту выбрали на посла до думы державиной въ Вѣднѣ пана Зоту, а мы зновъ зъ черновецкого, сторожинецкого и серетского повѣту такожъ одного выбрали, котрѣ насъ у Вѣднѣ заступати мають; щожъ тѣ послы робили, що мы Русины и до одной школы середной съ выкладовымъ языкомъ рускимъ не добились ся? — Що они робили, то видимо изъ користи, яка для насъ вышла.

Теперь, братья селяне, судѣтъ и осудѣтъ самѣ, чи при такихъ обставинахъ дѣбѣе ся рускій нарѣдъ лѣпшого стану. — Пословица каже: „Якъ собѣ постелишь, такъ ся выспишь“. Якъ постеливъ собѣ рускій нарѣдъ выбравши на послѣвъ людей, котрѣ нимъ не турбуютъ ся и котрѣ въ его користь нѣчого не робили и робити не хотѣли, але на противъ старали ся еще ѣтвернути рускій нарѣдъ ѣтъ мысли о рускѣй гимназій въ Кѣцманѣ.

И такъ, коли найяснѣйшій нашъ Монархъ въ роцѣ 1880. до Черновецъ загостили, удала ся руска депутація до цѣсаря съ прозьбою, щобы отворити въ Кѣцманѣ гимназію съ выкладовымъ рускимъ языкомъ на кошта державиной, и въ коротцѣ по тѣмъ надослѣвъ изъ министеріи просвѣты ѣтвѣтъ, що рядъ готовъ въ Кѣцманѣ гимназію основати и все выдатки що до платы профессорѣвъ поносити, если громада Кѣцманъ будинокъ на гимназію своимъ коштомъ выбудує, а то въ правдѣ дуже мало ѣтъ громады вымогали. Въ думѣ державиной навѣтъ до выдаткѣвъ на роцъ 1881. зараховано и выдатки на кѣцманьску школу. Громада Кѣцманъ и буковинскі Русины зачали ся рухати, щобы будинокъ гимназіальный двигнути, но все у насъ поволи иде. — Деякі люди румунской народности зачали нарѣдъ баламутити, нащо имъ такой школы, и радили не давати ані шелога на ту цѣль, а зъ другой стороны старали ся, щобы румунска гимназія въ Сучавѣ основана зѣстала.

Нашъ кѣцманьскій посолъ Дръ Зота ѣбѣцывавъ, якъ говорятъ, нѣмъ его выбрали на посла, що буде о кѣцманьску руску гимназію старати ся и що пожертвує самъ на будову гимназій 1000 злр., но нѣхто не видѣвъ и не получивъ ѣтъ него и 10 фенегѣвъ на ту цѣль, а що до его стараня, ѣнъ нѣколи въ сѣй справѣ ані слова въ думѣ державиной не промовивъ. За то але убѣгавъ ся сильно о гимназію румунску въ Сучавѣ, и кажутъ, що ѣнъ ей такѣй выклопотавъ. Отже видите, послы выбрані рускимъ народомъ не старають ся о своихъ выборцѣвъ, але служатъ тѣлько одному волоскому народови. — Чижъ теперъ не паде вина на насъ самыхъ, що мы на послѣвъ выбираємо дѣдичѣвъ-румунѣвъ а не рускихъ мужѣвъ?!

Конецъ сего дѣла бувъ такий: Наколи будинку на гимназій въ Кѣцманѣ до року не поставлено, то министеріи немогла на далѣй сю справу продовжати и ѣтступила ѣтъ намѣреного основаня руской гимназій.

Дальше говоривъ нашъ посолъ Дръ Зота въ думѣ державиной, щобы правительство запровадило въ духовной черновецкѣй семинаріи, т. е. на богословію выкладовый румунскій языкъ, и то такъ, щобы всемъ семинаристамъ, чи они Румуны, чи Русины, на волоскомъ языкѣ все науки удѣляли ся. Отъ куда стежка въ горохъ. Нашъ посолъ рускій старавъ ся, щобы нашихъ рускихъ семинаристѣвъ, будучихъ священникѣвъ зрумунцити, и теперъ чейже кождому ясно буде, яка нашему народови користь зъ нашего посла Дра Зоты. — Если нашъ посолъ бувъ бы мавъ хоть троха

справедливости, то бы бувъ желавъ, абы рускимъ семинаристамъ по руски, а румунскимъ по румунски науку выкладати, але быъ заже-лавъ только одного румунского.

Пытаемо васъ, братья селяне, коли панъ Зота не желае, щобы Румуны учили ся по руски, якимъ правомъ быъ могъ вымогати, щобы румунскій языкъ патручувано Руси-намъ? Чи то справедливо? чи то пріятель нашъ, нашъ заступникъ? Таке то съ нашимъ посломъ; але якъ зачуваемо, то сей посолъ мае еще отвѣту на пово пробувати, щобы его Русины выбрали зновъ на посла до думы державной и уже розбѣславъ своихъ помощачѣвъ, котрі вже теперь бѣдный народъ до сего при-готовляють. Нѣмъ еще о сѣмъ ближше на-пишу, раджу Вамъ, панове селяне, щобысте були на осторожности отъ сихъ нѣланцѣвъ.

ИЗЪ ДУМЫ ДЕРЖАВНОЙ.

Подъ часъ запусъ не отбувають ся за-сѣдания думы державной черезъ 4 дни. Сесія думы державной мае закончить ся съ кон-цемъ Марта, бюджетъ мае еще скорше рѣ-шити ся, а потѣмъ иніи предложенія, имено законъ о обезпеченіи хорыхъ робѣтниківъ. По святахъ начнутъ ся переговоры съ Угорщи-ною о отновленіи цѣловой угоды, при чѣмъ мае ся обговорити справа заведенія единицы монетарной меншон отъ 1 злр. а. в.

Дня 10. Лютого приняла державна рада законъ о помноженіи мѣдяныхъ грошей, а по-тѣмъ въ третѣмъ читаніи законъ о конгруи безъ дебаты. Законъ дѣлитъ край Австріи на 6 клясъ, а въ кождой клясѣ устанавлие высоту конгруи. Буковина стоитъ въ че-твертой клясѣ. Въ Чернівцяхъ самостояный душнастырь мае получати 1000 злр., сотруд-никъ 400 злр., по мѣстахъ надъ 3000 жите-лѣвъ и въ бѣльшихъ купельныхъ мѣстцяхъ мае парохъ побирати 700 злр., а сотрудникъ 350 злр.; зъ иннихъ мѣстностяхъ 600 злр. и 300 злр. Галичина зачислена до пятой кля-сы. Законъ входитъ въ житье съ днемъ 1. Сѣчня 1886.

По конгруи слѣдовало друге читанье по-велѣ до закона о належитостяхъ, котрымъ доходы изъ належитостей мають зъ 2 милі-онѣвъ на 5½ миліонѣвъ побѣльшити ся. По-веля та накладе наибѣльшій тягаръ на за-веденія торговельны, асекураційны, биржу, куп-но и продажъ реальныхъ. При дебатѣ и го-лосованіи надъ симъ предложеніемъ показа-ло ся, що правительство не мае за собою бѣльшости въ парламентѣ.

На внесеніе Руфа отослано повелю на-задъ до комисіи бюджетовой съ тымъ пору-ченіемъ, щобы комисія залагодила строгѣсть налогѣвъ на посѣдателѣвъ малыхъ реально-стей и промысловцѣвъ, а нѣдвыжила оплаты отъ интересѣвъ гелдовыхъ, щобы параграфы относячі ся до оподаткованія биржи уняти въ особну повелю и предложити думѣ державной.

До сего неудачѣ причинила ся незгода межи партіями правихъ, въ котрой Словенцѣ негодуютъ на правительство за то, що пра-вительство не увзгляднило ихъ меморіалу о заведеніи словенского языка въ школахъ и урядахъ. И зъ клуба польского не все по-слы однаково голосовали.

Предложеніе о забезпеченіи робѣтниківъ въ первомъ читаніи отослано до промысловой комисіи.

Комисія правнича рѣшила обнижити уста-вый процентъ зъ 6% на 5% отъ ста.

Комисія для рыболовства приняла про-ектъ закона о рыболовствѣ въ водахъ крае-выхъ. Се предложеніе зносить вѣльне рыбо-ловство и постановляе, до кого право рыбацке въ будучности мае належати.

Комисія для закону противъ динамиту окѣнчила обрады надъ тымъ предложеніемъ.

Законъ о соціалистахъ вызвавъ велике негодованье въ кружкахъ вѣденскихъ робѣт-никовъ. Общества робѣтн скликують збѣранія въ цѣли розвязанія своихъ обществъ. Такъ розвязало ся общество металевыхъ вырѣбѣвъ, переплетничихъ челядниковъ, и мають розвя-зати ся общества сѣдлярскі, камѣнярскі и другі. — Посолъ Ригеръ заявивъ депутаціи чешскихъ робѣтнихъ, що законъ не буде еще рѣшенъ въ текучей сесіи; чешскій клубъ буде старати ся залагодити строгі постановленія законопроекту.

Зъ причины несокофѣвъ въ Катарѣ пра-вительство внесло въ думѣ державной пред-ложеніе о завѣшеніи судовъ присяжныхъ въ Катарѣ.

Одинъ посолъ мотивувавъ внесеніе, що-бы для розсмотрѣнія и одобренія выборовъ бувъ установленъ особный судебный трибуналъ.

Въ Середу внесло правительство въ ду-мѣ проектъ закону о желѣзницяхъ Гатна-Ким-пунгъ, Глѣбока-Берегометъ и Караичѣвъ-Чудинъ.

БУКОВИНСКІЙ ОБЩЕСТВА РУСКИ.

Перше руске драматичне това-риство въ Чернівцяхъ держитъ въ Недѣлю.

дня 17. р. Лютого о 3. годинѣ по полудни въ комнатахъ „Рускои Бесѣды“ свои другіи головніи зборы. Изъ справозданія видѣлу сего товариства за першіи рѣкъ свого истнованія записуемо: Товариство основало ся за инициативою и помочію „Рускои Бесѣды“ въ Мартѣ минушого року и числить до теперъ 44 члены. Въ тѣмъ часѣ дало товариство 6 представлень театральныхъ, зъ котрыхъ кожде принесло чистый дохѣдъ звериенный пѣсля уставу на драматично-литературній и гуманитарній цѣли. Кромѣ придбанія домашної сцѣны со веѣма приборами, гардеробы, вышечатанія статутовъ, ѳтозвы и веѣхъ до дѣловодства потрѣбныхъ книгъ, набуло товариство одну нову оригинальную мелодраму: „Кирманичъ“, 7 оперетокъ, а то: „Дядя Каспаръ и 3 граціи“, „Яношъ“, „Школяръ на маандрѳвцѣ“, „Наташка Полтавка“, Бувальшина“, „Кумъ Мѣрошникъ“ и Покѳйникъ Онанасъ“; а 9 комедій: „Сватанье на гостиници“ (нова), „Средство выдавати дѣвчатъ“, „Лѣкаръ по неволи“, „Пѣдозрѣна особа“, „Мѣшанина языкѳвъ румунского съ французкимъ“, „Шельменко дещицки“, „Ловы на мужа“, „Слава Богу, стѳвъ накрытый“ и „Заздрѳстна жѣнка“, зъ котрыхъ и музикалія и ролѣ выписано. Гуманитарна дѣяльнѳсть товариства состояла въ устроено або пѣдпомозѣ театральныхъ представлень въ користь товариствъ: „Рускій Дѳмъ Народный“, „Союзъ“ и „Черновецкого товариства учительѳвъ“. При кѳнци общественого року устроило товариство вечерницѣ въ честь наѣвъ, котріи брали удѣлъ въ представленьяхъ минушого року. Мимо громадныхъ розхѳдѳвъ остае съ кѳнцемъ сего року чистый дохѣдъ. Особливими добродѣями молодого нашего товариства оказали ся п. т. Родимцѣ: п. Федьковичъ Осипъ дарувавшии товариству на неогр аничену власнѳсть написану намъ мелодраму „Кирманичъ“, до котрой перенявъ уложенье музыки вл. п. Матюкъ, дальше позволивъ предсѣдатель товариства вл. о. проф. Изидоръ Воробжевичъ на представленьє своихъ ориг. оперетокъ „Дядя Каспаръ“ и „Яношъ“, не менше вспомѣгъ товариство артистичный его директоръ п. авск. Коралевичъ Михайло приетараньемъ ѳтповѣдныхъ псееъ, а наша артистка-патріѳтка наѣвъ Марія Романовичъ своимъ ласкавымъ удѣломъ: почт. „Руска Бесѣда“ и товариство акад. „Союзъ“ ѳтступували завсѣгды охотно свои комнаты на представления, а почт. редакція „Газеты Польскои“, „Czernowitzer Zeitung“, „Buk. Rundschau“, „Дѣла“, „Слова“ и „Пролома“ всирали товариство добрымъ словомъ и захоотою. Веѣмъ названымъ и многимъ неказванымъ тутъ до-

бродѣямъ, якъ и дѣйствувавшимъ напаямъ и панамъ, не менше и п. т. публицѣ высказуе видѣлъ щиро-руске „Спасибѳгъ“.

Зъ нашої стороны додамо, що драм. товариство въ Чернѳвцяхъ плекавши съ замилованьемъ нашу рѳдну бесѣду и нашу рѳдный рускій свѣвъ, причинило ся до розбудження руского духу, загрѣло многихъ до працѣ, засолодило Русинамъ не одну гѳрку хвилю и здобуло собѣ всесторонну честь и славу. Поручаемо нашимъ п. т. Родимцямъ усердно, щѳбы всирали веѣми силами дальшій розвѳй сего народного заведенья для науки и забавы.

* * *

„Руска Бесѣда“ удала ся до краевого видѣлу о выплаченье запомоги, а до п. к. рады школьной краевой о препорученье „Библиѳтеки для молодежи“. На случай достаточного числа предплатителѣвъ намѣряе „Руска Бесѣда“ помѣщати въ „Библиѳтецѣ“ хорошій образки ѳтповѣдній содержанию каждой книжочки. Поручаемо п. т. Родимцямъ замовляти „Библиѳтеку“ численно, а такъ якъ „громада великій чоловікъ“, то вийде и хороша „Библиѳтека“, а для дѣтей, що найлѣпше, то саме добре.

* * *

На „Дѳмъ Народный“ въ Чернѳвцяхъ зложили: вл. о. Качала Стефанъ, приходникъ изъ Щельнакъ 10 злр. О. Кобринскій, деканъ изъ Городенки 2 злр., О. Т. Семанюкъ приходникъ Жадовы 5 злр., а п. учитель Серотюкъ Мих. изъ Рускои Молдовицѣ зѳбравъ 6 злр. 82 злр. Щедрымъ дателямъ щиро-руске „Спасибѳгъ“!

Зо взляду на недалекій конецъ позволения до збиранія складѳвъ просимо п. т. Родимцѣвъ не забувати на наѣвъ прозьбы.

* * *

Читальня въ Неполокѳвцяхъ истнуе, якъ намъ доносятъ, вже 5. рѣкъ. Зъ початку було въ нѣй около 40 членѳвъ. Есть въ нѣй кромѣ книжѳчекъ Просвѣты и товариства Качковского Батѳкѳвщина и Буковина, есть тамъ въ касѣ пожичковѳй до 100 злр., есть и зесьтъ зѳбѳжа до 20 корцѣвъ, що все розжичено. Алежъ бо неполовецка читальня, каса и тамошній амбаръ мають двоухъ противникѳвъ, ними суть громадскій начальникъ — полякъ Завѳрскій и перекичникъ-румунъ Иванъ Зона, пѣдбурюють они наѣвъ жидѳвъ противъ членѳвъ читальнѣ, а жидѳвъ тамъ пѳвъ села. Минушого року розбудило ся було въ читальни особливе житье, бо тамошній приходникъ, щирый Русинъ-народолюбецъ

загрѣвъ всѣхъ своимъ словомъ и примѣромъ до просвѣты, оцѣдности и тверезости, ажъ зачали названъ вороги чорнити о. приходаника у консисторіи, и стало ся, чого вороги нашо-го народа хотѣли, о. духовный оставивъ читальню, а за нимъ охолодли и многі члены. Мы неполоковецкій Русины просимо в. о. Козарищука и п. учителя Бришука не оставляти нашу читальню, ту нашу найвышшу школу народну; есть бо то ихъ обовязкомъ просвѣчати нашъ бѣдный нарѣдъ мимо всякихъ вороговъ; а свѣтла консисторія въ най знае, що нашъ рускій нарѣдъ жєлає ѳтъ своихъ священникѣвъ не тѣлько службы божои, крестинѣ, похоронѣвъ и т. п., но такожь, щобы були на всякомъ мѣстци нашими провѣдниками, учителями, просвѣтителями, порадиниками и другими, якими сѣуть душпастирѣ сусѣднои Галичины; мы требуємо, щобы нашъ ѳтцѣ духовній були слугами Божиими, а бѣльше никого.

ДРОВНИ ВѢСТИ.

(Именованя.) Якъ „Дѣло“ доносить, именовавъ Цѣсарь епископа Сильвестра Сембратовича митрополитомъ львѣвскимъ, а Дра Юліана Пелеша епископомъ станиславѣвскимъ.

† (Желехѣвскій Евгеній,) ц. к. профессоръ гимн. въ Станиславѣ, авторъ руско-нѣмецкого словаря номеръ минушого тыждня. Ненадѣйна вѣсть о смерти сего чинного патриѣта порушила и насъ буковинскихъ Русинѣвъ глубоко. Початому, намъ потрѣбному дѣлу дай Боже способного продолжителя, а покойному сотвори вѣчную память!

(Инсталація нового гр. к. декана и пароха черновецкого). Дня. 15. 3 лютого, въ день стрѣтеня въ субботу ѳтбуло ся введенє ново прибушого гр. к. декана и пароха О. Келистина Костецкого въ тугейшѣй церквѣ св. Тадея. — Для введеня прѣхавъ нарочно деканъ о. Николай Устіановичъ изъ Сучавы, котрый по службѣ божѣй нового пароха заннсталювавъ. Пѣдъ часъ инсталаціи и цѣлого богослужєня гудѣли выстрѣлы изъ мортирѣвъ, а по ѳкѣнченю церковной церемоніи выпроважало братство молоде и сестрицѣ своего пароха съ процесією при гучныхъ выстрѣлахъ до дому парохіального тутъ привитали сестрицѣ своего пароха хлѣбомъ и солею. Въ недѣлю дня 4. (16.) Лютого ѳтбула ся зновъ празднична служба божѣ въ гр. к.

церквѣ, а по богослужєню витало братство церковне св. ап. Тадея своего пароха и ѳтпровадило его съ процесією и запалеными свѣчками до дому. — Народу при сѣмъ торжествѣ було множество а нителегенція була сильно заступлена. — Черезъ цѣлый похѣдъ хоръ мѣщанѣвъ сѣввавъ „многая лѣта“ а выстрѣламъ зъ мортирѣвъ не було кѣнца. Въ домѣ пароху представили ся члены выдѣла Братства св. ап. Тадея а совѣтникъ суду краевого Виницкій промовивъ до нового, Душпастиря горячѣй слова, свѣдачѣ съ якою радѣстною надѣєю витали гр. к. прихожане своего ѳтца духовного, о котрого подвигахъ на поли народнѣмъ такъ много хорошего и до нихъ донесло ся, а вручаючи пароху рускимъ звычайемъ хлѣбъ и сѣль жєлавъ бесѣдникъ, щобы сего дару Божого въ его домѣ нѣколи не забракло. Зрушений до слѣзъ дякувавъ О. Костецкій сов. Виницкому и зъ ѳсѣбна каждому члену братства за щирый привѣтъ.

(Испытъ квалификаційный) учитель нарѣдныхъ ѳтбуде ся 17. л. Апрѣля с. р. въ Чернѣвцахъ. Поданя належить ѳтослати найдалше до 1. Апрѣля с. р. черезъ ц. к. раду школьну новѣтову, а адресувати до дирекціи ц. к. испытної комисіи въ Чернѣвцахъ.

(Гр. к. молодѣжь) въ черновецкихъ предмѣскихъ школахъ учить ся науки религіи у рим. к. ксендзѣвъ, черезъ що цѣлковито вынародовляе ся, бо, якъ намъ родичѣ школьныхъ дѣтей доносятъ, дѣти примушений учить ся религіиной науки на польскѣмъ языкѣ, если не хотять получить лихой клєсы, такъ якъ лат. катихеты не учать и не пытають ученикѣвъ религіи въ ихъ рѣднѣй мѣвѣ. Такимъ способомъ укривдженный и гр. к. обрядъ, а дѣти або латинцать ся, ба навѣтъ тягнуть ся до гр. в. катихеты, щобы почувти Божого слова на рѣднѣмъ языкѣ. Требуванямъ родичѣвъ удало ся въ свѣй часъ довести до того, що въ черновецкихъ мѣскихъ школахъ нарѣдныхъ ѳтдѣлено гр. к. молодѣжь ѳтъ р. к.; подаємо сегодня в. гр. к. Приходнику способъ, въ якій бы далось легко охоронити гр. к. молодѣжь ѳтъ вынародовлення, а разомъ уможливити захованє прадѣдного еи обряду. Гр. к. дѣти учащаючѣ до школъ въ Калѣчанцѣ, Клокѣнцѣ и на воднѣй улицѣ моглибы легко що тыждня хотя одинъ разъ зѣйти ся въ школѣ на воднѣй улицѣ, а зновъ дѣти изъ Монастыриска и Рошоша въ школѣ въ Монастыриску на одну годину науки религіи удѣленой гр. к. катихетомъ. Подаючи сѣю гадеку в. О. Пароху черновецкому, надѣємо ся, що

ви. О. Душпастыръ удостойтъ ей своѣй уваги и не дасть на дальше пропадати сотнямъ молодыхъ душъ своего обряду.

(Кат. владыки) зѣбрали ся минувшого тыждня у Вѣднѣ, щобы надъ новымъ уладженіемъ конгруи порадились. Газеты пишуть, що зажелаютъ они, здає ся, такожъ еще большого впливу духовной власти надъ школами. Намъ буковинскимъ Русинамъ того лише не достає, а тогды рускимъ дѣтемъ хѣба тѣлько свѣтъ за очи.

(Управителемъ гр. в. школы) народной въ Чернівцяхъ именовала ц. к. рада шкѣльна п. Барбуцу, теперѣшного инспектора шкѣль въ Сучавѣ. Есть то честный и толерантный Румынь, котрого именованю супротивляла ся сильно наша всесвѣтла консисторія, желаячи видѣти управителемъ сего школы п. Литвишока, котрый въ короткомъ часѣ своего тымчасового панованя подавъ множество доводѣвъ своѣй зѣбности на румынизатора и русѣда; чей теперь его загорѣлѣсть охолодне.

(Холера) утихла вже повсюды, о чѣмъ свѣдчитъ знесеніе роспорядженъ, забороняющихъ вѣльный переходъ границъ.

(Новѣ мѣстця нотаріальнѣ) отворенѣ зѣстали въ Путиловѣ, Солцѣ и Дорнѣ-Ватрѣ, на котрѣ розписано вже конкурсы.

(Рускѣй правотаръ домовый), то есть книжка, въ котрѣй знаходити ся будутъ все постановы права цивильного и карного, выйде вже небавомъ зъ друку. Правотаръ домовый обнимати буде все що входитъ и ѣтноситъ ся до цивильного закону и до всехъ родѣвъ поступуваня судового, а то такъ въ справахъ спѣрныхъ якъ и въ неспѣрныхъ, и до поступуваня въ справахъ карныхъ. Якъ свѣдчатъ першѣй вже появившѣй ся аркушѣ тои працѣ, рускѣй правотаръ домовый, уложеный такъ, що зрозумѣти и ужитковати его може не тѣлько чоловікъ съ вышшою наукою, але и кождый розумный селянинъ, котрый учивъ ся въ сельскѣй школѣ. Для легшого зрозумѣня и догѣдливѣшого ужитку доданѣ суть численнѣй възѣрцѣ найрѣзкорѣдѣйшихъ поданъ съ докладнымъ поясненіемъ въ кѣлькохъ примѣрикахъ, якъ треба ихъ подавати, якѣ прилоги додавати, якими стемплями заосмотрювати и т. д. Цѣна установлена лишь на 3 зол: 25 кр: за першу часть — де мѣститъ ся цѣльный цивильный законъ. Предлату принимаютъ все галицкѣй рускѣй часописи, а такожъ и ре-

дакція „Буковины„ радо прѣйме всяке посредничество въ сѣмъ важномъ дѣлѣ; можна такожъ удаватися просто до самого выдавцѣ П: Володимира Левицкого конципиета нотаріального въ Болеховѣ. въ Галичинѣ — почта въ мѣстци. Поручаемо горячо всемъ нашимъ патріотамъ всехъ сословѣй, а особливо нашимъ братьямъ селянамъ сѣю книжку, запевняячи, що сѣя книжка познакомитъ нашъ народъ съ приписами права, за для несвѣдомости котрыхъ народъ нашъ наражає ся на великѣй шкоды и неповерненѣй страты, вмотує ся неразъ непотрѣбно въ вселякѣй процеса, платитъ кары и тратитъ маєтокъ або удає ся до покутныхъ писарѣвъ, котрѣ его руйнують. Замоуляйте же сѣю книжку и читайте сѣю ѣттакъ пильно — щобы пѣдъ жадною стрѣхою сѣю не бракло, — а ѣхоронитъ она васъ не ѣтъ одной нужды!

(Перенесеніе за кару). Якъ ходять слухи, то мають двоухъ учителѣвъ перенести за кару въ ѣддаленѣй мѣстця гѣрскѣй. Намъ видитъ ся така практика шкодливою такъ для шкѣль, якъ и для самыхъ укараныхъ учителѣвъ; противно уважаемо за користивѣйше перенесеніе ихъ до большеклясовыхъ шкѣль, тутъ будутъ они пѣдъ неустаннымъ надзоромъ старшого учителя, а въ ѣддаленыхъ мѣстцахъ, куда разъ або два на рѣкъ выйде надзиратель шкѣльный, пропадутъ и они и повѣрена имъ школа; бо хотѣбы и найшовъ ся де совѣстный шкѣльный надзиратель мѣстцевый, выйде зъ того тѣлько сварня, ворогованіе, на чѣмъ тершитъ школа.

(Русское Касино) въ Чернівцяхъ вымислише на шкоду Русинамъ, а на радѣсть врагамъ чей вже не заслує ся. Приреченѣ нами о тѣмъ ближшѣй вѣдомости оставляемо еще на теперъ, а выжидаемо чи выступившѣй 3 члены Бесѣды, котра николѣ никого не ѣтпирала, противно старала ся и старає ся згѣдити всехъ Русинѣвъ, покинуть вражку гадку, вступитъ на ново въ общество и стануть въ нѣмъ широко працювати, мѣсто безъ причины перѣкати на тыхъ, що жертвуютъ своѣй трудъ для добра народа.

(Зновь пове общество). На противъ братства св. апостола Тадея при гр. к. церквѣ въ Чернівцяхъ булѣ задумали декотрѣ люди засновати общество Самаританѣвъ; но якъ изъ дѣствѣрного жерела доуѣдуемо ся, то дѣтчный статутъ правительсто не потвердило, такъ якъ декотрѣ точки супротивляють ся закону о обществахъ, а межи инными и для того, що правительство не може

допустити на то, абы то нове общество збирало грошѣ въ церквѣ, черезъ що доходы церкви зменшили бы ся, а зъ той причины и бѣльшій тигарь принавъ бы на патрона, котрымъ есть саме правительство. — Отъ такъ то у насъ иде все на перекѣръ одно другому.

(Школа въ Неполокѣвцяхъ), а властиво тамошній учитель має, якъ намъ пишуть, завязаного врага въ Ивоницѣ Зошѣ, котрый жєлає науки на румунскѣмъ, а не на рускѣмъ языкѣ. Неполоковецкій селяне просятъ п. надзирателя школы кѣцманецкого повѣту, щобы увѣльнивъ ихъ ревного учителя ѣтъ нападѣвъ помянутого румунизатора. Рускій народъ одержує школу, учителя, а платитъ и п. надзирателя, а требує за то своего права. Чей вислухає насъ и ц. к. рада школѣна и зупинитъ злонамѣреній забаги загорѣлого реставратора Румуніи въ давнихъ границахъ, опирающаго ся на тѣмъ, що Буковину „ѣторвано“ ѣтъ Молдовы.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ДНѢСТРОВІЙ КРУЧѢ.

Повѣсть зъ руского народнаго жита на Буковинѣ.

(Написавъ Осипъ Федьковичъ.)

II.

А Маруся полюбила одного парубка, такѣй зъ нашего села, Тимофій Соболевъ звавъ ся. — Господи, що го дуже полюбила!... Алежъ бо се бувъ и парубокъ зъ себе!... якъ той навичъ!... якъ той архангелъ съ мечемъ, що въ церквѣ намальований!... Та що зъ того, коли зъ бѣднаго роду бувъ, зъ дуже бѣднаго, зъ такого бѣднаго, що не важивъ ся навѣтъ до Марусѣ и заговорити, не то що. — Ажъ якъ его до войска ѣтобрали, а ѣтакъ скоро и покликали, ажъ тогды ѣтъ ѣтвживъ ся перескочити въ садъ, де Маруся того вечера со мною проходила, та й каже до неї: „Марусю! я завтра йду! — Ты ничо не кажешь? —“

Она тогды заплакала ревне-ревне, спершись менѣ на плече.

„Ты мене любишь, Марусю? —“ пытає ѣтъ по хвили, сплавивши и собѣ.

„Хѣба ты не знаешь?... Чогожь менѣ ще сего жалю завдавати!...“

„Ты будешь моя, Марусю! моя! присягаю мѣсяцеви и ѣтъ тымъ тамъ зорямъ яснымъ, що надъ нами!“ крикнувъ Тимофій, здоймивши праву руку мовъ до присяги.

„А мѣй неня...“ промовила Маруся, некаже зъ гробу.

„О... я его знаю, того прегѣрдого богатыря, що навѣтъ и Богомъ не пытає!... Але що ѣтъ годенъ противъ вѣрної любви? — противъ такой любви, якъ моя, Марусю? — Дѣстеръ нашъ глѣбокій и широкій: а годенъ ѣтъ що противъ хрестаревої скалы? — Такъ твоѣй неня насъ не розлучитъ, лишь люби мене вѣрно, моя дѣвчино!...“

„Тыжь идешь до войска“, каже Маруся, утихомирившись трохи.

„Абы и за море, абы и у край свѣта!“ промовивъ Тимофій якъ у дзвѣтъ ударивъ, „все менѣ лишь ты одна на думѣ будешь, лишь ты одна у моѣмъ серцѣ красувати мешься, а поруковъ най тобѣ буде ѣтъ сѣй перстень зъ чистаго сѣбѣла, що тобѣ го вразъ съ моимъ словомъ и моимъ сердцемъ на рожевый твоѣй пальчикъ закладаю, яко моѣй ѣтъ Бога самого суженой закладаю!...“

„О, Тимофій мѣй!...“ промовила Маруся, трохи не зомѣвши.

„Марусечко моя единая!... Та якже? — абы я ѣтъ тебе такъ пошовъ? — не взявши съ собою хоть одну кѣточку на памятку?...“

Якъ она ему подала шовкову, золотомъ вишивану ширинку изъ за пояса, якъ они ѣнялись, поцѣлювались, плакали, присягались, прощались... сего вже не скажу, бо въ хатѣ щось рипнуло, и мы мусѣли расходитись.

Переписка Редакціи и Администрации

ВН. П. Дрѣ ГЛ...Ю... ЛЬВѢВЪ. До Тарнопольа выслались о Вамъ будемъ высылати по желанію.
ВН. П. Е. СИР... ЛЬВѢВЪ. Згоджуєся на Ваше предложеніє.
ВН. П. КОСТ... ПѢСТЫНЬ. Газету высласмо; за зичливість дякуємо.
Ч. ЧИТАЛЬНЯ ВЪ СНІТЫНѢ И САМУШИНѢ. Ваше прозьбы уважливо; просимо о розширеніє нашей газеты.
ВН. О. Н. НВ... 50 кр. за календарь передали. „Сѣнь“ выводитъ во Львовѣ — Адресу подаетъ Вамъ почта.
ПОЧТ. ТОВ. „СѢЧЬ“. Высласмо радо, хоть самъ мало маємо.
ВН. О. ЗАЯЧ... ВЪ ДОЛ. Пишеть: Сєрнієі!
ДОПИСУВАТЕЛЕВИ „ИЗЪ СЕЛА“. Помѣтили, о дальше просимо; давъ бы Богъ, щобы и другіе села буковинскіе ѣтывали ся, а не замочувала кривдѣ, нияхъ у насъ бѣтъ дѣку.

„Руска Бесѣда“ въ Чернівцяхъ має еще на складѣ скѣлька прим.

„Буковинского Календаря“

на рѣкъ 1885

съ повнымъ шематизмомъ всѣхъ урядѣвъ буковинскихъ по 50 кр. и

„СТѢННОГО КАЛЕНДАРЯ“

съ всѣми гречскими и латинскими свѣтами по 20 кр. съ пересылкою.

Выдає и за редакцію ѣтвѣчає: Осипъ Ю. Городинскій-Федьковичъ. Зъ печати Г. Чопна.

«Буковина» выходить
1. (13.) и 15. (27.) каждого
мѣсяца.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» полъ року 1 » 50 »
» четверть » — » 75 »

Поодинокіи числа 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» на-
ходятъ ся въ Черновѣцѣхъ
(улицы Силени ч. 2) куда
всѣ дописи адресовать на-
лежитъ.

ОБЪЯВЛЕНІЯ и ПРИЛОЖЕ-
нія обчисляютъ ся якъ найде-
шевше.

Ч. 5.

Черновѣцъ, 1. Марта 1885.

Рочникъ I.

ОТЪ РЕДАКЦІИ.

Вп. должникѣвъ нашихъ просимо о вырѣшанье залѣглостей. Кто не желаетъ нашої часописи, зволить намъ вернути всѣ числа; кто не звернетъ, того уважаемо нашимъ абонентомъ.

Вп. Редакціи просимо о надсыланье своихъ газетъ въ замѣну, въ противнѣмъ бо случаю застановимо имъ дальшу высылку „Буковины.“ —

БЮДЖЕТЪ, А БУКОВИНСКІИ РУСИНЫ.

Выдѣль бюджетовый думы державной предложевъ на сихъ дняхъ думѣ державной бюджетъ, т. е. рахунокъ всѣхъ розходѣвъ и приходѣвъ державныхъ на рокъ 1885 для обрады и для ухваленя его. На коли бюджетъ обома палатами, т. е. думою державною и палатою панѣвъ рѣшить ся, то въ скорѣ выйде законъ финансовый на рокъ 1885.

Если заглянемо въ законъ финансовый за рокъ 1884 зъ дня 8. Апрѣля 1884, ч. 45, то переконаемо ся, що выдатки минувшого року выносили 514,919,373 зл. в. а., а доходѣвъ було 474,555,699 зл. в. а., зъ чого показуе ся недобѣръ въ квотѣ 40,363,674 зл. Сей недобѣръ мавъ ся минувшого року покрыти черезъ выданье облигацій, черезъ продажъ 17,225 акцій ц. к. привиліюванои желѣзницѣ Францъ Юсифа и наличными грѣшми касъ.

Изъ финансового закону зъ минувшого року видимо, що и на Буковину припадае

много, бо 99,500 зл. порядочныхъ, а 211,800 зл. надпорядочныхъ выдаткѣвъ, котры держава платити має. Розумѣе ся, що сѣ выдатки подѣ взглядомъ экономичнымъ и просвѣтнымъ необходимо потрѣбны были, а додати треба, що и гр. прав. религіиный фондъ до покрытия наведеныхъ сумъ причинявъ ся.

Сегорѣчний прелиминаръ (бюджетъ) правительства на рокъ 1885 выказуе всѣхъ выдаткѣвъ державныхъ 519,893,166 зл., а доходѣвъ 504,816,961 зл., недобѣръ отже выноситъ 15,076,205 зл. в. а. Порѣшавши сѣ суммы съ прилиминаремъ минувшого року, то выходитъ, що сегорѣчный недобѣръ о бѣльше якъ 25 миліонѣвъ меншій ѣтъ того зъ минувшого року.

Се тымъ бѣльше потѣшающе для державы, такъ якъ помимо того, що выдатки сего року майже о 5 миліонѣвъ побѣльшили ся, все такѣ станъ экономичный державы полѣвшивъ ся. Справозданье комисіи бюджетовой выказуе дальше, що майно скарбу поднесло ся черезъ перенятье на власнѣсть державы многихъ будинкѣвъ и желѣзницъ. Коли не наступятъ якѣ незвычайныи случаѣ, то недобѣръ вже въ короткѣмъ часѣ устане, а тогды можна буде приступити до розвязаня важныхъ экономичныхъ питанъ. Такъ пристойтъ, якъ справозданье бюджетовой комисіи выказуе, звернути особливу увагу на регуляцію рѣкъ, а задачѣ сѣ вымогають зновъ много грѣшей.

Щобы на дальше можно поднести финансовый станъ державы, зазначуе справозданье, щобы перепровадити перемѣну податку заробкового и доходowego; особливо треба буде по-

тягати до плачення податку доходного и тыхъ, котрѣ доси ѿ него були вольнѣ.

Мимо того, що станъ финансовый державы въ одиомъ роцѣ такъ значно полѣпшивъ ся, забирають точно теперь послы всѣхъ народѣвъ австрійскихъ слово, щобы при нарадѣ надъ бюджетомъ свои желаня выголосити. Лишь мы, буковинскій Русины не маємо теперь нѣкого, хто бы за нами у Вѣднѣ промовивъ, виробивъ въ користь просвѣты нашего народа запомогу изъ державной касы. Тому то въ полудневѣй части Буковины суть ажъ три середнѣй школы, а то въ Сучавѣ, Радѣвцяхъ и Серетѣ, черезъ що головни сѣ мѣста и двигли ся, а въ пѣвнѣйшій части Буковины нема ані одной середной школы, черезъ що такі мѣстцевости якъ Кѣцманъ и Вижниця пѣднати ся не можуть.

Зваживши на конецъ, що рускій народъ на Буковинѣ найчисленнѣйшій и по наибѣльшій части православный, отже має бѣти и право желати, щобы на издержки православного религійного фонду буковинского, изъ которого содержится ся румунска гимназія въ Сучавѣ, засновано и руску; якимъ бо правомъ лишени одиѣ тѣлько буковинскій Русины всякого вышшого образования на своѣмъ рѣднѣмъ языкѣ, коли всѣмъ а всѣмъ прочимъ народамъ каждого краю нашої отчины дана можи стѣ корыстатися изъ сего права. Чому має одинъ буковинскій Русинъ мучити ся всякими ему непотрѣбными языками, або остати поки вѣка однимъ тѣлько хлѣборобомъ?

ДОПИСЬ ИЗЪ СЕЛА.

(Еще о нашѣмъ рускѣмъ послѣ). Досыть ясно доказавъ я вамъ, братья селяне, въ послѣднѣмъ числѣ нашої газеты, якъ то мы Русины черезъ послѣднихъ 6 лѣтъ зле на тѣмъ вышли, що не мали своего посла-Русина въ думѣ державнѣй. Я навѣвъ вамъ доволѣ, чого не дасть ся заперечити. Межи тыми фактами вычисливъ я деякі дѣла и стараня нашего посла, котрѣ вымѣренѣй просто на шкоду руского народа. — Такъ навѣвъ я п. пр. внесенѣ Дра. Зоты, щобы на тугейшѣмъ богословскѣмъ ѿдѣлѣ гр. прав. семинаристамъ всѣ науки на румунскѣмъ

языкѣ приподавали ся. Виравдѣ надъ симъ внесенѣмъ нашего посла ухвала еще до теперъ не запала, але подумайте, братья селяне, що если бы се его внесенѣе приняло ся и румунскі выклады всѣхъ наукъ якъ для румунскихъ такъ и для русскихъ семинаристѣвъ запроважено — що бы ся тогда съ нашою молодежею, съ нашими семинаристими а будущими учителями и провѣдниками народа стало? Безперечно тѣ молоді люди черезъ науку на чужѣмъ языкѣ зрумунили бы ся, ѿтчужили бы ся ѿ своего народа и такимъ способомъ не було бы нѣчого, щобы нашихъ будущихъ священникѣвъ съ долею руского народа вязало. — Однимъ словомъ нашѣ семинаристы стали бы ся яко священники чужимъ и своему народови. Чи треба намъ того, щобы наша молодѣжь ѿтрекла ся своего народа? Чи не досыть намъ вже тыхъ перекинчикѣвъ, котрѣ задля власной выгоды, задля авансу, задля лѣпшой посады, ѿ своего языка, ѿ своего народа, ѿ отця и матери своѣй ѿтцурали ся и до чужого народа въ паймы пѣйшли? А скѣлько то у насъ на Буковинѣ людей съ чисто рускимъ именемъ, людей котрѣ изъ дѣда-прадѣда Русинами, а теперь въ трубу румунску дують, своего народа цурають ся, ба що бѣльше на жалѣ сказати еще своимъ поступомъ народному движенію противять ся и свѣй власный народъ, зъ которого вышли, въ его просвѣтѣ спиняють и не допускають, щобы рускѣ читальнѣ, рускѣ касы щадничѣ, громадскі амбарѣ истнували, але старають ся народъ ѿ всякихъ дѣлъ користныхъ ѿтклонити, замикають имъ дорогу до вышшой науки, на коли для тыхъ, до котрыхъ пристали, всего добувають. Досыть уже такихъ людей, намъ треба теперь старатися, щобы наша молодѣжь передъ всѣмъ знала добре рускѣй языкъ и его литературу, щобы она знала цѣнити свои народнѣй скарбы, свою рѣдну бесѣду, якъ то цѣнить нѣмѣцка молодѣжь свѣй нѣмецкѣй, а польска свѣй польскѣй языкъ и. т. д.

Скоро наша молодѣжь буде образовати ся въ народнѣмъ дусѣ, тогда ажъ пристане она до своего народа всѣмъ сердцемъ и всею душею, буде его любити, дѣлити его долю и недолу, стане заразомъ покровителемъ своего народа. — Щобы того добити ся, потрѣбно, щобы и рускимъ ученикамъ середныхъ и фаховыхъ шкѣлъ и рускимъ семинаристамъ якъ выкладали ся науки на ихъ рѣднѣмъ рускѣмъ языкѣ. Нашъ посолъ Др. Зота але зажелавъ, щобы всѣмъ будущимъ священникамъ удѣляли ся науки на румунскѣмъ языкѣ, а теперь, братья селяне, уже чей зрозумѣете

докладно, чому він то зробив, бо думав, що то ся удасть, тым розвій народный зупинити ся, а такъ мало по мало все Русины зрумунщать ся. Не такъ скоро, нае после, дѣло иде! Передъ всѣмъ знайте, що народъ не гине якъ той дымъ; абы его вынародовити, треба до того сотокъ рокѣвъ. Насъ Русинѣвъ але не такъ легко зрумунщити, мы консервативный народъ. Перебули мы гѣркій пробы нашої сталости и боремо ся теперъ противъ всякихъ напастей на нашъ языкъ, а такѣй мы стоимо и далѣй стояти будемо; число борцѣвъ за народну волю и долю збѣльшае ся, а и народъ самъ въ просвѣтъ напередъ поступае — Противъ внесеня нашого посла выступила въ свѣй часъ черновецка „Руска Рада“ протестомъ передъ думу державну и заразомъ просила у министерѣи просвѣты, щобы на богословію и рускій преподавательный языкъ запровадити, бо на Буковинѣ рускій народъ въ бѣльшѣмъ числѣ, тожъ и бѣльше рускихъ священникѣвъ потрѣбно. Хочъ внесенемъ нашого посла и надъ прозьбою Руской Рады до теперъ ничо не рѣшено, то все такѣй мы сподѣваемо ся, що намъ справидливѣсть вымѣрена буде. Цѣкава рѣчь то, якъ здававъ рускій(?) посоль справозданье зъ свѣй дѣяльности въ думѣ державнѣй? Чи споминавъ онъ хочъ однимъ словомъ о его внесеню на некористъ Русинѣвъ? Отъ я вамъ скажу. Панъ посоль вѣдивъ кѣлька разѣвъ до Кѣцманя, Вижицѣ ба и до Путилова и дававъ справу изъ своихъ дѣлъ, але о тѣмъ его внесеню анѣ слова не споминавъ, говоривъ онъ стѣлько, що на воловѣй шкѣрѣ бы не списавъ, скѣлько то добра онъ для руского народа зробивъ, отъ и пр. що виробивъ людемъ пожичку для скупованя лѣшной худобы и т. д. Нашъ народъ ему вѣривъ, якъ бы то его заслуга була и спѣвавъ многая лѣта, та и якъ не спѣвати, коли панъ посоль поставивъ скѣлька вадеръ горѣвки и бочку пива. Та и стало ся. Люди пили, ажъ поки не упили ся. Теперъ нашъ посоль начне комедію наново. Дай Боже, щобы нашъ народъ пѣзнавъ уже разъ своихъ прѣятелѣвъ и не давъ ся здурити горѣвкою, но щобы выбравъ руского чоловѣка. Лагодьте ся, братя, отъ теперъ до близькихъ выборовъ и докажѣтъ, що знаете себе цѣнити.

ИЗЪ ДУМЫ ДЕРЖАВНОЙ.

Въ палатѣ послѣвъ дня 27. Лютого начали ся дебаты надъ бюджетомъ. На частне

покрытье недобору 15 миліонѣвъ зол. вноситъ правительство предложенье о емисіи 5% ренты паперовой въ высотѣ 8 миліонѣвъ.

Послы изъ лѣвицѣ: Карьеріи, Шаршмитъ, Шенереръ, Магъ, Пленеръ и Гербстъ говорили противъ рѣшеня бюджета, закидаючи правительству, що несправедливо поступае супротивъ нѣмецкому элементу, держитъ ся славянской политики, котра противна австрійскѣй державнѣй идеи, що правительство руйнуе не ино конституцію, но и природну пѣдставу Австріи, и проч.

Пос. Шенереръ желае, щобы супротивъ напору Славянъ нѣмецкій провинціи въ Цислейтаніи совокунити въ одну цѣлѣсть, Далмацію ѣтступити Мадырамъ, а Галичинѣ надати повну независимѣсть.

Пос. Раичъ доказуе, що Словенцѣ не дѣзнають рѣвноуправленя межи инными народами.

Послы изъ правицѣ: Цейтгамеръ, Катрейнъ, Тоннеръ, Гавзнеръ, Фандерликъ промовляли въ защитѣ бюджету и правительства, указуючи на справозданье бюджетной комисіи, котре выказуе уменьшенье дефициту въ господарцѣ сего правичельства пѣдчасъ послѣднихъ 6 лѣтъ.

Министеръ Дунаевскій, въ отвѣтъ противникамъ предложеного бюджету, доказавъ, що господарка давнѣйшого правительства приносила значительный дефициты. Въ роцѣ 1876 дефицитъ господарки выносилъ 32¼ мил. зол., въ 1877. роцѣ бѣльше якъ 25 мил. зол., въ 1878. роцѣ вышше 21 мил. зол., въ 1879. роцѣ майже 26 мил. зол. Вже за нынѣшного правительства въ 1880. роцѣ дефицитъ въ господарцѣ выноситъ ино 8½ мил. зол., въ 1881. роцѣ майже 9 мил. зол., а въ 1882. и 1883. роцѣ дефициту не було, ино надвышка 5 миліонѣвъ и 2 миліоны. Заключение счетѣвъ за 1884 окаже ся такожъ користнымъ.

На рѣкъ 1880 бувъ прелиминаванный недобѣръ 27 миліонѣвъ; на рѣкъ 1885 выноситъ недобѣръ лише 15 миліонѣвъ.

Выдатки въ шести лѣтахъ пѣднесли ся о 20 миліонѣвъ, приходы (безъ цла, котре належитъ до спѣльного правительства) пѣднесли ся ѣтъ 1885. року о 32 миліонѣвъ зол.

Наибѣльше (о 17 миліонѣвъ) взросли выдатки на будову державныхъ дорѣгъ и проценты ѣтъ довгѣвъ державныхъ. На потребы спѣльного (австрійского и угорского) правительства взросли выдатки о 8 миліонѣвъ, котры покрывають ся взростомъ цла. На цѣли просвѣты взросла потреба о 3 миліоны.

Дня 28. Лютого затребовало правительство кредиту задаткового на 1885. рѣкъ въ сумѣ 57.000 зол. на будову дорѣгъ, а 50.000

зол. на будовлѣ воднѣй. Обѣ сумы призначені для Галичины.

Для будовлѣ водныхъ на Серетѣ въ Буковинѣ затребувало правительство 5400 зол.

Предложеніе о концесіи на будову желѣзницѣ Гатна-Кимполунгъ и Глибока-Бергометъ съ одною Каранчѣвъ-Чудинъ содержитъ условіе, щобы общество желѣзницѣ Черновецко-Яскои причинило ся до будовы квотою номинальною 1.870,000 зол., гр. ор. религійный фондъ квотою одного мил. зол., а акціонеры квотою 1.630,000 зол.

Палата панѣвъ въ засѣданію 25. Лютого приняла въ третѣмъ читанію норму робочу для защиты робѣтниківъ. Устава ся опредѣляе права терминаторѣвъ, вымовленіе службы, мѣру работы женщинъ и дѣтей; устанавлие найдовшій день работы и выключас дѣти немаючі 14 лѣтъ ѣтъ правильнои фабричнои работы.

БУКОВИНСКІЙ ОБЩЕСТВА РУСКІЙ.

На головнѣмъ зборѣ 1. руского драм-лит. товариства въ Чернівцяхъ явило ся поважне число русскихъ панъ и панѣвъ. Предсѣдатель вп. О. проф. Воробкевичъ Изидоръ ѣтъкрывъ засѣданіе сердечною промовою пѣдносячи во первыхъ заслуги русскихъ дамъ около сего товариства, а тымъ и около розбудженія патріотизму у русскихъ женщинъ буковинскихъ, ѣтъ которыхъ головно зависить розвѣй патріотизму въ молодежи, котра есть нашою будучностію. Дякуючи такожъ рускимъ мужамъ вспомогавшимъ се товариство, заключивъ бесѣдникъ свою промову описавши важну задачу народнои сцены. По удобренію справозданія изъ дѣяльности уступающого выдѣлу, зложивъ касіеръ рахунокъ за минувшій рѣкъ выказуючій чистый доходъ около 100 зол. По сѣмъ наступивъ выбѣръ нового выдѣлу, въ котрый войшли панове: проф. Воробкевичъ Изидоръ яко предсѣдатель, надучитель Поповичъ Омелянъ яко заступникъ предсѣдателя, авск. Кравлевичъ Михайло яко арт. директоръ, учит. Никоровичъ Григорій яко секретаръ, авск. Михальскій Вол. яко касіеръ, конц. Тиминскій Иванъ яко господаръ, оф. Окуневскій Илар., Выдинѣвскій Сем. и Волянскій Олимпъ яко члены выдѣлу. Въ раду надзорчу выбрано поновно п. п. сов. Виницкого Из., ад. Ясѣницкого Вол. и проф. Пигуляка Юстина. — По выборахъ удѣливъ збѣръ на внесеніе рады надзорчои уступающому выдѣлу абсолютію, а разомъ и подя-

ку за ревный и совѣстный трудъ, но чѣмъ ѣтспѣвано уступающому и новому выдѣлу „Многая лѣта.“ Всѣ промовы и доклады принимавъ збѣръ гучнымъ „Славно!“ Желаячи драм. товариству въ 2. роѣкъ его истнованія „щастливои дороги“, завзываемо оеобливо нашихъ дамъ до щирои праѣ въ сѣмъ товариствѣ, котре перше подало буковинскимъ рускимъ женщинамъ можіѣсть потрудити ся на народнѣй нивѣ.

* * *

На „Дѣмъ Народный“ въ Чернівцяхъ зложили: Н. Н. изъ Новыхъ Мамаѣвцѣвъ 2 зол., О. Никоровичъ парохъ 2 зол., и О. Владъ сотрудникъ въ Новыхъ Мамаѣвцяхъ 1 зол. и А. Думичъ изъ Сторожинецъ 2 зол., и зѣбранныхъ нимъ ѣтъ п. т. панѣвъ: Кацѣръ, пов. лѣсничого 1 зол., Шмигельскій, секр. гром. 1 зол. Микитовичъ, учитель 1 зол., Г. Кудерна 1 зол., всѣ изъ Сторожинецъ, дальше М. Иліка, госп. 1 зол., Георг. Долѣньскій, госп. 1 зол., и Гр. Долѣньскій 1 зол., І. Титингеръ, посѣд. дѣбрь 3 зол. и Т. Лукасіевичъ, секр. гром. 50 кр. всѣ изъ Бросковцѣвъ, О. Н. Г. изъ Каранчева 2 зол. и К. Пасѣчникъ, госп. изъ Пресекаренъ 1 зол. — Щедрымъ дателямъ щиро-руске „Спасибѣтъ!“

* * *

Общество русскихъ академикѣвъ „Союзъ“ въ Чернівцяхъ. На послѣднѣмъ засѣданію общества русскихъ академикѣвъ именовано почетными членами того общества Высоконов. Панѣвъ Александра Кониекого, украинского писателя, и Владислава Федоровича, помѣщика изъ Окна въ Галиціи: членами вспомогательными именовано о. Товстюка изъ Шипота, о. Качалу изъ Шельнакъ, о. Чмолу изъ Улашкевецъ. До вспомогательныхъ членѣвъ приступили Благородный панъ Потелицкій изъ Заставнои съ вкладкою 1 зол. мѣсячно, уплативши вже за мѣсяць Марець, и Благорѣд. панъ Иларій Гифдый изъ Цыбрыкова (въ Россіи) съ вкладкою мѣсячно 1 рубл.

* * *

Подяка. Общество „Союзъ“ складае прилюдну подяку слѣдующимъ Высокоповажнымъ Панамъ за то, що приняли ласкаво на себе обовязокъ комитетовыхъ и устроєніемъ нашего балю занимали ся, и такъ Вп. пану проф. Калужняцкому яко предсѣдателю комитету, дальше Вп. пп. комитетовымъ: Исидору Виницкому, совѣтн. краев. суду, Володиміру Ясеницкому, судіи, Константину Залозецкому, офиціалу телегр., Ив. Тиминьскому, конц.

финанс. дирекції, отцю Николаю Сѣменовичу, Іоану Ступницькому, магист. фармації, Корнилю Лукашевичу, авескулт. суду, якъ и всѣмъ, що датками до того причинили ся, и такъ зъ комитетовыхъ зложили Вп. нп. проф. Калужняцкій 10 зл., офиц. Конст. Залозецкій 16 зл., совѣтн. Винницькій 6 зл., судія Ясеницкій 7 зл., конц. Н. Тыминскій 6 зл., маг. Іоанъ Ступницькій 6 зл., о. Н. Сѣменовичъ 5 зл., авск. К. Лукашевичъ 6 зл., кромѣ того зложили: Высокоблагородный Господиць баронъ Алесани, президентъ правительства краевого, 10 зл., Дрѣ Волянъ 10 зл., Дрѣ Залозецкій 10 зл., проф. Шанковскій 5 зл., совѣтн. суду краевого Чеховскій 6 зл., отецъ катихетъ Огоновскій 5 зл., проф. Глѣбовицкій 5 зл.; зъ провинції надослали: о. Фраціанъ изъ Испаса 2 зл., о. Балшескулъ 2 зл., о. Грицьна изъ Городницъ 2 зл., о. Горбачевскій изъ Кудрынець 1 зл., о. Кобринскій изъ Раковецъ 1 зл., о. Залуцкій изъ Теревовли 2 зл., о. Сабать изъ Рѣчки 2 зл., госп. Кобылянскій, секретарь староства изъ Кимполунгу 3 зл.

ДРѢВНІЙ ВѢСТИ.

(Архикнязь Рудольфъ) выбравъ ся разомъ съ женою въ подорожъ на востокъ; звѣдає Дамаскъ, а вертаючи вступити до Атенъ въ Греції и до Чорноріч.

(Рускїй товариства львѣвскїй) устроили сего Понедѣлка муз.-декл. вечеръ въ 24. роковини смерти Тараса Шевченка.

(Латиньскимъ архієпископомъ) у Львовѣ именованый кс. Северинъ Моравскій.

(Малоруско-нѣмецкого словаря) Евг. Мелехѣвского вийшовъ вже 15. аркушъ пѣдъ редакцією С. Недѣльского.

(Черновецкій посолъ) Антоній Кохановскій поставивъ въ думѣ державнѣй внесенє, абы въ наступаючѣмъ роцѣ вставити въ бюджетъ издержки на нову нижшу гимназію въ Чернѣвцяхъ, що и принято.

(Дрѣ Смаль-Стоцкій) має, якъ ходять слухи, бути именованый професоромъ руского языка на Черновецкѣмъ университетѣ.

(Бук. рел. фондъ) буде въ Жучѣ коло Садыгоры касарню для кѣнноты за 359.000 зл., возьме ѣмъ такожъ участь въ будѣвлі новыхъ бук. желѣзныхъ дорѣгъ. Пытаемо ся, чи не знайшли бы ся въ сѣмъ фондѣ грошѣ

и на руску гимназію, тажъ изъ сего фонду содержатъ ся 3 школы, изъ котрыхъ одна вже на пѣвѣ румунска, а друга румунизаторска. Чижъ рускїй православный парѣдъ не має права, щобы заблизло и ему изъ сего для православныхъ, отже не для самыхъ румунскихъ цѣлей пожертвованого гроша хотя скромне свѣтилище.

(Русское Касино). Отрадна вѣсть за-поручаюча Русинамъ лѣпшу будучиѣсть донесла ся до насъ. Члены выступивші задля непорозумѣнь, засѣяныхъ межѣ нашихъ Русинѣвъ чужою вражою рукою, изъ черновецкой „Бесѣды“ зѣбрали ся разомъ минушой недѣли съ декотрыми Русинами не принадлежащими до нѣякого руского товариства на парадъ дотычно отвореня особного общества. На томъ зборѣ ухвалено зо взгляду на загальне добро руской справы, котрому нѣякъ не спрїяє роздробленє силъ и взаимне ворогованє, якъ и зо взгляду на спѣльне постунованє всѣхъ галицкихъ партій рускихъ, не отворяти особного казина. Подаючи сю вѣсть на радѣсть Русинамъ, а на жалъ ворогамъ Руси до загальнои вѣдомости, пѣдносимѣ грѣмке „Слава“ умѣркованымъ мужамъ поставившимъ загальне добро вышше личного. Вѣсть о такъ хорошѣмъ поступованю знайшла всесторонне одобренє у всѣхъ Русинѣвъ. Хорошимъ и спасительнымъ замѣрамъ шлемъ щире „Помогай-Бѣгъ!“

(Выборы) до коморы торговлѣ и промыслу въ Чернѣвцяхъ ѣтбули ся при величезнѣмъ удѣлѣ выборцѣвъ; всѣхъ голосѣвъ бо ѣтдано 3759. До секції торговельной выбранїй ѣтъ 2257—3759 голосами: Шнирхъ Игн., Барберъ Лайб., Конъ Як., Лангенганъ Фридр., Титингеръ Наф., Поперъ Генр., Титингеръ Давидъ и Надлеръ Леонъ всѣ изъ Черновець. До секції промысловой выбранїй ѣтъ 2125—2989 голосами: Алтъ Вил., Формундъ, Кукурза Лор., Улрихъ Ед., Крижановскій Фр., Мавбахъ Ото, изъ Черновець, Голденбергъ Як. изъ Дорошовець и Салтеръ А. изъ Камены. Такъ отже засѣдати будутъ въ торг. секції 2 христїане а 6 жидѣвъ, въ пром. секції 2 жида а 6 христїанъ.

(Вступна статїя) 4. числа нашої часописи наробила много шуму въ интересованныхъ кружкахъ. Декотрі хитрі адресаты звернули однако стрѣлы гѣркои правды высказанѣи до нихъ въ помянутѣй статїи противъ декотрыхъ Русинѣвъ щобы пѣсля апробованѣи рецѣнты пустити Русина на Русина, чи пѣйдутъ Русины на утку побачимо и запи-

шемо; до теперъ посыпали ся грозы противъ некоторыхъ изъ нашихъ учителѣвъ, папове за-були вѣдай, що высказані нами слова суть давно публичною тайною, котру мы, що и на пѣзичѣше не залишимо, записали. Много у насъ такого матеріялу рускихъ кривдъ носитъ ся изъ устъ до устъ, до теперъ однако не було буковинской часописи, котра бы ихъ зѣбрала; мы першій почали то дѣло и ч. читателѣ ледво собѣ представити можуть, якъ правда всѣхъ тыхъ у очи коле, що не думали, що выйде колись шило изъ мѣшка. Старали ся и старають ся наші вороги всякимъ способомъ ѳтняти намъ спосѣбнѣсть до выголошеня нашихъ кривдъ, мы довго мовчали, но теперъ найшовъ ся спосѣбъ ѳтворити мѣродайнымъ кружкамъ очи, що стати ся мусить. „Буковина“ перестане скорше истнувати, чимъ голосити кривды буковинского руского народа и требовати его правъ запоручинныхъ ему Найяснѣйшимъ Цѣсаремъ. Число мужѣвъ веширающихъ наші щирі змаганя росте съ каждымъ днемъ, а наше предпринятѣе вже нынѣ забезпечене.

(На черновецкѣмъ университетѣ) було въ минушѣмъ пѣвроцѣ 269 слухателѣвъ, межи тыми 112 Нѣмцѣвъ, 101 Румунѣвъ, а 31 Русинѣвъ. Отъ, куда завели насъ вже нѣмецкї, а ще бѣльше румунска гимназія.

(Рускї гр. к. богословы) львѣвского университету выбороли роспоряженѣе министеріи, щобы имъ преподавано педагогикѣ на рускѣмъ языкѣ.

(Календарь) „Рускои Бесѣды“ въ Чернѣвцяхъ дѣзнае мимо удобреня зо стороны бук. прав. Консистеріи каждого року ѳтъ всѣхъ о. о. протоіереевъ, кромѣ черемешеского и путилѣвского деканату, всякї можливі уносѣдженя. На коли веѣмъ приходникамъ наказуе ся строго, щобы изъ высланныхъ имъ румунскихъ календарѣвъ ѳтбирали по 2 примѣрники, высылають ся рускї календарѣ далеко пѣзичѣше, або и цѣлкомъ нѣ. Таке уквивдженѣе споводувало „Бесѣду“ сего року высылати свои календарѣ только въ чисто-рускї деканаты но и тутъ не розсылае ся ихъ, о чѣмъ свѣдчить допись одного о. приходника, котрый ѳтъ Грудня минушого року до нынѣ на дармо выкадавъ руского календаря. Отъ, чому румунскї календарь розпродуе ся въ 1000 примѣрникахъ, на коли зъ руского ледво 400 всего на всего роздати можно, и наколи румунска „Соціетате“ мае хоронїй дохѣдъ, „Бесѣда“ ледво розходы покрити може

и тѣлько зъ моральныхъ причинъ за выданѣе календаря бере ся. Въ довѣдъ сего най послужитъ фактъ, що о. протоіерей черновецкого деканату не звернувъ до нынѣ мимо всякихъ прозьбъ анѣ календарѣвъ анѣ грошей за скѣлька рокѣвъ. Отъ вамъ рѣвноуправленѣе!

(Галицко-рускїй посолъ) Кулачковскїй высказавъ въ думѣ державнѣи на засѣданіи зъ дня 7. л. с. и. кривды, якї чинятъ ся галицкимъ Русинамъ въ судахъ, урядахъ, школахъ и при выборахъ. О насъ буковинскихъ Русинахъ нѣ кому спѣмнути, та и на щожъ, коли намъ и такъ добре веде ся!

(Противъ пьянства) завязало ся у Львовѣ товариство, котре продае будъ кому шклянку чаю за одинъ крейцарѣ.

(Библиѣтеки для молодежи) появила ся вже 2. книжочка, котра мѣститъ въ собѣ: веселый стишокъ: 1. „Конецъ зимы;“ 2. повѣстку изъ истор: прир: „Новый лѣсъ, 3. повѣсточку: „Хто дае, собѣ дае,“ 4. „Якъ вандруе вода?“ 5. стишокъ: „Лѣнивюй паничъ, а пильный мужичокъ,“ 6. Мамѣ на именины,“ 7. забавы: „Перстень“ и „Ходоръ съ костуромъ“ 8. Загадки. — Просѣтъ, дѣточки, вашихъ родичѣвъ, щобъ предплатили для васъ сю гарну библиѣтеку! —

(Повѣнь) залила Дорну-Ватру на Буковинѣ; много дорѣгъ и домѣвъ ушкоджено.

(Два щирі опѣкуны) рускои молодежи найшли ся въ Чернѣвцяхъ въ особѣ и. п. учителѣвъ Flasz-a и Socolean-a. Оба сї педагоги зажурили ся, здае ся, щобы руска молодѣжь выжичаючи изъ библиѣтеки „Бесѣды“ книжечки, якихъ въ черновецкихъ библиѣтикахъ шкѣльных майже що и нема, не набрали са много руского духа, чимъ бы уменьшило ся число перекинѣчикоѣвъ, ѳтже постановили они запытати ся раду шкѣльну, чи можна польскѣй (!) молодежи выжичати книги изъ библиѣтеки польского товариства, якъ то робить руска молодѣжь въ якѣйсь тамъ „Бесѣдѣ“. Чому то и. Socolean не турбуе ся Socitate-въ, де, якъ зачуваемо, ученики навѣтъ политичнїй газеты читають? Не мѣгъ бы и. Flasz славно звѣстный толкователь §§ постарати ся еще о роспоряженѣе, котре бы заборонило дѣтемъ ходити по хлѣбъ до пекаря, тымъ бѣльше ес-ли нема его въ домашнѣи скрини?

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ДНІСТРОВІЙ КРУЧЬ.

Повѣсть изъ руского народнаго житя на Буковинѣ.

(Написавъ Осипъ Федьковичъ.)

III.

Одного пополудню сидимо собѣ обѣ съ Марусевъ у великѣй свѣтлицы, тай мовчимо. Маруся вишывае сухозолотомъ тонку-тонесеньку ширинку, а я пряду у запѣчку. На рещтѣ и кажу я:

„Що то теперь нашъ бѣдный Тимофій робить...“

„О, Мати Пречиста!...“ зѣтхнула Маруся важко, тай глянула на образы.

„Щобъ хоть коли написавъ...“ кажу я. —

„До когожь напише сердешній? — До мене предсѣ иѣ, бо неня бы...“

„Що менѣ на гадку впало, Марусю...“

„Зновь матбуге щось мудрого!“ каже Маруся осмѣхнувшись.

„Я лишь те думаю, що якбы прійшло твоему неневи на гадку, сего лѣта або сихъ мясницъ тебе подружити...“

„Ты що отсе, Насте?! —“ ажъ стрепенулась бѣдна дѣвчина, а то такъ, що фй ажъ шитье зъ рукъ упало, — хѣба неня мае коли про мое ѳтдаванье думати!...“

„Се менѣ лишь такъ на гадку впало,“ кажу я, — „не гиѣвай ся, Марусю! —“

„Та бо хтожь видѣвъ, таке говорити!...“ каже Маруся. — „Я хотѣбы — то ты думаешь, що я бы свого Тимофія —“

Тай не доказала сердешна, бо стара Оманиха убѣгла задыхана у свѣтлицю:

„У комнату, дѣвки! — старосты йдуть! — А Маруся якъ стояла, такъ старѣй у ноги:

„Мамо! матѣночко моя рѣднесенька! не тратьте мене! не дайте менѣ пропасти!...“

„Доню, доню,“ каже Оманиха поважно, — „Корись твоему отцеву! — Тажъ его натуру знаешь, не ѳтъ сегодня знаешь. Або може думаешь, що ему тяжко, першій-лѣпшій крѣсъ зъ клинка вхопити, та свою, твою и мою душу на мѣлѣока занастити? — Доню, доню! не зроби менѣ того!!! — А теперь иди, иди, дитино моя нещаслива, та злагодь ся, та на Бога святого уповай, може ѳнъ милосердный все ще ласковъ своевъ небесновъ перемѣнить! — Насте! ты дѣвчина розумна, иди съ Марусевъ та розважъ ю при лихѣй годинѣ! Ты знаешь, що ты у мене не наймичковъ а рѣдновъ дитиновъ була: ѳтдакуй менѣ

теперь! — Идѣть! идѣть, любѣ, щобъ вась у хатѣ не застали, бо такъ не годить ся! — Насте!...“ Отъ я взяла Марусю по пѣдъ силу, тай повела мовъ неживу у комнату. —

Тогожь вечера Марусю и заручили....

IV.

Невѣрила я пикולי въ чуда, ажъ на Марусиныхъ заручинахъ довелось и менѣ чуда видѣти, и то не одно, але ажъ двое паразъ!... Перше те, що Маруся зовеѣмъ якъ обмѣнена стала: и смѣся, и жартуе, и коло Оманихъ ластить ся, и съ Оманиховъ по свѣтлицы гуляе, а то такъ, що ажъ Оманихъ дивувавъ ся, та неначе то иѣбы зовеѣмъ подобрѣвъ. — „Таже я знавъ“, каже, „що ты моя Маруся розумна! — за тотожъ тобѣ позволю, щобъ ты и твою Настю съ собовъ взяла, абы тобѣ зъ разу не скучно було. — А ты пѣдешь, Насте? —“

„И въ пекло бадичку, якъ вы скажете,“ ѳтновѣла я, цѣлюючи его въ руку. — „Но, но,“ каже Оманихъ, „не журись, немого, мы и за тебе не забудемо! —“ Хѣба се не чудо було? — А друге чудо? — Але най упередъ розкажу, за кого Марусю заручили. —

У нашѣмъ селѣ бувъ двѣриникъ-удовець, Петро клѣщукъ звавъ ся, чоловѣкъ богатый, крепкій, у середныхъ лѣтахъ, не поганий, але трохи собѣ, якъ то кажутъ, калѣка на голову.

Отже сему якъ и вроилося съ пребогатымъ Оманоу посвататися, то доти не дававъ му супокою, ажъ доки сей на рещтѣ не приставъ. — И не трудне му було дѣло съ Оманоу, бо Оманихъ его любивъ и поважавъ, а то за те матбути, що Клѣщукъ бувъ честный чоловѣкъ, котрый бывало на свою славу дѣе якъ на дорогій камѣнь, щобъ и запороха на шо не впаля, не то що.

А у Клѣщука бувъ лишь одинъ сынъ, Никѣѳръ звавъ ся, парубокъ хорошій прехорошій, веселый, жартѣвливый, а при тѣмъ такий то вже собѣ хитрый, та розумный, що его навѣтъ и жида боялись, не то що, бо якъ стане тобѣ бывало словами мастити, та харамана пускати, то тобѣ навѣтъ и самого рабина въ дурій пошѣе. — А якъ прійшовъ и ѳнъ на заручины, а гостѣ — уже такѣй гарно закрохмалені — стали кожде своѣй галакати, тогды я и кивнула на него, та й кажу: „Якъ думаете, Никиѳрку? — що буде зъ сихъ заручинъ? —“ „Те, що ты сама хочешь, Насте!“ каже ѳнъ моргнувши на мене хитро. — „Я?! — Охъ Боже мой свѣте!... таже я бы за Марусю и душу свою дала!...“

„Дай менѣ лишь твое серденько, и то не даромъ, але у перемѣну за мое! бо я тебе люблю, Насте!...“ — „Никифоре!...“ „Не чвань ся, Насте, але подай менѣ бѣлу свою ручку, бо и ты мене любишь, се я давно знаю! — А за Марусю не журись; Маруся подѣ моевъ опѣковъ! —“ — „А Тимофій —“ „Тимофій мѡй побратимъ, однако якъ братъ рѡдный.“ — Се менѣ вдалось Маруси шепнути до уха, якъ у комнатѣ прибиралась, а ты побѣгла була чогось до старої у комору.“ „И якже ты думаешь се зробити? —“ „Се вже моя жура, Насте! — Лишь тѡлько тобѣ скажу, що якъ прійде мѡй пѡсланецъ съ рѡказомъ до васъ, тогды робѣть усе такъ, якъ ѡнѣ вамъ казати ме? —“ — „А той пѡсланецъ хто буде? —“ — „Баба Гапа, що у насъ теперъ доматаруе. — Хѣба не рыцаръ зъ себе? —“ — Я зареготалась, ѡнѣ мене стиснувъ поцѣлювавъ тай подѣвсь межи гостѣ, а я думала, що мене ангелѣ по воздухахъ посять!... Се було друге чудо. — А чудотворецъ хто?....

Конецъ зимы.*)

Ой, въ садочку зазулечка
Закувала: куку,
Старѡй зимѣ така пѣсня
Дуже не на руку.
Зимѣ въ думцѣ ще спочити
На рускѡй землици,
А тутъ кричатъ: Забирай ся!
Пройдисвѣты — птицѣ.
Пробудилась зима и видить,
Збыточне то сонце
Пригрѣває, зазырае
У кожде ѡконце.
Ба ще що оно зробило,
Жаль и розказати,
Бѣлу одѣжь старенькои
Подерло на шматы. —
Встае зима бѣдолашна
И простоволоса,
Бѣжитъ, крые ся зо стыду,
Обѡдрана, боса.
За цевъ бузько довгоногѡй,
Паничъ шнакъ, зазуля
И воробчикъ малый хлончикъ
На здогѡнѣ якъ куля.
Пчѡлка бринить, хрущикъ гудить,

*) Помѣщаемо сей стишокъ изъ 2. книжечки „Библиотеки для молодежи“, котру выдае „Руска Бесѣда“ въ Чернѡвцяхъ, щобы подати п. т. Редикциямъ можливесть пересѣднити ся хотя по части о здѡбности сѡй библиотеки. и надѣємо ся, що зробимо тымъ услугу такъ користному дѣлу. — Ред.

Комарѣ гуляють,
Навѣть жабы крикомъ, скокомъ
Зимѣ докучають.
Ластѡвка такожь щебече
Зъ радости, утѣхи,
Що выгнала люту зиму
Зъ подѣ своєї стрѣхи. —
Бѣжить зима, утомлена
Стала передѣ ставомъ;
„Не тѣшьте ся, мороженъки!
Верну я небавомъ;
Нажену я всѣхъ васъ ѡтси,
Якъ вы мене нынѣ!“
Такъ рекла и верглась въ воду,
Пропала въ глубинѣ.
Збыточникамъ то байдуже,
Зъ радости скакають,
Що прійде й на нихъ бѣда разъ,
И въ думцѣ не мають. Е. А. П.

Переписка Редакціи и Администраціи.

ВН. РЕКЛЯМУВАВШИМЪ І. ЧИСЛО „БУКОВИНЫ“ заявляемо
що весь накладъ вычерпаний.
ВН. ИЛЛ. ВЪ ДУБ.: Здѣлано по Вашему желанію.
ВН. ЧИТАЛЬНЯ КНЯЖ... Чи Вашу справу залагодила почта
въ Розкиѣтовѣ? Реклямаціи свободній ѡтъ оплати почтовой.
ВН. ЕВ. СИР... ВЪ СТАН...: Зроблено по Вашѡй волѣ.
ВН. ИСД. НАС... ВЪ ЗАД...: Выжидаемо приреченого.
ВН. ГЛАД. ВЪ ЛЬВ...: Извинѣть нежилу ошибку!
ВН. КАЧ. СТ. ВЪ НОВЕС.: Въ газетѣ була ошибка. Библиотеку
выслано.
ВН. ЧИТАЛЬНЯ ВЪ РУД...: Згоджуемо ся на Ваше предложеніе;
радо будемо помѣщати, газету высылаето.
Дрѣ ЮЛ. ЦЕЛ... ЛЬВѡВЪ: Дякуемо за щирѣ уваги и за Вашу
прихильность.
ВН. П. ИВ. ДИМ... ВЪ МАЛ.: Вашу допись получили и помѣ-
стимо задля браку мѣста позѣйше; просимо о дальшѣй вѣсти.
ПОЧТ. ЧИТАЛЬНѢ ВЪ КОВАКАХЪ, КАЛУШИ, БАГРОВѢ И
ХОТИНѢ: „Буковину“ заплатили для Васъ Вашъ жинливѣй
патріоты.

Г. ЧОППА

ПЕЧАТНЯ

въ Чернѡвцяхъ (Tempelgasse 6),

поручае ся п. т. Публицѣ со своими
типографичными работами всякого
роду, и т.:

Дѣла, брошурѣ, газеты и. т. д.
въ рѡжныхъ языкахъ по цѣнѣ зни-
женѡй.

 За скору и хорошу роботу
ручае ся.

Выдае и за редакцію отвѣчае: Осипъ Ю. Городинскій-Федьковичъ. Зъ печати Г. Чоппа.

«Буковина» виходить
1. (13.) и 15. (27.) кожного
мѣсяца.

ПРЕДПЛАТА
съ пересылкою выносить:
на цѣлый рокъ 3 зол. — кр.
» повѣ року 1 » 50 »
» чверть » — » 75 »

Поодинокі числа 15 кр.

БУКОВИНА

РЕДАКЦІЯ и АДМИНИ-
СТРАЦІЯ «Буковины» зна-
ходять ся въ Чернівцяхъ
(улиця Силени ч. 7.)
всѣ дописи адре-
лежать.

ОБЯВЛЕНІЯ и ПРИ-
обчисляютъ ся якъ на-
шевшіе.

Ч. 6.

Чернівцѣ, 15. Марта 1885.

Рочникъ I.

ОТЪ РЕДАКЦІИ.

Симъ числомъ кѣнчимо за Божою и рев-
ныхъ Патріотѣвъ помочію 1. кварталъ. Якъ
до теперъ, такъ и на дальше буде „Букови-
на“ честно и неустрашимо ѳтирати напады
ворогѣвъ, голосити кривды, а требовати правъ
буковинского руского народа. Дякуючи всѣмъ
вспиравшимъ наше письмо, просимо о ѳтно-
вленье предплаты, ширенье и моральну пѣд-
пору „Буковины.“

НОВА ГИМНАЗІЯ.

При обрадахъ надъ бюджетомъ т. е. надъ
всѣма приходами и розходами австрійской
державы за рокъ 1885, въ среду т. е. 11.
Марта н. ст. въ думѣ державной зажелала
комисія, котра уклала рахунокъ приходѣвъ
и розходѣвъ державныхъ, абы ц. к. рядъ по-
чинивъ кроки, щобы подвійніи класы, якѣ ѳтъ
многихъ лѣтъ при черновецкой гимназії ист-
нують, перемѣнити на самостѣйну нижню гим-
назію и щобы на то въ слѣдующѣмъ вже
роцѣ призначити потрѣбніи грошѣ.

За принятѣемъ сего внесенія промовивъ
п. Кохановскій посолъ изъ Черновець и до-
казувавъ що ѳтворенье самостѣйной нижней
гимназії въ Чернівцяхъ необходимо потрѣб-
не; бо число ученикѣвъ на черновецкой гим-
назії въ послѣднихъ рокахъ дуже збѣлшило
ся и съ каждымъ рокомъ все збѣлшае ся,
такъ що черновецка гимназія що до числа
ученикѣвъ стоить на вторѣмъ мѣстѣ межи
всѣма австрійскими гимназіями. —

Пѣсля выводѣвъ сего посла було въ ми-
нущѣмъ роцѣ на черновецкой гимназії 832
ученикѣвъ, а въ теперѣшнѣмъ роцѣ збѣлшило
ся се число о 15 ученикѣвъ. —

По ширѣй промовѣ нана Кохановского
принято се предложенье бѣльшинствомъ го-
лосѣвъ.

Теперъ ходить тѣлько о то, коли та по-
ва гимназія въ Чернівцяхъ заснуе ся. Ро-
зумѣе ся, що цѣла ся справа зависить ѳтъ
министра просвѣты, якъ се п. Кохановскій
запримѣтивъ, и симъ еще не запоручено, що
та гимназія въ Чернівцяхъ вже и заснуе ся.

Пѣдъ кождымъ взглядомъ дѣло основанія
другой нижней гимназії въ Чернівцяхъ тымъ
важѣйше для Русинѣвъ, бо и Русины ся ста-
рають о основанье руской гимназії въ Кѣц-
мани. Се старанье Русинѣвъ датуетъ ся еще зъ
1870. рокѣвъ и есть тымъ бѣльше оправда-
не, бо въ руской части Буковины нема доси
анѣ одной середной школы, наколи, якъ уже
знаемо, въ румунской части Буковины суть
ажъ 3 середніи школы, а межи тыми одна ру-
мунска.

Зваживши що Русины найчисленнѣй-
шій народъ на Буковинѣ, то нѣхто не возъ-
ме Русинамъ за зле, если и они о свою ру-
ску гимназію ся старають. Тому то не мо-
жемо не застановити ся надъ буковинскою
справою гимназіальною. —

Въ Чернівцяхъ есть пѣсля спису душъ
изъ 1880. року 45.000 жителѣвъ, межи ко-
трыми есть Нѣмцѣвъ и Жидѣвъ зверхъ
20.000, Русинѣвъ понадъ 8000, Полякѣвъ
такъжъ зверхъ 8000 душъ. — Пѣсля сего

рахунку нема сумніву, що и ся друга гимназія, котру въ Чернівцяхъ засновати ся мае, німецка буде.

Въ Чернівцяхъ але есть уже одна гимназія німецка и теперъ поветае пытанье, чи втора гимназія въ Чернівцяхъ отповѣсть потребѣ буковинского народа и чи не есть властиво бѣльша потреба, щобы заложено гимназію въ иншомъ мѣстци Буковины и. пр. въ Кѣцмани або въ Вижницѣ. Передъ всѣмъ мусимо зазначити, що Буковина уже отъ 10 лѣтъ тернить отъ великого недостатку середнихъ шкѣлъ, а особливо гимназій. — Если застановимо ся надъ середними школами буковинскими и порѣвняемо ихъ число съ числомъ жителѣвъ Буковины, то увидимо, що майже на 38 миль въ квадратѣ и на бѣльше якъ на 114 тысячъ душъ тѣлько одна середна школа припадае. —

Еще гѣршій рахунокъ выходитъ, если порѣвняемо число самыхъ гимназій съ числомъ душъ на Буковинѣ: бо на просторѣи бѣльшу якъ 36 квадратѣвыхъ миль а на 190 и пѣвъ тысячъ душъ припадае тѣлько одна одиѣсѣнька гимназія. Другі краѣ стоять пѣдъ симъ взглядомъ о много лѣнше якъ Буковина; бо и. пр. въ Силезіи, наименшомъ австрійскѣмъ краю, припадае одна середна школа на менше, якъ на половину буковинскихъ жителѣвъ. — Изъ сего видимо, що Буковина що до числа середнихъ шкѣлъ дуже запедбана. — На тѣмъ тернять буковинскі люди въ загалѣ; бо не мають спѣбности, щобы образовати своихъ дѣтей, а тому то университетъ, найвышша школа въ Чернівцяхъ, мае дуже мало слухателѣвъ.

Зъ ѣткижь врештѣ ѣи ихъ возьме, коли такъ мало гимназій. — Щобы ся нашъ университетъ, котрый такъ много грошей рѣчно коштуе, пѣднѣвъ, потрѣбно конче, щобы ся на Буковинѣ нові гимназій основали, а то въ тыхъ сторонахъ, де того конечно потрѣбно. Гимназій въ Чернівцяхъ, Сучавѣ и въ Радѣвцяхъ, зъ котрыхъ рѣчно разомъ до 60 студентѣвъ выходитъ и на университетъ ся записуе, не въ стаѣ нашъ университетъ залюднити.

Но не лише изъ сѣи причины потрѣбно конче основанія новыхъ гимназій, але еще и

тому, що черновецка гимназія, котра 14 професорѣвъ, 11 сунлентѣвъ, 3 професорѣвъ релігій и 8 побѣчныхъ учителѣвъ числить, ѣтъ многихъ лѣтъ переновлена, бо пересѣчно 800 ученикѣвъ мѣститъ. —

Чижь можливо, щобы черновецка гимназія, котра завше до найлѣпшихъ гимназій въ Австрійи числила ся, своѣй задачѣ цѣлькомъ ѣтповѣла? Най собѣ учителѣ додають працѣ, скѣлько можуть, трудно буде и найлѣпшимъ педагогамъ усѣхъ пожаданий ѣсягнути: — при такъ великомъ числѣ ученикѣвъ не можливо имъ всѣ науки шкѣльній удѣляти строго пѣсля плану наукового и кожного ученика згуста перепытати, що дуже важно. —

Пѣсля сего всего ясна то справа, що повои гимназій конче треба. Ходить тѣлько о то, де еи найскорше треба чи въ Чернівцяхъ, чи въ иншомъ мѣстци Буковины. —

ДОПИСЬ ИЗЪ СЕЛА.

(Наші кандидаты на послѣвъ.)

Що выборы до рады державнои уже за плечима, то знаемо не тѣлько зъ нашихъ часописей, але видимо найлѣпше зъ того горячковаго руху, якій починае будитись по селахъ нашего повѣту. Бѣда лишь тѣлько, що рухъ сѣи не есть вышливомъ того національного самопѣзнанія, якій стрѣчаемо въ побѣбныхъ разѣхъ у инныхъ народѣвъ, — намъ Русинамъ, сказати, до того ще досытъ далеко — але есть се рухъ неприродный, выкликанный штучно заходомъ людей до того зовѣмъ непокликанныхъ, котрі тримаючись засады „ловленія рыбы въ мутнѣи водѣ“ туманятъ нашъ и такъ вже збаламученный народъ, ѣбѣцуютъ ему золоті горы, а жадають на разу ѣтъ не го тѣлько тои малои дрѣбницѣ: голосу выборцѣвъ на ихъ кандидатѣвъ. — А вже які тѣ ихъ кандидаты для насъ щирі, то ажъ сумъ побирае, неба бы намъ прихилили, кобы лишь самі змогли, не згадуючи вже о тыхъ дрѣбницѣхъ, які намъ напевно ѣбѣцуютъ выклонотати, якъ зменшенія податкѣвъ, меншого побору рекрутѣвъ, грошевыхъ запомогъ ѣтъ правительства, и Богъ тамъ знае, якихъ ще добродѣйствѣ. Ажь не хоче ся простому чоловіку вѣрити, ѣтки наразъ взяло ся у не го тѣлько щирыхъ пріятелѣвъ, що то и не прошеніи самі приходять, щобы бѣдного простолюдина ушасливити!

Такихъ то щирыхъ пріятелѣвъ у насъ теперь передъ выборами чи мало; де не по-сѣй, тамъ ся вродять, а такі самі дородні, що ажъ душа радує ся: не абы які нібудь підпанки, але самі справдешні папы, до котрыхъ бы иншимъ разомъ простому чоловіку ніяково и приступити, не то що. —

Отъ примѣромъ и нашъ теперѣшній панъ посолъ до Вѣдня, Др. Зота. Онъ нѣбы правда, що Румунъ, але намъ Русинамъ — а особливо теперь передъ выборами — такі щирый, що не дай Господи; зъ его справоздана, яке складавъ недавно тому передъ своими выборцями въ Кѣцмани, Вижницѣ и Путиловѣ, довѣдали ся люди, кѣлько то добра посолъ сей здѣлавъ для нихъ; (хоть злі люди инакше говорятъ) — а вже о его добромъ серцю переконавъ ся кождый, хто тѣлько мавъ щастье, бути при оказіи, де то панъ посолъ не жалувавъ своимъ дорогимъ, хоть меншимъ, братьямъ, ані стравы, ані трунку, абы тѣлько показати свое привязанье до нихъ — мимоходомъ сказавши, щобы пригадати будучимъ выборцямъ, абы его и на дальше не забули покласти на посла, бо ему рѣвно мило жити въ Вѣднѣ и съ великими панамі. — Тотъ початокъ зроблений, за решту дбають вже его заушники, — ті то хвалять и славословять нашего посла всюда такъ щиро, що гадавъ бысь, нема понадъ него нѣкого лѣншого, якъ онъ не буде посломъ, то не буде и гаразду межи нами. —

Не менше славнымъ кандидатомъ на посла, и, якъ деякі люди оповѣдають, навѣть чудотворнымъ есть панъ Василика Морарь, сынъ буковиньского митрополита. — Сей панъ есть вже посломъ до сойму буковиньского, и до того ще зъ руского становецкого повѣту, чомужь би ему теперь не стати тожь зъ руского повѣту посломъ до рады державнои. Тажь онъ прецѣнь у Вѣднѣ не заблудить, якъ отъ примѣромъ котрый зъ насъ заблудивъ бы, якъ бы, не дай Господи, выбрали его въ послы. — Правду то кажутъ люди, що хто має багато, забагає ще бѣльше, такъ и съ симъ нашимъ чудотворнымъ кандидатомъ, бо що онъ чудотворный, то пѣзнаєть кождый, хто довѣдає ся, що люди наші о нѣмъ оповѣдають. Кажуть, що кѣлька, чи тамъ кѣльканацять людей десь зъ кѣцманецкого, чи вижницкого повѣту, удало ся до нашего кандидата съ прошеньемъ, абы онъ, яко добрый пріятель пана барона Мустацы зъ Садагуры, до котрого ті люди мали якусь важну справу, постаравъ ся, справу ту для сихъ людей користо залагодити. Кандидатъ нашъ не слухаючи навѣть добре людей, о що имъ

ходитъ, веде ихъ до другои свѣтлицѣ, и заявляє, що такій заразъ съ паномъ барономъ поговорить. По тѣмъ приступає до стѣны, де бувъ незнаний и невиданий доси нашимъ людямъ прирядъ, починає щось зъ нѣмецка говорити, и передає такій заразъ и ѡтповѣдъ п. барона. — Якъ може и догадують ся деякотрі изъ письменныхъ читателѣвъ, прирядъ сей бувъ то такъ зващый телефонъ, щось нѣбы телеграфъ, за помочію котрого можна навѣть на бѣльшій ѡтдаленя — не то що зъ Черновець до Садагуры — съ другимъ чоловікомъ зрозумѣло поговорити, коли и у него есть такіи самый прирядъ. — Але звичайно люди наші, котрі о сѣмъ прирядѣ и зъ роду не чули, здивували ся чимало, коли п. Морарь представивъ имъ цѣлу ихъ справу съ п. барономъ цѣлкомъ докладно, такъ якъбы онъ бувъ знавъ уже добре напередъ; кождый видѣвъ въ тѣмъ якусь рѣчь незвычайну, правдиве чудо. Вправдѣ деякі зъ нихъ не хотѣли зъ разу сему чуду повѣрити, але коли одинъ зъ нихъ за дозволомъ пана Мораря самъ приступивъ до приряду и почувъ на власній уха добре му знакомый голосъ пана барона, то и невѣрїй увѣрили; всѣ стали, якъ вкопалї, а деякі мякшого серця упали навѣть зъ великого зачудованя на колѣна и почали хрестити ся. Коли же имъ п. Морарь заявивъ, що онъ не тѣлько съ паномъ барономъ зъ Садагуры, але съ всѣми панамі баронами, а навѣть съ самими министрами може черезъ сей прирядъ говорити, то всѣ почали величати пана Мораря незвыклимъ чудотворнымъ человекомъ, якого уже давно земля свята не посила. —

Чи панъ Морарь черезъ свое вставленье ся до пана барона помѣгъ що нашимъ людямъ, не знати, але то певно, що помѣгъ собѣ, бо якъ вже у насъ чути, хоче скористати зъ свои чудотворнои штуки и зачинає уже такъ черезъ тыхъ людей, котрі були у него, якъ такожъ черезъ своихъ пріятелѣвъ (якъ же не має сынъ Митрополиты мати пріятелѣвъ), котрі ему торѣкъ допомогли до мандату на посла до сойму буковиньского, приготавли нашихъ выборцѣвъ, щобы его зъ рускихъ повѣтѣвъ Кѣцманя и Вижницѣ выбрали за посла до рады державнои, бо кажутъ, що якъ сей чудотворецъ намъ не поможе, то нѣхто вже бѣльше намъ помочи не въ силѣ. —

Мы зъ нашей стороны не маємо вправдѣ нѣчого противъ сего, абы пана Мораря, яко чоловіка незвыклого, vybrати въ послы, але думаємо, що лѣнше було бы и намъ и пану Морареви, колибы онъ лишивъ насъ въ

супокою, а схотѣвъ разомъ съ нашимъ теперѣшнимъ посломъ постарати ся о мандатѣ на посла межи людьми собѣ ближними, межи народомъ румунскимъ, де бы не менше, якъ и у насъ, мѣгъ потрудити ся надъ добромъ свого такої румунского люду; а то тымъ бѣльше, що мы вже доста сытї зъ его послованя до сойму буковинского — и що у насъ, славити Бога, суть вже люди свои, котрї, хоть правда не сыны владыкъ и не чудотворцѣ, але за то щирї патріоты, що простымъ способомъ зможуть и схотять для насъ бѣльше доброго здѣлати, якъ всѣ непокликанї кандидаты. — У насъ на то и е товариство „Руска рада“, абы выбрало памъ въ порозумѣню съ нашими ѣтиоручниками ѣтновѣдного кандидата на посла до Вѣднїа, а симъ двомъ и всѣмъ иншимъ непокликанымъ кандидатамъ скажемо коротко: „швецъ знай свое шевство, а въ краевцѣ не мѣшай ся!“

ИЗЪ ДУМЫ ДЕРЖАВНОЙ.

Бюджетъ вже рѣшенный въ палатѣ пословъ а до кѣнця Марта має бути залагодженимъ въ палатѣ панѣвъ. — Президентъ Смолька прискоряе нарады въ палатѣ пословъ, де два разы на день ѣтбувають ся засѣданя, щобы еще передъ великодними святами залагодити предложенє о сѣверной желѣзницѣ, законъ о динамитѣ и инші малї предложеня.

При нарадѣ надъ бюджетомъ министерства просвѣты принято внесенє посла Кохановского: „Взымае ся правительство, щобы постарало ся о перетворенє паралельныхъ класъ черновецкой гимназїи на особну гимназїю, и щобы въ сѣй цѣли при бюджетѣ слѣдующого року внесло ѣтвѣтне предложенє.“

Пос. Розеръ виѣсь, щобы возвати правительство, щобы знесло або обмежило малу лотерїю.

Заступникъ правительства заявивъ, що лотерїю знести можно дѣперва тогды, коли недѣбрь изъ бюджету усуне ся. (Лотерїя приносить державѣ около 8 милїонѣвъ чистого доходу). —

Пос. Шеффель, говорячи о податку грунтовѣмъ, сказавъ, що австрїйскїй податокъ западто великїй, бѣльшїй якъ въ якѣй нибудь другѣй державѣ. Що до министерства рѣльництва пос. Сальмъ выказувавъ темнї стороны предложенїа правительствомъ новелѣ цловон, котра находит ся въ комисїонѣй нарадѣ.

Се предложенє внесене въ порозумѣню съ угорскимъ правительствомъ, — есть вы-

мѣрено противъ пѣдвысшенїа цла въ Нѣмеччинѣ и Францїи и має на цѣли, обезпечити противъ заграничной конкуренцїи такї австрїйскїй продукта, котрї якъ н. пр. тлустости, продукта волнянїй и бавелнянїй пайбѣльше терпять ѣтъ довозу заграничного именно нѣмецкого и французского. По мнѣнїю посла Сальма заведенє цла ввозового пошкодитъ и земледѣлю и промыслу австрїйскому, бо сусѣднїй державы, котрыхъ продукта не будутъ могли черезъ цла ввозити ся до Австрїи, не позволять,щобы австрїйскїй продукта до нихъ ввожено; они заключать межи собою угоды, у себе наложить цла на австрїйскїй продукта, выключать австрїйску продукцїю ѣтъ заграничного торгу. Збѣже не буде ввозити ся но и nebude вывозити ся, земледѣліе протѣ не зыскае на ѣтбытї и не пѣднесе ся. Австрїйскїй промысловецъ не буде мѣгъ продати своихъ вырѣбѣвъ, не буде мати чимъ заплатити робѣтника, робѣтникъ не буде мати за що купити хлѣба ѣтъ рѣльника, а рѣльникъ при своѣмъ збѣжу, котрого не зможе продати, остане бѣднымъ.

Новеля ся прїѣде пѣдъ обраду палаты дѣперва по святахъ.

Въ понедѣлокъ 23. Марта начала ся въ палатѣ пословъ нарада надъ предложенємъ о пѣвнѣчнѣй желѣзницѣ. Бѣльшѣсть комисїи вноситъ, щобы продовжити сѣй желѣзницѣ концесїю, застерегаючи державѣ право купленя ея. Меншѣсть предкладае, щобы надъ симъ внесенємъ перейти до дневного порядку и возвати правительство, щобы предложило внесенє о закупленю тои желѣзницѣ.

Уставу обмежаючи роботу дѣтей потвердивъ цѣсаръ. Въ комисїи для закону о соціалистахъ рѣшено перервати обраду надъ симъ закономъ, а предложити палатѣ яко окремый законъ лишь ту часть правительственнаго предложеня, котра каже, що злочинства анархистичнїй не належать до суду присяжныхъ.

ДРОБНІЙ ВѢСТИ.

(Христосъ воскресъ!) Симъ чарующимъ словомъ небавомъ витати буде Русинъ Русина. Желаето вамъ, братя, дѣждати въ щастїю, здоровю праздника пасхи, почутї святыхъ слѣвъ: Христосъ воскресъ! О давъ бы Всевышнїй, щобъ и нашъ буковинскїй народъ рускїй воскресъ до нового житя духового.

(Рубрику: Буковинскїй товариства рускїй) помѣстимо за для браку мѣстця въ слѣдующѣмъ числѣ.

(Драматичне товариство) въ Чернівцяхъ устроило 12. с. м. въ память 1. роковинъ свого основанія муз.-декл. вечерокъ, о чомъ напишемо въ 7. числѣ обширѣйше.

(Руске Товариство Педагогичне) въ Львовѣ завѣдомило редакцію „Библиотеки для молодежи“, що предложитъ ей книжочки игалцкѣй ц. к. радѣ школьнѣй краевѣй съ внесенемъ, щобы ихъ удобрила яко спосѣбнѣй для библиотекъ школъ народныхъ и на преміи для школярѣвъ. —

(До Митрополита Сембратовича и Епископа Пелеша), котрыхъ минувшого тыжня витали галицкѣй товариства рускѣй, выслали и тутешнѣй гр. к. прихожане гарнѣй адресы.

(Черновецка академична молодѣжь) приготавляе празникъ першого десятилѣтія університету Францъ-Іосифа. — Румунскѣй студенты требовали, щобы на презеса комитету праздничного выбрати Румуна, тому уперлася единодушно славянско-нѣмецка бѣльшѣсть и выбрала сеніора всѣхъ студентѣвъ п. Шилинга на предсѣдателя; Румуны ѳтягнулись черезъ то ѳтъ спѣльного удѣлу.

(Концертъ паннѣвъ) Ванды и Ядвиги Булевскихъ, котрый ѳтбувъ ся 22. Марта п. ст. 1885. въ сали товар: „Армонія“ въ Чернівцяхъ удавъ ся прехорошо. Жаль тѣлько що публики не тѣлько зѣбрало ся, якъ сего сподѣвати ся було можна. Панни Булевскѣй суть артистками, якихъ рѣдко лучае ся Черновецкѣй публикѣ бачити, они чаруютъ слушаха своею прехорошою глубоко ѳтчutoю игрою, особливо впроважала въ восторгъ публику панна Ядвига Булевска своею игрою на скрипкахъ. — Зъ причины обмеженого мѣстця въ нашѣй часописи неможемо обширно подати справозданье зъ сего вечерка — але поручаемо якъ найгорячѣйше мѣстностямъ, куда сѣи артистки, правдива честь всея славянины, загостятъ — а переконаютъ ся всеъ що нашѣй слова, суть безъ пересады.

(Галицкѣй нѣвцѣ церковнѣй) радятъ надъ полѣпшенемъ своѣй долѣ; не пошкодило бы и нашимъ буковинскимъ зѣбрати ся и поради́ти ся, якъ бы пѣднести своѣй незавидный станъ матеріальный.

(П. Чеховскѣй), сунцентъ гимн. въ Радѣвцяхъ зробивъ минувшого тыжня квалификаційный испитъ.

(П. П. Харжевскѣй) именованый офиціаломъ магистрату черновецкого.

(Рускѣй студенты), уряджуючѣй що року вандрѣвки, мають, якъ зачуваемо, сихъ ва-

кацій загостити до Черновець. Панове студенты могутъ бути певными, що такъ черновецка, якъ и вся буковинска руска публика прѣйме ихъ радѣ.

(І. руске драматичне товариство) въ Чернівцяхъ именуvalo нашихъ драматичныхъ писателѣвъ О. проф. Изидора Воробкевича и п. Осипа Федьковича своими почетными членами.

(Аба Штайнеръ), черновецкѣй богатый фабрикантъ помершѣй передъ тамтого тыжня, записавъ 12 тысячъ зол; на дѣмъ для пѣдкиненыхъ дѣтей, 6 тысячъ зол. на запомогу для бѣдныхъ прымысловцѣвъ, а 4 тысячъ зл. на стипендіи для бѣдныхъ ученикѣвъ школы реальнои безъ рѣжницѣ обряду и народности. Оставивъ ѳнь такожь суму, изъ [котрой] наростки мають выплачуватись на щорѣчну службу божу въ жидѣвскѣй божниці и въ христіаньскѣй церквѣ. Штайнеръ бувъ жидѣ.

(Нова Читальня) мае ѳтворити ся въ Слобозіи-Раранчу. Статуты поданѣй уже правительству до потверженія. Желаютъи раранецкимъ братьямъ- селянамъ щастливого розвою ихъ користного почину, записуемо тутъ сей многоважный знакъ лѣвшои будучности нашего народа, котрый не тѣлько що безъ помочи сельскои интеллигенціи, котра съ немногими вынятками просвѣтою народною зовеѣмъ не турбуе ся, але навѣтъ мимо рѣжныхъ завзятыхъ ворогѣвъ нашего бѣдного, бо цѣлкомъ опущеного народа, пне ся до просвѣты. Закладайте, братя- селяне читальнѣ, то перша дорога до щастя вашого и вашихъ дѣтей; а що читальнѣ для насъ користнѣй, то видно изъ того, що шинкарѣ и другѣй пивки народнѣй противнѣй читальнямъ. Еще разъ завзываемо васъ: „Учѣте ся, братя милѣ, думайте, читайте!“

(Конкурсы). При гимназіи въ Сучавѣ потрѣбно одного учителя филологіи, а одного для нѣмецкого языка и для филологіи. При реальнои школѣ въ Сучавѣ потрѣбно учителя французского языка. Терминъ для поданѣй о всеъ 3 мѣстця до 15 л. Апрѣля с.р.

(Новый окружный судъ) въ Сучавѣ начне свою дѣяльнѣсть 1. л. Септембрѣя с.р. Обсаждение мѣстцѣ муситъ ѳтже небавомъ посѣдувати. Президентомъ сего суду мае, якъ слухи ходятъ, бути совѣтникъ черновецкого суду красового Дрѣ Зота.

(Тютюнь) мае небавомъ зновъ о 15 процентѣвъ подорожѣти; не знати, чи нашъ министеръ финансѣвъ курить? Здае ся, що нѣ.

(Въ школьнѣмъ выдѣлѣ) думы державной рѣшено, щобы при кождѣй школѣ або бувъ особный учитель религій, або щобы була установлена нагорода для тыхъ, що учать религій; до теперъ платили учителямъ религій изъ религійныхъ фондѣвъ, ѡтъ теперъ мали бы громады сѣ выдатки поносити, що и стане ся, если згодить ся на то дума державна.

(„Кобзарь.“) Пѣдъ такимъ именемъ появить ся небавомъ во Львовѣ зборникъ рускихъ пѣсней на 4 мужескѣй голоса, котрый обнимати буде 10 печатаныхъ аркушѣвъ. Наша редакція, якъ и всѣ другѣ рускѣй принимаютъ предплату на „Кобзаря“, котра выноситъ тѣлько 1 зол.

(Гр. к. братство) въ Чернѣвцяхъ запросило п. Горецкого для обученя гр. к. молодежи церковного спѣву изъ нотъ. — Досить велике число дѣвчатъ, мушницъ и хлопчикѣвъ учать ся сего спѣву, въ чѣмъ хорошо въпередъ поступаютъ; цѣкаво такожь почути, въ якѣй особливый, занимающѣй и приступный способъ п. Горецкѣй науку спѣву и нотъ удѣляе.

(Нѣкъ русішь!) Сими днями мавъ одинъ тутешнѣй рускѣй мѣщанинъ дѣло въ черновецкѣмъ старостѣ. На руску промову сего пана пустивъ ся до него съ обуреньемъ якѣйсь п. Неделко принадлежавшѣй, якъ зачуваемо, недавно тому до товариства рускихъ академикѣвъ, жадаючи, щобы ѡнъ по руски не говоривъ. Если бы не згамувавъ бувъ п. коңц. Томащукъ розъярене п. Русѣда, булобъ оно не хорошо закончилось. Есть то, о скѣлько знаемо, першѣй принадокъ, що въ буковинскѣмъ урядѣ позволивъ собѣ урядникъ нападати на руску мову. Чи не знае сей панъ уже, що на Буковинѣ сѣуть и Русины? Если нѣтъ, то пай перечитае собѣ роспорядженъе урядове дотычно буковинскихъ краевыхъ языкѣвъ. Радѣ бы мы знати, якъ розмовляе п. Неделку съ людьми майже самыхъ тѣлько рускихъ громадъ черновецкого повѣту. Надѣемо ся, що п. староста Гормузаки дасть своему пѣдчиненому ѡтповѣдну лекцію — але не языкову. Честь пану мѣщанину боронившому неустрашимо право руского языка! Не даваймо доплати чужимъ ногамъ нашѣй найсвятѣйшѣй чувства!

(„Лишѣтъ Русинѣвъ въ супокою!“) Нечуване забуренье сталося минувшого тыждня въ Вѣденскѣй думѣ державнѣй. Посолъ, Кноцъ нарѣкавъ остро на то, що Нѣмцѣвъ утискають. Ѣнъ сказавъ: „Хотять изъ насъ Нѣмцѣвъ зробити рабѣвъ Славянъ, пони-

жити, насъ якъ то дѣе ся съ Русинами.“ На ее слово скочивъ до него галицкѣй посолъ, рускѣй перекинчикъ, Черкавскѣй Юліанъ, здоймивъ кулакъ и закричавъ: „Оставьте Русинѣвъ въ супокою!“ На такую грозбу збѣгли ся депутаты, повставъ великѣй крикъ и мало браковало, а прѣшло бы було може и до бѣйки. Такого колоту наробили правдивѣ слова, що насъ Русинѣвъ утискають и угнетаютъ. Нашѣй вороги хотять, щобы насъ другѣ „оставили въ супокою“, не будили, не отворяли нашому народу очи, абы ѡнъ не прокинувъ ся изъ своего тѣвердого сну, не побачивъ, що всѣ, а всѣ народы австрѣйскѣй пануютъ, а мы однѣ бѣдуемо, безправнѣй, пониженѣй. Тому то отже нема для насъ вышнихъ школъ, щобы мы супокѣйно спали, а не прозрѣли кривды, якѣ намъ чинять во всѣхъ сторѣнѣхъ; щобы мы не затребовали нашего права, кажутъ нашѣй вороги: Лишѣтъ Русинѣвъ въ супокою!, а той супокѣй, то сонъ, то смерть.

(Конфиската.) Ахъ, то такъ гарно бути мало, лишъ шкода, що ся не удало! — По внесено, властиво денунціаціи, о котрѣй мы въ 5. числѣ споминали, забравъ п. Фляшъ дѣтемъ школьнымъ книжочки „Рускои Бесѣды;“ сумно звѣстный авторъ „Gutachten-a“ о рускѣй граматикѣ Партыцкого, котрый мимо того, що не умѣе по руски „нѣ читати нѣ писати, бувъ задумавъ рецензентомъ стати,“ сподѣвавъ ся, здае ся, разомъ съ другимъ знаткомъ и возвеличителемъ руского языка п. Соколяномъ вынайти може въ тыхъ книжочкахъ якѣсь „unerlaubte Lesefruchte,“ а то бы особливо въ теперѣшнѣй хвили придати ся могло; та щожъ коли ся не удало. Доки выпечатае ся „Gutachten“ п. Фляша et Comp. о тыхъ книжкахъ, прошено насъ, щобы мы запитали ся черновецку ц. к. раду школьную 1. Чи знае она, що сей „мужъ закону“ посылавъ дѣтей пѣдъ часъ науки по тѣ книжки. 2. Чи зволить дх. рада. школьна зарядити, щобы вельможный противъ другихъ забѣло строгѣй п. директоръ не позбавлявъ на будуче ученикѣвъ науки.

ОТОВѢА.

Пѣдписанѣй взяли собѣ за задачу, заняти ся зѣбраньемъ и выдрукованьемъ пѣсень и пѣдручникѣвъ потрѣбныхъ до розвою нашего спѣву и въ протягу 10 мѣсяцѣвъ появить ся 1-шѣй выпускъ нашего выдана, „Боянъ“ т. е.

збѣрнику рускихъ квартетѣвъ для мужескихъ хорѣвъ въ объемѣ пяти аркушѣвъ великои шѣснатцятки въ партитурѣ, зброшурованый, зъ друкариѣ Ст. Р. Піонткевича въ Перемышли. Зъ початку будуть помѣщені спѣвы народні, а по нихъ слѣдувати будуть най-знаменитѣйші творы нашихъ рускихъ композиторѣвъ. Предплата на 1. выпускъ „Бояня“ выноситъ вразъ съ пересылкою 1 зр. 20 кр. Цѣна по выдрукованю значно пѣднесе ся. Чіе сердце бѣе горячо для sprawy народнои, для славы рускои пѣснѣ и парода, зволить намъ прійти въ помѣчь такъ съ добровѣльными жертвами на тую цѣль якъ и съ предплатою на 1. выпускъ „Бояня“, которого 1. аркушъ вже печатае ся въ Перемышли. Жертвы и предплату належитъ посылати або въ простѣ на руки В. Матюка або посередствомъ рускихъ газетъ, выходячихъ у Львовѣ. Всякі жертвы и предплаты оголошуватись будуть въ газетахъ. — Словияючи лишъ обовязокъ нашъ въ поданю помочи заложенымъ хорамъ, маємо повну надѣю, що гадка наша радо буде принята рускими сердцами и що кождый по своѣй силѣ подасть помѣчну руку до осягненя нашої цѣли.

Викторъ Матюкъ.
Максимъ П. Копко.

ДЛЯ НАУКИ И ЗАБАВЫ.

ДНѢСТРОВІЙ КРУЧѢ.

Повѣсть изъ руского народного жита на Буковинѣ.

(Написавъ Осипъ Федьковичъ.)

V.

Се дѣялось заразъ по зеленыхъ святахъ, а на Петра мало бути весѣля, такъ оба сваты собѣ урадили. — Тымъ часомъ баба Гапа трюхи не що-днина до насъ прибѣгала, пѣббы то де що порадитись, або чого тамъ позичити, або такѣй такъ ѳтвѣдати. — А чюдата се баба собѣ у страха була, неначе та сотона!... що страшна, що суха, ротъ ѳтъ одного уха до другого якъ у вороны, одно плече и одинъ клубъ вышній ѳтъ другого, очи каправѣ, зубы якъ граблѣ, ноги довгѣ-предовгѣй якъ у бузъка, а то такъ, що якъ крокъ ступитъ, то тобѣ треба три; а якъ собѣ ще бувало гирбу на короткомъ цибуеѣ закурить, та на голову турецкій фезъ убере, то вже тобѣ и три ночѣ ме снитись, не то що. — А якъ бывало до насъ прибѣжитъ, то

неначе то фуркало увезды шатне ся; и въ хатѣ ѳй повно, и въ свѣтлицѣ, и въ коморѣ, и межи курьми, и межи качками, лишъ межи трюхи боялась, бо старый индикъ якъ разъ зъ неи фезъ ухонивъ, то мы всѣма ледви ѳтдоймили. — А якъ улетитъ бывало въ хату, то вже и на старѣй Оманиѣ ручникъ поправляє, и на Марусѣ коралѣ перевязуе, и мене кулакомъ штовхне, и съ котомъ цѣлюеся, и таке залопотитъ, що хата жужмомъ пѣйде, а Оманиха або въ огородъ утече, або до пасѣки пѣйде, або де нибудъ, абы лишъ ѳтъ бѣды спастись.

Такъ она и однои суботы до насъ прилетѣла якъ сорока, а скоро Оманиха выйшла зъ хаты, такъ она зарахъ до Марусѣ въ ухо:

„Тимоѳій выйшовъ! —“

Маруся такъ и стрепенулась!...

„И дежъ ѳнъ? —“ пытае.

„За Хрестаремъ коло днѣстровои кручѣ тебе завтра по полудню дожидати ме; — за-втражъ недѣля, ѳтже выпросись у старои, та прійди туда съ Настевѣ. — А хоть стара бы и не пустила, а ты однако прійди, бо ѳнъ тебѣ буде ждати! —“

На се увѣйшла Оманиха въ хату, а Гапа заразъ до неи такъ и прискипалась:

„Голубко, любко, зазулько! — якѣжъ, то вже ягоды зродили пѣдъ Хрестаремъ!... якъ волоскѣй горѣхи!...“

„Я ихъ ще сего лѣта и не видѣла...“ каже Оманиха, а Маруся заразъ похонила:

„Я, мамо, пѣйду завтра пополудню съ Настевѣ, тай наберемо! — Добре, мамо? —“

„А якъ борошю? —“ каже Оманиха. — „лишь абы васъ не покортѣло купатись, бо хрестаревѣй кручѣ поганѣ безоднѣ, вже не одного чоловѣка приссали до дна, що и нынѣ пощоку зъ него нема. — А тѣ потопленики, кажутъ, чатують на живѣй люди, абы ихъ у свое товариство загорнути!...“

„Та цуръ имъ!“ кажу я, — „хѣба мы не кунаемось що днины у нашѣй млинѣвцѣ, абы насъ мало у поганѣ кручѣ кортѣти? —“

„Вода свою жертву править,“ каже далѣй Оманиха. — „Та абы васъ также не кортѣло, на той Хрестарѣ лѣзти, бо то скала погана, непевна, головна, нависла надъ самовъ кручевъ Днѣстра, неначе то она хоче кождои хвильки у безодне плесо штрикати!...“

„Най собѣ штрикае здорова,“ кажу я, „а намъ до неи яке дѣло? — ѳтъ погуляемо собѣ годинку, наберемо ягѣдъ, тай ззагодѣ домѣвъ! —“

„А знаете, дѣти,“ проводитъ Оманиха далѣй, — „по чому ту жасну скалу Хрестаремъ назвали? — по тыхъ хрестахъ безъ

рахубы, що люди по шиляхъ, та маковицяхъ понакладали. — Бо бувало, якъ хто у кручахъ утоне, то люди заразъ и хрестъ святой на якѣмъ тамъ нибудь шили поставять. — На рѣштѣ не стало вже де и хресты класти, — отже и залишили тоту установу, хоть сиѣся того хто знае кѣлько тамъ ще душъ потонуло! . . . Вѣчная имъ память! . . .“

„Безъ похорону! . . .“ жалує Маруся.

„„Безъ труны и безъ ямы! . . .“ каже Оманиха, утараючи слезы, — бо зъ пѣдъ дна кручъ нѣхто ще и кѣсточки ихъ не добувъ! . . .“

На се надѣйшовъ старый Оманъ; усе втихло, навѣтъ Гапа не крутилась богато, але — моргнувши на Марусю — повѣялась домѣвъ.

VI.

Доки се у Омановѣй хатѣ дѣялось, то у Клѣщукѣй иншій речъ велись, зовсѣмъ иншій. — Старый Клѣщъ сидить собѣ конецъ стола та люльку курить, а Никифѣръ на припѣчку невѣдъ лагодить, тай самъ до себе усмѣхаєсь.

„Гмъ,“ каже Клѣщъ по хвили, вытрясаючи попѣвъ зъ люльки, — „Тимофій Соболю вийшовъ сегодни на ѣсень день на урлопъ. — А гарный хлопаць зъ него выбравсь, нѣщо й казати: — Мѣгбы менѣ за дружбу бути!“

„„Маруся бы анѣ разъ не гнѣвалась!““ каже Никифѣръ смѣючись.

„Якто Маруся?!—“ крикнувъ Клѣщъ съ офукомъ, — „Хѣба Соболю до неѣ яке дѣло має?!—“

„„То вы не знаете, що они обое уже давно кохають ся?! — Ха ха ха! . . . Гарный зъ васъ двѣрникъ, коли и те не знаете, що вже и воробѣ по стрѣхахъ цвиринькають!— Ха ха ха! . . .“

„Брешешь, шибенику!!! —“ крикнувъ Клѣщъ, скочивши зъ лавы якъ опареный, — „се неправда!!!—“

„„Най буде про мене и неправда, а менѣ що до того? — Але я що знаю — то знаю! . . .“

„А тыжь менѣ чому се давно не сказавъ повѣщеннику ты одинъ, нѣчо доброго?! — Таже ты знавъ, що я Марусю хочу брати! —“

(Конецъ сѣдусе.)

ХРИСТОСЪ ВОСКРЕСЪ!

„Распи Его, Онъ виноватый,
Распи, распи!“ оттакъ горлали
Завзяты души и перестали,

Ажь засудивъ Его Пилатій.
И загребли Спасителя,
Ба и каменемъ ще привалили
И думали, що вже убили
Народови учителя.
Такъ вороги просвѣты, правды
Задумали и учинили
И напередъ уже числили
Доходъ изъ людской крови, кривды.
Такъ рѣднихъ братѣвъ правду, волю
Задумали убраться въ кайданы,
Горлали гордо: „Ну, най втѣсане
Той, що прирѣкъ вамъ лѣпшу долю.“
И стало чудо надъ чудами;
Бо правды свѣтло величаве
Заблисло и племя то лукаве
Побило своими лучами.
Прорвались адовы оковы,
Котры народъ давили тяжко,
И стало чорнымъ душамъ важко,
Зжахли ся всѣ тѣ людскіе совы:

Бо Сынъ небесъ,
Христосъ воскресъ!

* * *

Тебе такожъ, народе рѣдний,
Давили давными вѣками,
Пекли огнемъ, сѣкли мечами,
А ты терпѣвъ, народе бѣдний,
Переболѣвъ тыхъ кривдъ чи мало?
За рѣдну мову и за вѣру
Изнивъ до дна мукъ повну мѣру,
Ажь диво ѣтки силъ тыхъ стало.
Якъ зъ за цѣсарского закону
Скѣничилось горе, задумали
Ворожій силы, щобъ мы спали,
Твердымъ сномъ спали ажъ до скону;
До того сну нѣчній намъ птицѣ
Солодкѣ пѣсенкѣ спѣвали,
Казки казали, колысали
И додавали нежурницѣ.
И мы заснули и дово спали,
А пѣдъ тотъ часъ тѣ хищніе птахи
Забрали намъ послѣдній лахи,
Лише два скарбы намъ остави:
Скарбъ имени и руской мовы,
И то еще хотять намъ взяти,
Ба, мы бо вже не хочемъ спати;
Почуйте тожь вы, хитры совы;

Сонъ смертний щезъ,
Народъ воскресъ!

Омелянъ Олексѣвъ